

ព្រះរាជក្រឹត្យ

នស/រកម/១០០៧/០២៩

យើង

ព្រះករុណាព្រះបាទសម្តេចព្រះបរមនាថ នរោត្តម សីហមុនី
សមានភូមិជាតិសាសនា រក្ខតខត្តិយា ខេមរារដ្ឋរាស្ត្រ ពុទ្ធិន្ទ្រាធរាមហាក្សត្រ
ខេមរាជនា សមូហោភាស កម្ពុជឯករាជរដ្ឋបូរណសន្តិ សុភមង្គលា សិរីវិបុលា
ខេមរាស្រីពិរាស្ត្រ ព្រះចៅក្រុងកម្ពុជាធិបតី

- បានទ្រង់យល់ រដ្ឋធម្មនុញ្ញនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រឹត្យលេខ នស/រកត/០៧០៤/១២៤ ចុះថ្ងៃទី១៥ ខែកក្កដា ឆ្នាំ ២០០៤ ស្តីពីការតែងតាំងរាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ ០២/នស/៩៤ ចុះថ្ងៃទី២០ ខែកក្កដា ឆ្នាំ១៩៩៤ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការរៀបចំនិងការប្រព្រឹត្តទៅនៃគណៈរដ្ឋមន្ត្រី
- បានទ្រង់យល់ ព្រះរាជក្រមលេខ នស/រកម/០១៩៦/០៣ ចុះថ្ងៃទី២៤ ខែមករា ឆ្នាំ១៩៩៦ ដែលប្រកាសឱ្យប្រើច្បាប់ស្តីពីការបង្កើតក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន
- បានទ្រង់យល់ សេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយរបស់សម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រីនៃរាជរដ្ឋាភិបាល កម្ពុជា និងរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន

ប្រកាសឱ្យប្រើ

ច្បាប់ ស្តីពីការអនុម័តយល់ព្រមលើឧបសម្ព័ន្ធទី៣ ទី៥ ទី១០ និងពិធីសារទី២ សម្រាប់អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាល នៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាព-មីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីពី ការសម្រួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដែលរដ្ឋសភាបានអនុម័ត កាលពីថ្ងៃទី១០ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញរបស់រដ្ឋសភា នីតិកាល ទី១៧ ដែលព្រឹទ្ធសភាបានយល់ស្របតាមទម្រង់ និងគតិវិធីច្បាប់នេះទាំងស្រុង ដោយ មានការយល់ព្រមឡើយ កាលពីថ្ងៃទី០៤ ខែតុលា ឆ្នាំ២០០៧ នាសម័យប្រជុំវិសាមញ្ញ ហើយដែលមានសេចក្តីទាំងស្រុងដូចតទៅនេះ ៖

Handwritten mark

**ច្បាប់
ស្តីពី**

**ការអនុម័តយល់ព្រមលើឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ ទី ៥ ទី ១០ និងពិធីសារទី ២ សម្រាប់
អនុវត្តកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតកម្ពុជា
សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ និងសាធារណរដ្ឋ
សង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីពីការសម្រួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និង
ពលរដ្ឋរួងកាត់ព្រំដែន**

មាត្រា ១.-

អនុម័តយល់ព្រមលើឧបសម្ព័ន្ធទី ៣ ទី ៥ ទី ១០ និងពិធីសារទី ២ សម្រាប់អនុវត្តកិច្ច
ព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិត-
ចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតកម្ពុជា សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណា-
ចក្រថៃឡង់ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីពីការសម្រួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ
និងពលរដ្ឋរួងកាត់ព្រំដែន ដែលធ្វើនៅទីក្រុងកុងមីង ខេត្តយូណាន់ សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិត

Handwritten mark or signature.

នគរបាល ថ្ងៃទី ៥ ខែ កក្កដា ឆ្នាំ ២០០៥ ហើយដែលមានអត្ថបទទាងស្រុងភ្ជាប់មកជាមួយ
នេះ ។

មាត្រា ២.-

រាជរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា ត្រូវបន្តរាល់នីតិវិធីដើម្បីអនុវត្តឧបសម្ព័ន្ធ
និងពិធីសារនៃកិច្ចព្រមព្រៀងនេះ ។

ធ្វើនៅព្រះបរមរាជវាំងរាជធានីភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ១៩ ខែ តុលា ឆ្នាំ ២០០៧

ព្រះហស្តលេខា និងព្រះរាជលញ្ឆករ

៣៣៧.០៧១០.៥៤៦

នរោត្តម សីហមុនី

បានយកសេចក្តីក្រាបបង្គំទូលថ្វាយ
សូមឡាយព្រះហស្តលេខាព្រះមហាក្សត្រ

នាយករដ្ឋមន្ត្រី

ហត្ថលេខា

ហ៊ុន សែន

បានជម្រាបជូនសម្តេចនាយករដ្ឋមន្ត្រី
រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន

ហត្ថលេខា

ស៊ុន ចាន់ថុល

ឧបសំព័ន្ធទី ៣

ការដឹកជញ្ជូនទំនិញងាយខូចគុណភាព

ANNEX 3

CARRIAGE OF PERISHABLE GOODS

ឧបសំព័ន្ធទី ៣

ការដឹកជញ្ជូនទំនិញទោលមន្ត្រីស្រុកស្រាប

ភ្ជាប់ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន

សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍

និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម

ស្តីអំពីការសំរបសំរួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន

(តទៅហៅកាត់ថា ឧបសំព័ន្ធ)

រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម (តទៅហៅកាត់ថា "ភាគីចុះកិច្ចសន្យា") ។

យោង កិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីអំពីការសំរបសំរួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដែលបានចុះហត្ថលេខាតំបូង នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៩ នៅទីក្រុងវៀងច័ន្ទ និងធ្វើវិសោធនកម្ម នាថ្ងៃទី ២៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ នៅទីក្រុងយ៉ាងហ្គូន ដែលបានយល់ព្រមចូលដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅទីក្រុងយ៉ាងហ្គូន នាថ្ងៃទី ២៩ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ បានយល់ព្រមចូលដោយសហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា នាថ្ងៃទី ០៣ ខែ វិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០២ នៅភ្នំពេញ និងបានយល់ព្រមចូលដោយសហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា នាថ្ងៃទី ១៩ ខែ កញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ នៅទីក្រុងដាលី តទៅហៅកាត់ថា "កិច្ចព្រមព្រៀង" ។

យោង មាត្រាទី ៣(បេ) និង(អិ) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានចែងថា ឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារទាំងឡាយដែលមានលំអិតខាងបច្ចេកទេស ឬពេលវេលា និង/ឬ សមាសធាតុផ្សេងៗគ្នាទាំងឡាយដែលមានលក្ខណៈពិសេសទៅតាមទីកន្លែងហើយ ដែលឯកសារទាំងអស់នេះបង្កើតជាផ្នែកពាក់ព័ន្ធចូលរួមនៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងមានតំលៃចូលរួមស្មើគ្នា ។

យោង មាត្រាទី៣៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មរួចហើយ ដែលឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារនិមួយៗអាចត្រូវបានចុះហត្ថលេខា ផ្តល់សច្ចាប័ន និងចូលជាធរមាន ដោយឡែកៗពីឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារទាំងឡាយ ។

យោង កិច្ចប្រជុំលើកទី៩ រដ្ឋមន្ត្រី GMS ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងម៉ានីលឡា ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០០ កិច្ចប្រជុំលើកទី៧ នៃវេទិកាដឹកជញ្ជូនតំបន់ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងហូជីមីញ ក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ២០០២ និងកិច្ចប្រជុំលើកទី១១រដ្ឋមន្ត្រី GMS ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២ ដែលរដ្ឋមន្ត្រី GMS ទាំងអស់ បានឯកភាពយល់ព្រមទៅនឹងផែនការការងារមួយ ក្នុងការបង្កើយបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង និងឧបសំព័ន្ធ-ពិធីសាររបស់វាក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។

យោង មាត្រា ៣(អ៊ី) និង១០(បេ) នៃកិច្ចព្រមព្រៀងដែលបានស្នើឱ្យឧបសំព័ន្ធនេះ ចែងលំអិតអំពីផ្នែកបច្ចេកទេស ។

ធាតុចូលច្រៀងគ្នាចុងក្រោម :

**ផ្នែកទី ១
បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ**

មាត្រា ១.- និយមន័យ

សំរាប់គោលបំណងនៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ ពាក្យ " ទំនិញងាយខូចគុណភាព" មានន័យថា សារធាតុសរីរាង្គទាំងឡាយ ឬ សរីរាង្គមានជីវិតទាំងឡាយ ដែលងាយខូចគុណភាពដោយការខូចរលួយ ដែលមិនអាចយកទៅលក់ដូរបាននៅទីផ្សារ ឬស្ថាប័ននៅ ក្រោមឥទ្ធិពលរួមគ្នានៃថេរវេលា និងស្ថានភាពនៃការដឹកជញ្ជូន ដូចជាសីតុណ្ហភាព (ក្តៅ ឬត្រជាក់) សំណើម ឬសំងួត ឬចលនាចរាចរ ។

មាត្រា ២.- ប្រព័ន្ធភាពសុខភាព

- ក- ទំនិញងាយខូចគុណភាព ដែលមានរាយក្នុងបញ្ជីនៃសេចក្តីភ្ជាប់ ត្រូវបានគេផ្តល់ឱ្យសំរាប់ជាប្រព័ន្ធអាទិភាព មួយក្នុងការជំរះបែបបទឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដោយអនុលោមទៅតាមលំដាប់លំដោយអាទិភាព ដែលបានកំណត់ នៅក្នុងមាត្រា៩ នៃឧបសម្ព័ន្ធទី៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។ បញ្ជីនេះអាចកែសំរួលឡើងវិញបាន ពីមួយពេលទៅ មួយពេលទៀត ដោយមានការព្រមព្រៀងគ្នាពីភាគីចុះកិច្ចសន្យា តាមរយៈគណៈកម្មការរួម ។
- ខ- សំរាប់ជាគោលបំណងក្នុងការសំរួលការដឹកជញ្ជូន ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវជូនដំណឹងគ្នាទៅវិញទៅមក នូវបញ្ជី ទំនិញងាយខូចគុណភាពរបស់ខ្លួនរៀងៗខ្លួន សំរាប់ការជំរះបែបបទខាងចត្តាឡីស័ក (quarantine) ដែលអាច ធ្វើឡើង និងការផ្លាស់ប្តូរទាំងឡាយដែលមាន តាមរយៈមន្ត្រីទំនាក់ទំនងដែលកំណត់នៅក្នុងមាត្រា៤(ប) នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ ។

មាត្រា ៣.- តំរូវការ និងវិធានការខាងសុខភាព អនាម័យ និងគុណភាពអនាម័យ

ទំនិញងាយខូចគុណភាពទាំងឡាយ ត្រូវបានគេអនុញ្ញាតអោយដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន លុះត្រាតែវាស្របទៅនឹង បទប្បញ្ញត្តិជាតិខាងសុខភាព អនាម័យ និង/ឬ ភូតតាមនាម័យទាំងឡាយ និងត្រូវអមជាមួយនូវវិញ្ញាបនប័ត្រ /ឯកសារ ខាងសុខភាព អនាម័យ និង/ឬភូតតាមនាម័យផងដែរ ។ ផ្នែកដែលពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ នៃតំរូវការទាំងពីរខាងលើនេះ ត្រូវអនុលោមទៅតាមមាត្រាទី៩ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

មាត្រា ៤.- យន្តការខាងស្ថាប័ន

- ក- ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវសំរួលសំរួលសកម្មភាពទាំងឡាយរបស់គេ ក្នុងការអនុវត្តឧបសម្ព័ន្ធនេះ និងដោះស្រាយ រាល់បញ្ហាទាំងឡាយដែលកើតឡើងពីករណីទាំងនេះ តាមរយៈអនុគណៈកម្មការខាងសុខភាពអនាម័យ និង

/ឬ ភូតភាសនាវិទ្យាណៈកម្មការរួម ដែលបានបង្កើតឡើងកាលពីថ្ងៃទី ៣០ ខែមេសា ឆ្នាំ២០០៤ នៅទីក្រុង ភ្នំពេញ និងយន្តការដូចគ្នានេះផ្សេងទៀត រវាង និងក្នុងរង្វង់ពួកគេដែលជាភាគីចុះកិច្ចសន្យា ។

ខ- ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវជូនដំណឹងគ្នាទៅវិញទៅមក នូវអាស័យដ្ឋានទំនាក់ទំនង សំរាប់ការអនុវត្តឧបសម្ព័ន្ធ នេះ និងការផ្លាស់ប្តូរទាំងឡាយដែលមានជាបន្តបន្ទាប់ ។

មាត្រា ៥.- បទដ្ឋាន (ស្តង់ដារ) សំរាប់ប្រភេទពិសេសទាំងឡាយ នៃទំនិញងាយខូចគុណភាព

សំរាប់ប្រភេទពិសេសៗចំនួន០២ នៃទំនិញងាយខូចគុណភាព ឧទាហរណ៍ : (ក)សត្វរស់ និង(ខ)ម្ហូបអាហារងាយ ខូចគុណភាពសំរាប់មនុស្សបរិភោគ ដើមរុក្ខជាតិរស់ និងជាគ្រឿងតុបតែងលំអ និងផ្កាកាត់ ឧបសម្ព័ន្ធនេះនឹងមានចែង លំអិតបទដ្ឋានដឹកជញ្ជូនថែមទៀត ។

មាត្រា ៦.- សភាពប្រជាជាតិអនុស្ស នៃបទដ្ឋាន (ស្តង់ដារ)

ផ្នែកទី២ និងទី៣ នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ បានចែងឡើងដើម្បីទុកជាអនុសាសន៍ ដែលអាចប្រើប្រាស់ជាមគ្គុទេសក៍ ឬជា សេចក្តីណែនាំដល់ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ក្នុងបទប្បញ្ញត្តិច្បាប់របស់ពួកគេសំរាប់ការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន នៃ(ក)សត្វរស់ និង(ខ) ម្ហូប អាហារងាយខូចគុណភាព សំរាប់មនុស្សបរិភោគ ដើមរុក្ខជាតិរស់ និងជាគ្រឿងតុបតែងលំអ និងផ្កាកាត់ ។

**ផ្នែកទី ២
សត្វរស់**

មាត្រា ៧.- វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត

ផ្នែកនេះត្រូវអនុវត្តចំពោះការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន នៃសត្វមានជីវិត ដោយយានយន្តដឹកជញ្ជូនផ្លូវគោក ។

មាត្រា ៨.- ភាពសមនឹង

សត្វអាចត្រូវបានដឹកជញ្ជូនបានលុះត្រាតែ វាសមនឹង ឬត្រូវល្អទៅនឹងដំណើរដឹកជញ្ជូនដែលគេបានត្រៀមបំរុង ទុកជាមុន ។ សត្វដែលឈឺ ឬរបួស មិនត្រូវបានពិចារណាថាសមនឹងទៅនឹងការដឹកជញ្ជូនទេ ។ ត្រូវអនុវត្តករណីដូចគ្នា នេះសំរាប់ពោះសត្វទាំងឡាយដែលជិតគ្រប់ខែ ។

មាត្រា ៩.- ការគុសសញ្ញាសំគាល់ លើបន្ទោងយដឹកជញ្ជូន

យានយន្ត និងកុងតឺន័រដែលដាក់សត្វសំរាប់ដឹកជញ្ជូន ត្រូវដាក់សញ្ញាសំគាល់ដែលមានសញ្ញាបញ្ជាក់អំពីវត្តមាន "សត្វរស់" និងសញ្ញាដែលបញ្ជាក់ពីជំហរឈរត្រង់ឡើងលើរបស់សត្វ ។

មាត្រា ១០.- វាសុខភាព សុវត្ថិភាព និងអនាម័យ

ក- សត្វមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតអោយដឹកជញ្ជូនក្នុងករណីដែលការដឹកជញ្ជូនអាចបង្កអោយមានរបួសស្នាម ឬមាន ការ ឈឺមានការឈឺចុកចាប់មិនចាំបាច់ណាមួយដល់សត្វទាំងនោះ ។ ការថែរក្សាសត្វត្រូវធ្វើឡើងការពារ

កុំឱ្យសត្វ ស្ថិតនៅក្រោមឥទ្ធិពលនៃការផ្លាស់ប្តូរល្បឿនបើកបរ ឬទិសដៅដឹកជញ្ជូនភ្លាមៗ ។

ខ- មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនត្រូវមានលក្ខណៈងាយស្រួលក្នុងការបោសសំអាត មានទ្វារសំរាប់សត្វដោះខ្លួនចេញ ដូច្នេះត្រូវតែឡើង និងដាក់អោយប្រើប្រាស់អោយសមល្មម និងធន់នឹងទំងន់សត្វ និងមិនបណ្តាលឱ្យសត្វមាន របួស ឬរងការឈឺចុកចាប់មិនចាំបាច់ ព្រមទាំងធានាសុវត្ថិភាពដល់សត្វទាំងនោះនៅក្នុងពេលដឹកជញ្ជូន ។

គ- សត្វត្រូវបានគេដឹកក្នុងមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ដែលមានបំពាក់ឧបករណ៍ប្រមូលលាមកសត្វ និងដែលមានការ សំអាតយ៉ាងម៉ត់ចត់ និងការរំងាប់មេរោគតាមការសមរម្យ ។

ឃ- សត្វស្លាប់ សំរាមក្រាលអោយសត្វដេក និងលាមកសត្វ ត្រូវប្រមូលយកចេញយ៉ាងឆាប់រហ័សបំផុត និងចាត់ ចែងទុកដាក់ឱ្យស្របទៅនឹងបទប្បញ្ញត្តិជាតិពាក់ព័ន្ធទាំងឡាយ ខាងសុខភាព និងអនាម័យ ។

ង- កូនគោនៅបៅដោយមិនបានយកទៅតាមជាមួយ កូនគោទាំងនោះត្រូវផ្តល់ទឹកដោះ ឬបំបៅដោះប្រមាណ ១២ម៉ោងម្តង ។

មាត្រា ១១.- គំរូការពិន្ទា

ត្រូវផ្តល់ទីធ្លា-កន្លែងសមរម្យ នៅលើមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន សំរាប់ឱ្យសត្វអាចស្ថិតនៅក្នុងជំហរធម្មជាតិរបស់វា (ឈរ អង្គុយ ឬដេក ទៅតាមករណីដែលអាចមាន) និងពេលណាចាំបាច់ ត្រូវមានខ័ណ្ឌជាផ្នែកៗ សំរាប់ការពារសត្វទាំង នោះពីការ ប៉ះទង្គិចគ្នា ពេលយានយន្តធ្វើចលនា ។ ដង់ស៊ីតេ (ចំណុះ)បន្ទុកត្រូវអនុញ្ញាតឱ្យមានការបញ្ចេញបញ្ចូលខ្យល់ និងលំហខ្យល់គ្រប់គ្រាន់ ។

មាត្រា ១២.- ជំនក់ និងការបញ្ចេញបញ្ចូលខ្យល់

មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនត្រូវដំឡើងនិងដាក់អោយប្រើប្រាស់ សំរាប់ដឹក និងការពារសត្វពីអាកាសធាតុមិនល្អ មិនសម ស្រប ឬខុសពីធម្មតាខ្លាំងក្លាហួសប្រមាណ និងអវិជ្ជមាន និងដាក់សញ្ញាសំគាល់ផ្សេងៗគ្នាទៅតាមលក្ខខណ្ឌប្រែប្រួល នៃ អាកាសធាតុ ។ ក្រៅពីនោះមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនត្រូវមានប្រក់ជំហរ និងមានចំនួនខ្យល់គ្រប់គ្រាន់ ឬមធ្យោបាយ ផ្សេងៗទៀត ដើម្បីធានាអោយមានខ្យល់ចេញ-ចូលគ្រប់គ្រាន់ ។

មាត្រា ១៣.- វិធានការកម្ម ឬការដាក់សន្ទុកអោយទៅដោយឡែកៗពីគ្នា

- ក- សត្វដែលតាមលក្ខណៈធម្មជាតិរបស់វា ជាសត្រូវ ឬមានអវិសភាពនឹងគ្នា ដោយសារតែប្រភេទ ក្រុម ពូក អាយុ ភេទ និងពូជកំណើតរបស់វា ត្រូវដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកពីគ្នា ។
- ខ- សត្វទាំងឡាយ ដែលមានតំរូវការផ្សេងគ្នាខាងអនាម័យ មិនត្រូវដឹកជញ្ជូនក្នុងមធ្យោបាយតែមួយដូចគ្នាទេ ។
- គ- សត្វដែលត្រូវគេដឹកជញ្ជូនទាំងឡាយ ត្រូវធ្វើវិធានការកម្ម ឬដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែកពីមនុស្ស ឬក៏ជំពូកសត្វ ប្រភេទផ្សេងទៀត ។

មាត្រា ១៥.. ការវិនិច្ឆ័យ និងព្យាបាល

- ក- សត្វដែលត្រូវដឹកជញ្ជូន ត្រូវមានការថែទាំ និងព្យាបាល ឱ្យឆ្លាំ អោយបានសមរម្យល្អប្រសើរ ។
- ខ- សត្វដែលឈឺ និងរបួសតាមផ្លូវ ត្រូវទទួលបានការព្យាបាលមុនគេ តាមការចាំបាច់ដែលអាចធ្វើទៅបាន ។ សត្វទាំងនោះ ត្រូវទទួលបានការព្យាបាលពីបុគ្គលិកយោងសមស្រប បើសិនជាចាំបាច់មិនអាចជួយបាន ត្រូវពិបាកជាបន្ទាន់ ដោយអនុលោមទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិជាតិខាងសុខភាព/អនាម័យ ។
- គ- ការដាក់ថ្នាំសត្វអោយរម្ងាប់អារម្មណ៍ ឬដេកលក់នោះ មិនត្រូវអនុញ្ញាតអោយធ្វើឡើយ រៀបរយតែមានព្រឹត្តិការណ៍ ឬករណីពិសេសខុសប្លែកពីធម្មតា និងបន្ទាប់មកនៅពេលមានការត្រួតពិនិត្យផ្តល់របស់បុគ្គលិកប្រឹក្សាសត្វ តែប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ១៥.. ការរៀបចំសំរាប់ការត្រួតពិនិត្យ

មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន អាចអនុញ្ញាតឱ្យមានការអង្កេត និងការត្រួតពិនិត្យមើលយ៉ាងងាយស្រួលនូវសត្វដែលគេបានផ្គុំ (ឧទាហរណ៍ តាមបង្អួច ឬគំរូបបើកចេញ-ទូល) ។

មាត្រា ១៦.. ពេលវេលាដឹកជញ្ជូន

- ក- សត្វត្រូវធ្វើការដឹកជញ្ជូនអោយដល់ទិសដៅ ដោយមិនបង្ករបង្កប់យឺតយ៉ាវឡើយ ។ ភាគីមុនកិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវព្យាយាមសម្របសម្រួលការរៀបចំទាំងអស់ ដើម្បីបង្កើនល្បឿនក្នុងការដឹកជញ្ជូនសត្វរស់ ។ ការប្រគល់-ទទួលសត្វរស់ ត្រូវបានទទួលតុល្យប្រយោជន៍ចេញពីប្រព័ន្ធអាទិភាពទៅតាមលំដាប់លំដោយ នៃការជំរះបែបបទឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដែលស្របទៅនឹងមាត្រា ៩ (លំដាប់អាទិភាព ក្នុងការជំរះបែបបទឆ្លងកាត់ព្រំដែន) នៃឧបសំព័ន្ធទី៤ (សំរាប់សំរួល នៃទំរង់បែបបទឆ្លងកាត់ព្រំដែន) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។
- ខ- ក្នុងដំណើរលើសពី ២៤ម៉ោង ត្រូវរកកន្លែងសំរាប់អោយសត្វសំរាក ផ្តល់ចំណីអាហារ និងផ្តល់ទឹកដោយដងផ្លូវធ្វើដំណើរដោយខានពុំបាន និងសំខាន់ជាងនេះទៀត ត្រូវយកសត្វទាំងនោះចេញពីយានយន្ត ដើម្បីផ្តល់ទីជំរក ។ ទឹកកន្លែង និងថេរវេលាសំរាប់ផ្ទេរសត្វចេញពីយានយន្ត ត្រូវបានកំណត់ឡើង ដោយអនុលោមទៅតាមបទប្បញ្ញត្តិ ជាតិទាំងឡាយ ដែលពាក់ព័ន្ធខាងសុខភាព និងអនាម័យ ។

ផ្នែកទី ៣

ម្ហូបអាហារខាងទូចគុណភាព និងទីទិញខាងទូចគុណភាពផ្សេងទៀត

មាត្រា ១៧.. វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត

ផ្នែកនេះត្រូវអនុវត្តចំពោះការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដោយយានយន្តដឹកជញ្ជូនផ្លូវគោក នូវម្ហូបអាហារងាយខូច
គុណភាព សំរាប់មនុស្សម្នាបរិភោគ ដើម្បីរក្សាជាតិរស់ និងសំរាប់ជាក្រឡឹងតុបតែងលំអ និងផ្កាកាត់ ។

មាត្រា ១៨.- អនាម័យនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន

ក- នៅផ្ទៃខាងក្នុងនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូន ត្រូវតែលើងយ៉ាងណាអោយធន់នឹងច្រេះស៊ី មិនអង្កើរដល់ផលិតផល
មិនបណ្តោយអោយងាយខូចគុណភាពដល់ទំនិញដែលត្រូវដឹក និងមិនបំបែកវត្ថុនានាទៅក្នុងផលិតផលទំនិញ
ដែលត្រូវដឹកជញ្ជូនឡើយ ។ ផ្ទៃខាងក្នុងនៃមធ្យោបាយដឹកជញ្ជូននេះ ត្រូវមានសភាពរលោង និងត្រូវផលិត
អំពីសំភារៈ មិនជ្រាបទឹក ផ្តល់ភាពងាយស្រួលដល់ការបោសសំអាត និងការបាញ់ថ្នាំសម្លាប់មេរោគ ។

ខ- រៀរលែងតែមានតម្រូវការនៃខ្យល់ចេញ-ចូល និងប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹក យានយន្តដែលផ្ទុកទំនិញត្រូវមានដំបូលបិទ
អោយជិតស្នុង និងមិនជ្រាបទឹក ដើម្បីចៀសវាងមិនអោយមានដី ធូលី កំទេចកំទី មេរោគ (ដូចជាមីក្រូប
សត្វល្អិត ចង្រៃ ដង្កូវ) ចេញ-ចូលបាន និងដើម្បីការពារផលិតផលនិងបរិស្ថានក្បែរៗនោះ ដែលបណ្តាលមក
ពីការជះឥទ្ធិពលពីគ្នាទៅវិញទៅមក ការចំលងរោគ និងការថយចុះ ឬខូចដល់គុណភាពទំនិញ ។ តម្រូវការរន្ធ
ខ្យល់ចេញ-ចូល និងបណ្តាញបង្ហូរទឹកទាំងឡាយ ក៏ត្រូវតែឡើងអោយមានប្រព័ន្ធបិទបើកអោយជិតផងដែរ ។

គ- មធ្យោបាយដឹកជញ្ជូនដែលប្រើប្រាស់សំរាប់ដឹកម្ហូបអាហារងាយខូចគុណភាព មិនត្រូវអនុញ្ញាតអោយដឹកសត្វ
រស់ ឬផលិតផលផ្សេងទៀតដែលធ្វើអោយខូច ឬចំលងមេរោគទៅម្ហូបអាហារ លើកលែងតែវាត្រូវបានគេសំ
អាត សំរាប់មេរោគយ៉ាងហ្មត់ចត់ និងបំបាត់គ្មិនអាក្រក់នៅពេលណាចាំបាច់ បន្ទាប់ពីការផ្ទេរផលិតផល
ឬម្ហូបអាហារ ទាំងនោះចុះពីយានយន្ត ។

មាត្រា ១៩.- វិសោធនកម្ម ឬការដាក់ម្ហូបអាហារឡើងវិញដោយផ្សេង

ម្ហូបអាហារស្រស់ៗ មិនត្រូវអនុញ្ញាតអោយដឹកជញ្ជូនជាមួយសត្វរស់ទេ ។ ម្ហូបអាហារស្រស់ៗ ក៏មិនត្រូវអនុញ្ញាត
អោយដឹកជញ្ជូនជាមួយផលិតផលដទៃផ្សេងទៀត ដែលអាចបណ្តាលអោយមានឆ្លងមេរោគ ប៉ះពាល់ដល់អនាម័យ ឬធ្វើ
អោយ មានគ្មិនអាក្រក់ លើកលែងតែម្ហូបអាហារស្រស់ៗទាំងនោះ មានការវេចខ្ចប់អោយបានត្រឹមត្រូវធ្វើយ៉ាងណាផ្តល់
ការការពារ ទំនិញទាំងនោះអោយនៅល្អជាទីពេញចិត្ត ។

មាត្រា ២០.- ការបញ្ចេញ-បញ្ជូនខ្យល់

ការបញ្ចេញ-បញ្ជូនខ្យល់សមរម្យ ត្រូវផ្តល់ ឬធ្វើឡើង ដើម្បីរក្សាកំរិតជាតិសើមនៅក្នុងទំនិញដែលផ្ទុកក្នុងយាន
យន្តដឹកជញ្ជូន ។

មាត្រា ២១.- ការបញ្ចេញ

ប្រព័ន្ធបង្ហូរទឹកគ្រប់គ្រាន់ ចេញពីយានយន្ត ត្រូវផ្តល់ ឬធ្វើឡើង ដើម្បីបញ្ចេញ ឬដកចេញកំណកញើស ឬកំណក
ចំហាយទឹក និងការជោរទឹកឡើង ដើម្បីការពារទុកជាមុនការខូចខាត ចំពោះផលិតផលផ្ទាល់ និងបរិស្ថានជុំវិញ ។

មាត្រា ២២.- ពេលវេលាដឹកជញ្ជូន

ម្ហូបអាហារងាយខូចគុណភាព ត្រូវធ្វើការដឹកជញ្ជូនដោយមិនបង្ករបង្កង់ឡើយ ។ ទំនិញទាំងនេះត្រូវទទួលបាននូវ គុណប្រយោជន៍អំពីរបបអាទិភាព តាមលំដាប់លំដោយទំនិញនៃការជំរះបែបបទឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដោយអនុលោមទៅ តាមមាត្រា៩ (លំដាប់អាទិភាពនៃទំនិញសំរាប់ការជំរះបែបបទឆ្លងកាត់ព្រំដែន) នៃឧបសំព័ន្ធទី៤ (ការសំរួលនូវទំរង់ បែបបទ ឆ្លងកាត់ព្រំដែន) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

មាត្រា ២៣.- សីតុណ្ហភាព

សីតុណ្ហភាពទំនិញត្រូវរក្សាអោយបានខ្ជាប់ខ្ជួន នៅតាមបណ្តាយផ្លូវនៃការធ្វើដំណើរ ដោយអនុលោមទៅតាមកំរិត បទដ្ឋាន(ស្តង់ដារ) អន្តរជាតិដែលមានចែងនៅក្នុងការកែសំរួលច្បាប់ចុងក្រោយនៃសៀវភៅណែនាំអំពីទំនិញងាយខូចគុណ ភាពរបស់សមាគមអន្តរជាតិដឹកជញ្ជូនតាមផ្លូវអាកាស និងកិច្ចព្រមព្រៀង ស្តីអំពីការដឹកជញ្ជូនជាអន្តរជាតិ នូវម្ហូបអាហារ ងាយខូចគុណភាព និងគ្រឿងចក្រពិសេសៗ ដែលប្រើប្រាស់សំរាប់ការដឹកជញ្ជូនទំនិញទាំងនោះ (ហៅកាត់ថា អាតេប៉េ) ចុះហត្ថលេខា នៅស៊ីណេវ ថ្ងៃទី១ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ១៩៧០ ។

មាត្រា ២៤.- ការដឹកជញ្ជូនរុក្ខជាតិរស់ និងរុក្ខជាតិសំរាប់គុបតែឧប្បត្តិ និងផ្កាកាត់

- ក- សុខភាពរុក្ខជាតិ(ដំណាំ) : ការដឹកជញ្ជូនត្រូវបានដាក់កំហិតត្រឹមតែ រុក្ខជាតិ ឬដំណាំណាដែលមាន សុខភាពល្អ គ្មានមេរោគ ។
- ខ- វិយោគកម្ម ឬការដាក់ឱ្យនៅដាច់ដោយឡែក : ផ្កាកាត់ស្រស់ៗ ត្រូវដាក់នៅឱ្យដាច់ដោយឡែកចេញអំពី ផ្លែឈើទុំ ស្លឹកឈើ-ស្លឹកផ្កា និងគ្រឿងតុបតែង និងប្រភពផ្សេងៗទៀតនៃឧស្ម័នអេទីឡែន ដែលវាជាហេតុឱ្យ ពុករលួយ ។
- គ- ការវេច-ខ្ចប់ : រុក្ខជាតិរស់ ត្រូវវេចខ្ចប់នៅក្នុងកន្លែងបិទជិត ធ្វើយ៉ាងណាដើម្បីកាត់បន្ថយ សម្ពុត ការរំកិល ឬ អិលចុះឡើង និងការខូចខាតក្នុងពេលដឹកជញ្ជូន និងផ្តល់ការបញ្ចេញ-បញ្ចូលខ្យល់ ។ល។
- ឃ- ការផ្តល់ខ្យល់ចេញ-ចូល : រុក្ខជាតិរស់ត្រូវរក្សាទុកនៅក្នុងស្ថានភាពយ៉ាងណាឱ្យមានខ្យល់ចេញ-ចូលគ្រប់ គ្រាន់ ។
- ង- សំណើម : សំរាប់រុក្ខជាតិរស់ ការផ្លើ ឬបញ្ជូនតាមកុងតឺន័រត្រូវរក្សាឱ្យមានភាពស្ងួត-ស្រស់ទឹក និងមិនត្រូវ ដាក់ឱ្យ នៅហោលក្នុងស្ថានភាពស្ងួតក្រើងខ្លាំងពេកទេ ។ សំរាប់ផ្កាកាត់ស្រស់ៗ ត្រូវរក្សាសំណើមពាក់ព័ន្ធខ្ពស់ បំផុត (ឧទាហរណ៍ពី ៩៥ភាគរយ ទៅ ៩៨ ភាគរយ) ត្រូវរក្សាដើម្បីចៀសវាងការស្ងួតខ្លាំងពេក ។

ច- សីតុណ្ហភាព: ការដឹកជញ្ជូនទំនិញតាមកុងតឺន័រ មិនត្រូវដាក់ចោលឱ្យត្រូវពន្លឺថ្ងៃ ស្ថានភាពកំដៅ ឬត្រជាក់ ហួសហេតុពេកទេ ។ សីតុណ្ហភាពសមរម្យ ត្រូវបានរក្សាសំរាប់ផ្កាកាត់ស្រស់ៗ (ឧទាហរណ៍ប្រមាណជា ២អង្សាសេ ទៅ ៤អង្សាសេ និង ១០អង្សាសេ សំរាប់ ជំពូក ឬប្រភេទផ្កាដទៃទៀតតំបន់ត្រូពិក) ។

ឆ- ផ្កាកយីហោបញ្ជាក់ប្រភេទទំនិញ: រុក្ខជាតិរស់ ត្រូវបិទផ្កាកយីហោ ឬផ្កាកសំគាល់ដែលជាប់មាំ មិនជ្រាបទឹក ឬជក់ ទឹក ដែលមានខ្លឹមសារ :

" LIVE PLANTS- NO EXTREME HEAT OR COLD " - រុក្ខជាតិរស់ - មិនត្រូវដាក់ឱ្យត្រូវកំដៅឬត្រជាក់ខ្លាំង ហួសហេតុ " ។

" THIS SIDE UP " ជ្រុងនេះត្រូវបញ្ឈរ- ជាមួយនឹងសញ្ញាព្រួញ បង្ហាញបញ្ជាក់អំពីជានលើត្រូវបិទ លាប ឬដាក់ ប្រើជានិច្ចនៅទីណាដែលសមរម្យ ។

ជ- ការស្រោចទឹក : ត្រូវប្រើទឹកស្អាត សំរាប់រក្សាទុករុក្ខជាតិរស់ និងរុក្ខជាតិតុបតែងសំអ និងផ្កាកាត់ ។

**ផ្នែកទី ៤
អវសានប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ២៥.. ការធ្វើវិសោធនកម្ម

ភាគីចុះកិច្ចសន្យាណាមួយក៏ដោយ អាចស្នើធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសំព័ន្ធតាមរយៈគណៈកម្មាធិការរួម ។ ការធ្វើ វិសោធនកម្មនោះ ត្រូវតែជាកម្មវត្ថុនៃការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆន្ទ ពីភាគីចុះកិច្ចសន្យាទាំងអស់ ។

មាត្រា ២៦.. ការផ្តល់សច្ចាប័ន និងការយល់ព្រម

ឧបសំព័ន្ធនេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រម នៃរដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយដែលជាភាគីចុះកិច្ចសន្យា ។ ការអនុវត្តដូចគ្នានេះ ត្រូវបានគេយកមកប្រើក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសំព័ន្ធប្រសិនបើមាន ។

មាត្រា ២៧.. ការចូលជាធរមាន

ឧបសំព័ន្ធ នឹងត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃដែល ០២ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាយ៉ាងតិច បានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រម ដល់វា នឹងត្រូវមានប្រសិទ្ធិភាពត្រឹមតែក្នុងរង្វង់ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមដល់ឧបសំព័ន្ធ ។ ការអនុវត្ត ដូចគ្នានេះ ត្រូវបានគេយកមកប្រើ ក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសំព័ន្ធប្រសិនបើមាន ។

មាត្រា ២៨.. ការកែសំរួលច្បាប់ជាតិ

នៅចំណុចណាដែលចាំបាច់ ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវធានាធ្វើការកែសំរួលច្បាប់ជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ ឱ្យស្របទៅតាម ខ្លឹមសារ នៃឧបសំព័ន្ធ ។

មាត្រា ២៩.- ការដាក់លក្ខខណ្ឌ

ការដាក់លក្ខខណ្ឌ ទៅលើឧបស័ព្ទ និងមិនត្រូវបានអនុញ្ញាតឡើយ ។

មាត្រា ៣០.- ការព្យួរទុកនៃឧបស័ព្ទ

ភាគីចុះកិច្ចសន្យានិមួយៗអាចព្យួរទុកជាបណ្តោះអាសន្ន នូវការអនុវត្តឧបស័ព្ទទាំងស្រុង ឬក៏មួយចំណែកដែល មានប្រសិទ្ធិភាពភ្លាមៗ នៅក្នុងករណីមានការរីករវាជាអាសន្ន ដែលប៉ះពាល់ដល់សុវត្ថិភាពរបស់ជាតិខ្លួន ។ ភាគីចុះកិច្ច សន្យា នឹងជូនព័ត៌មានទៅភាគីចុះកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀតភ្លាម តាមតែអាចធ្វើទៅបានអំពីការព្យួរទុក និងការបញ្ចប់ការព្យួរ ទុកនេះឱ្យបានឆាប់បំផុត នៅពេលណាដែលសភាពការណ៍ វិលត្រឡប់ទៅរកស្ថានភាពជាធម្មតាឡើងវិញ ។

មាត្រា ៣១.- ទំនាក់ទំនង ជាមួយកិច្ចព្រមព្រៀង

ដោយសារតែវាជាវិធានការមួយក្នុងការអនុវត្តគោលការណ៍ទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ឧបស័ព្ទនេះ មិនអាចផ្តាច់ចេញ ឬក៏ក្លាយជាផ្ទុយទៅនឹងគោលការណ៍ទាំងនោះទេ ។ នៅក្នុងករណីដែលវិសមិត្តភាពរវាង ឧបស័ព្ទ និងកិច្ចព្រមព្រៀងនោះ កិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវយកជាបានការ ។ នៅក្នុងករណីដែលវិសមិត្តភាពរវាងឧបស័ព្ទ និង ឧបស័ព្ទ ឬពិធីសារផ្សេងទៀត នោះវិសមិត្តភាពនេះ ត្រូវយកទៅបកស្រាយជាមួយគ្នានឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ។

មាត្រា ៣២.- ទំនាក់ទំនង ជាមួយឯកសារភ្ជាប់នៃឧបស័ព្ទ

ឯកសារភ្ជាប់ ត្រូវបង្កើតជាផ្នែករួមបញ្ចូលគ្នាមួយ ជាមួយឧបស័ព្ទ និងត្រូវមានតំលៃចូលរួមស្មើៗគ្នា ។

មាត្រា ៣៣.- ការដោះស្រាយជំនាវ

ជំនាវ ឬទំនាស់រវាងភាគី០២ ឬច្រើន នៃភាគីចុះកិច្ចសន្យានៅលើការបកស្រាយ ឬការអនុវត្ត ឧបស័ព្ទត្រូវស្រុះ ស្រួលគ្នា និងលើកយកមកដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ ឬការចរចាដោយសន្តិវិធី តាមរយៈគណៈកម្មាធិការរួម ។

មាត្រា ៣៤.- ការប្រកាសបដិសេធ

នៅពេលណាដែលចូលជាធរមាន ឧបស័ព្ទមិនអាចឱ្យគេប្រកាសបដិសេធ ដាច់ដោយឡែកចេញពីកិច្ចព្រមព្រៀង បានទេ ។

ដើម្បីជាសក្ខីភាពនៅទីនេះ ហត្ថលេខីខាងក្រោម ដែលបានទទួលសិទ្ធិប្រទានពេញលេញពីអាជ្ញាធររៀងៗខ្លួន បាន ចុះហត្ថលេខាលើឧបស័ព្ទនេះ ។

ធ្វើនៅ ទីក្រុងតុនស៊ីង ថ្ងៃទី ៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ ជា ០៦ ច្បាប់ដើម ជាភាសាអង់គ្លេស ។

បាតុលេខា

គំណាងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ឯកឧត្តម ស៊ុន ចាន់ថុល រដ្ឋមន្ត្រីសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន

គំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសភាអនុរដ្ឋបាលជាតិសិប្បកម្ម

ឯកឧត្តម ហ្សាន ជុនស៊ាន រដ្ឋមន្ត្រី គមនាគមន៍

គំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសភាអនុរដ្ឋបាលវិបសេសប្រជាជាតិឧស្សាហកម្ម

ឯកឧត្តម សំពោល មង្គល់វីឡែ រដ្ឋមន្ត្រីប្រៃសណីយ៍ ទូរគមនាគមន៍ ដឹកជញ្ជូន និងសំណង់

គំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសហគមន៍យ៉ាងហ្វា

ឯកឧត្តម ស៊ី ថា រដ្ឋមន្ត្រីអភិវឌ្ឍន៍ផែនការ និងសង្គមកិច្ច

គំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឯកឧត្តម ស៊ី យ៉ា រុនរៀនគិត រដ្ឋមន្ត្រីដឹកជញ្ជូន

គំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសភាអនុរដ្ឋបាលសង្គមនិយមច្រកឈាម

ឯកឧត្តម ម៉ី យ៉ា ធាបុទ អនុរដ្ឋមន្ត្រីកសិកម្ម និងអភិវឌ្ឍន៍ជនបទ

ឯកសារភ្ជាប់ : បញ្ជីនៃទំនិញខាងលើបុគ្គលិក

1. ប្តូរអាហារ

1.1. ផលិតផលចេញពីរោងចក្រ (ចំណីអាហារស្រស់ ត្រជាក់ បង្កុក)

1.2.1. ផ្លែឈើ និងបន្លែបង្ការស្រស់ៗ

1.2.2. ដំណាំកសិផល និងផលិតផលដំណាំកសិផលផ្សេងៗ

1.2. ផលិតផលពីសត្វ

1.2.1. សាច់សត្វ និងផលិតផលធ្វើអំពីសាច់សត្វ (ស្រស់ៗ ត្រជាក់ បង្កុក)

1.2.1.1. សាច់គោ-សន្តានគោ

1.2.1.2. ផលិតផលសាច់សន្តានគោ

1.2.1.3. សាច់ជ្រូក-សាច់សន្តានជ្រូក

1.2.1.4. ផលិតផលពីសាច់ជ្រូក

1.2.1.5. សាច់បសុបក្សី (មាន់ ទា ក្ដាន ។ល ។)

1.2.1.6. ផលិតផលអំពី សាច់បសុបក្សី (មាន់ ទា ក្ដាន ។ល ។)

1.2.1.7. សាច់ច្រូម និងពពែ

1.2.1.8. ផលិតផលអំពីសាច់ច្រូម និងពពែ

1.2.1.9. សាច់សេះ

1.2.1.10. ផលិតផលអំពីសាច់សេះ

1.2.1.11. សាច់សត្វផ្សេងទៀត

1.2.1.12. ផលិតផលអំពីសាច់សត្វផ្សេងទៀត

1.2.2. សត្វរស់ក្នុងទឹក និងផលិតផលអំពីសត្វរស់ក្នុងទឹក (ស្រស់ៗ ត្រជាក់ បង្កុក ចម្អិនរួច)

1.2.2.1. មច្ឆាជាតិ (ត្រី) សន្តវន្តជាតិ (បង្កង ក្ដាម កំពឹស) សិប្បិសត្វ (ត្រី លាស ។ល ។) និងសិរិបាទសត្វ (សត្វមានជើង ឬប្រមោយនៅពីលើក្បាល ដូចជាមីក-យីហ៊ី ។ល ។)

1.2.2.2. ផលិតផលអំពីមច្ឆាជាតិ (ត្រី) សន្តវន្តជាតិ (បង្កង ក្ដាម កំពឹស) សិប្បិសត្វ (ត្រី លាស ។ល ។) និងសិរិបាទសត្វ (សត្វមានជើង ឬប្រមោយនៅពីលើក្បាល ដូចជាមីក-យីហ៊ី ។ល ។)

1.2.2.3. សត្វដែលរស់នៅក្នុងទឹកផ្សេងទៀត

1.2.2.4. ផលិតផលអំពីសត្វដែលរស់នៅក្នុងទឹកផ្សេងទៀត

- 1.2.3. ទឹកដោះសត្វ និងផលិតផលធ្វើអំពីទឹកដោះសត្វ (ស្រស់ៗ ត្រជាក់ បង្កក ចម្អិនរួច)
- 1.2.4. ស៊ុតសត្វ និងផលិតផលធ្វើអំពីស៊ុតសត្វ (ស្រស់ៗ ត្រជាក់ បង្កក ចម្អិនរួច)

2. ទំនិញខាងលើគុណភាព ដែលមិនមែនជាចំណីអាហារ

2.1. ផលិតផលចេញពីរោងចក្រ

- 2.1.1. ផ្កាកាត់ស្រស់ៗ ឬត្រជាក់(ក្លាស)
- 2.1.2. រុក្ខជាតិរស់សំរាប់តុបតែងលំអ (ស្រស់)
- 2.1.3. រុក្ខជាតិរស់(វារីរុក្ខជាតិ) ដែលដុះក្នុងទឹក
- 2.1.4. ចំណែកនៃរុក្ខជាតិផ្សេងៗទៀត(ឧ. សំរាប់ការបង្កាត់ ឬបន្សាយ និងស្រាវជ្រាវ)

2.2. ផលិតផលអំពីសត្វ

- 2.2.1. សំណល់ ឬកំទេចកំទីសត្វ (សំណាប់យកសាច់)
- 2.2.2. អន្តការៈ(អការៈខាងក្នុង ឧ.ក្រពះ ខួរ សួត បេះដូង ។ល ។) ឬសរីរាង្គសត្វ
- 2.2.3. សត្វដែលព្រលាត់ស្បែកហើយវះពោះ តែមិនទាន់កាត់ជាដុំ ឬកង់ - ក្រោងឆ្អឹង-ខ្លួនសត្វ
- 2.2.4. ឈាមសត្វ
- 2.2.5. ស្បែក និងផ្ទាំងស្បែកសត្វធំៗ
- 2.2.6. ស៊ុតសត្វសំរាប់ក្លាស់
- 2.2.7. ទឹកកាម ទឹកអសុចិ និងក្រណា (ក្នុងសត្វមិនទាន់ញាស់ ឬកើត ដែលនៅក្នុងស្បែក-អំប្រិយ៉ូ)

2.3. មុខទំនិញសំរាប់ខាងវេជ្ជសាស្ត្រ និងពេទ្យសត្វ(ដាក់ឱ្យត្រជាក់ និងបង្កក)

- 2.3.1. ឈាម ទឹកឈាម(លោហិតមុ) និងសេរ៉ូម
- 2.3.2. ថ្នាំចាក់បង្ការោគ-វ៉ាក់សាំង
- 2.3.3. ភ្នាក់ងារ ឬសារធាតុចំលង ឬកតាលីករ(វីវីហ្សូន) នៃមន្ទីរពិសោធន៍វិសាស្ត្រ
- 2.3.4. សំភារៈសំរាប់គោលបំណង ស្រាវជ្រាវ និងវិនិច្ឆ័យ ខាងរោគសាស្ត្រ ជីវសាស្ត្រ និងសេរ៉ូមសាស្ត្រ (វិជ្ជាសាស្ត្រធ្វើសេរ៉ូម)

3. សត្វរស់

- 3.1. គោ ក្របី បសុសត្វធំៗ
- 3.2. ច្រូម និងពពែ
- 3.3. ជ្រូក
- 3.4. ទន្សាយ
- 3.5. បសុបក្សី(មាន់ ទា ក្លាន ។ល ។) បក្សីចិញ្ចឹម

- 3.6. សត្វស្លាប់-បក្សី
- 3.7. សេះ
- 3.8. សត្វរស់ក្នុងទឹក
- 3.9. សត្វចិញ្ចឹមលេង (ឧ. វត្ត ឆ្មា ។ល។
- 3.10. សត្វចិញ្ចឹមសំរាប់មន្ទីរពិសោធន៍
- 3.11. សត្វចិញ្ចឹមសំរាប់មើលកំសាន្តជាសាធារណៈ
- 3.12. សត្វចិញ្ចឹមសំរាប់ស្នូនសត្វ
- 3.13. ដង្កូវនាង
- 3.14. ឃ្មុំ
- 3.15. សត្វចិញ្ចឹមផ្សេងទៀត

ANNEX 3: CARRIAGE OF PERISHABLE GOODS

To the Agreement between and among the Governments of the Kingdom of Cambodia, the People's Republic of China, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanmar, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam for Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People (hereinafter referred to as "the Annex")

The Governments of the Kingdom of Cambodia, the People's Republic of China, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanmar, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam (hereinafter referred to as "the Contracting Parties"),

Referring to the Agreement between and among the Governments of the Lao People's Democratic Republic, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam for the Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People, originally signed at Vientiane on 26 November 1999, amended at Yangon on 29 November 2001, acceded to by the Kingdom of Cambodia at Yangon on 29 November 2001, acceded to by the People's Republic of China at Phnom Penh on 3 November 2002, and acceded to by the Union of Myanmar at Dali City on 19 September 2003, and amended at Phnom Penh on 30 April 2004 (hereinafter referred to as "the Agreement"),

Referring to Articles 3(b) and (n) of the Agreement to the effect that Annexes and Protocols contain technical details or time- and/or site-specific variable elements and that they form an integral part of the Agreement and are equally binding,

Referring to Article 36 of the Agreement, as amended, per which the Agreement may be signed and ratified or accepted and enter into force separately from the Annexes and Protocols,

Referring to the Ninth GMS Ministerial Conference held in Manila in January 2000, the Seventh Meeting of the Subregional Transport Forum held in Ho Chi Minh City in August 2002, and the 11th GMS Ministerial Conference held in Phnom Penh in September 2002, where the Governments agreed to a work program to finalize the Agreement and its Annexes and Protocols by 2005, and

Referring to Articles 3(m) and 10(b) of the Agreement, calling for this Annex to provide technical details,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Part I: General Provisions

Article 1: Definition

For the purpose of this Annex, "Perishable Goods" shall mean organic substances or living organisms that are vulnerable to easy deterioration beyond marketability or to death under the combined effect of duration and conditions of transport such as temperature (heat or cold), humidity or draught, or movement.

Handwritten mark

Handwritten signature

Handwritten initials

Annex 3: Carriage of Perishable Goods

Article 2: Priority Regime

- (a) Perishable Goods listed in the Attachment shall be granted a priority border crossing clearance regime according to the order set out in Article 9 of Annex 4 to the Agreement. This list may be modified from time to time subject to agreement by the Contracting Parties through the Joint Committee.
- (b) For the purpose of transport facilitation, the Contracting Parties shall inform each other of their respective lists of Perishable Goods for which quarantine clearance can be expedited, and any changes thereof, through the points of contact called for in Article 4(b) of this Annex.

Article 3: Health, Sanitary and Phytosanitary Requirements and Documentation

Perishable goods shall be transported across the border only if they meet the relevant national health, sanitary and/or phytosanitary regulation(s) and are accompanied by the relevant national health, sanitary and/or phytosanitary certificate(s)/document(s). Relevant parts of both requirements shall be in accordance with Article 9 of the Agreement.

Article 4: Institutional Mechanism

- (a) The Contracting Parties shall coordinate their activities for the implementation of this Annex, and resolve any issues arising therefrom through the Health/Sanitary and Phytosanitary Sub-committee of the Joint Committee, established on 30 April 2004 in Phnom Penh, and other such mechanisms between and among them.
- (b) The Contracting Parties shall notify each other of their respective points of contact for the implementation of this Annex, and of any changes thereof.

Article 5: Standards for Particular Categories of Perishable Goods

For two particular categories of perishable goods, i.e., (a) live animals, and (b) perishable foodstuffs for human consumption, live and ornamental plants, and cut flowers, this Annex provides more detailed transportation standards.

Article 6: Recommendatory Nature of Standards

Parts II and III of this Annex provide recommendations that may serve as guidance for the Contracting Parties in their regulation of the cross-border carriage of (a) live animals, and (b) perishable foodstuffs for human consumption, live and ornamental plants, and cut flowers.

Part II: Live Animals

Article 7: Scope of Application

This Part should apply to the cross-border carriage of live animals by road transport vehicles.

Handwritten mark

Handwritten signature and initials

Handwritten initials

Annex 3: Carriage of Perishable Goods

Article 8: Fitness

An animal should be transported only if it is fit for the intended journey. An animal that is ill or injured should not be considered fit for transportation. The same goes for animals in the perinatal period.

Article 9: Marking of the Means of Transportation

Vehicles and containers in which animals are transported should be marked with a symbol indicating the presence of live animals and a sign indicating the animals' upright position.

Article 10: Comfort, Safety, and Hygiene

- (a) Animals should not be transported in a way that may cause injury or unnecessary suffering of that animal. Care should be taken not to subject the animals to sudden changes of speed or direction.
- (b) The means of transportation should be easy to clean, escape-proof, and so constructed and operated as to withstand the weight of the animals, to avoid injury and unnecessary suffering, and to ensure their safety during transport.
- (c) Animals should be loaded in means of transportation that are equipped with a dropping collecting device and that have been thoroughly cleaned and where appropriate disinfected.
- (d) Dead animals, litter, and droppings should be removed as soon as possible and disposed of in accordance with relevant national health/sanitary regulations.
- (e) Lactating animals not accompanied by their suckling young should be milked at intervals of about 12 hours.

Article 11: Space Requirements

Animals should be provided with adequate space in the means of transport so that they may stay in their natural position (standing, sitting, or lying down as the case may be) and when necessary, with partitions to protect them from motion of the means of transport. The loading density should allow sufficient ventilation and air space.

Article 12: Shelter and Ventilation

The means of transport should be constructed and operated so as to protect animals against inclement, extreme, or unfavorable weather conditions and marked differences in atmospheric conditions. Among other things, they should be equipped with a roof and a sufficient number of vents or other means of ensuring that it is adequately ventilated.

Article 13: Segregation

- (a) Animals that are naturally hostile to each other because of group, age, sex, or origin should be kept separated from each other.

Handwritten mark

Handwritten signature and initials

Annex 3: Carriage of Perishable Goods

- (b) Animals with different sanitary requirements should not be transported in the same means of transport.
- (c) Animals transported should be segregated from persons or other species of animals.

Article 14: Care and Medical Treatment

- (a) Appropriate care is to be administered to the animal transported.
- (b) Animals fallen ill or injured en route should receive first aid treatment as soon as possible; they should be given appropriate veterinary treatment and, if necessary, undergo emergency slaughter in accordance with relevant national health/sanitary regulations.
- (c) Sedation should not be administered, unless in exceptional circumstances and then only under the direct supervision of a veterinarian.

Article 15: Inspection Arrangements

The means of transport should allow easy observation and inspection of the animals contained therein (e.g., via a window or hatch).

Article 16: Transport Time

- (a) Animals should be transported without delay. The Contracting Parties should make arrangements in order to expedite the transport of live animals. Live animal consignments should benefit from a priority regime in the border clearance order according to Article 9 of Annex 4 to the Agreement.
- (b) For journeys exceeding 24 hours, the itinerary is to be chosen so as to allow a staging point, where the animals are rested, fed, and watered, and if necessary unloaded and given accommodation. Places and duration of time for unloading animals should be defined in accordance with relevant national health/sanitary regulations.

Part III: Perishable Foodstuffs and Other Perishable Commodities

Article 17: Scope of Application

This Part should apply to the cross-border carriage by road transport vehicle of perishable foodstuffs for human consumption, live and ornamental plants, and cut flowers.

Article 18: Hygiene of Means of Transportation

- (a) The inside surfaces of the means of transportation should be finished in such a way that they resist corrosion and are inert vis-à-vis the products carried and do not transfer substances to the products carried. They should be smooth and constructed of a material that is waterproof, easy to clean and to disinfect.
- (b) Except for the required ventilation and water drainage, the cargo hold should allow the hermetic and watertight closing so as to avoid the inward or outward

ins. t

Handwritten signature and initials

Annex 3: Carriage of Perishable Goods

movement of dust, dirt, soil, and pests (e.g., microbes, vermin, insects), and to protect the products and the surrounding environment from mutual influences, contamination, and impairment. Any required ventilation and water drainage should be designed so as to take place in a closed circuit.

- (c) The means of transportation used for perishable foodstuffs should not be used for conveying live animals or other products that may be detrimental to or contaminate the foodstuff unless they have, after unloading of those products, been thoroughly cleansed, disinfected, and where necessary deodorized.

Article 19: Segregation

Fresh foodstuffs should not be transported with live animals. Fresh foodstuffs should also not be transported with other products that may contaminate, affect their hygiene, or give them a smell, unless the fresh foodstuffs are packaged in such a way as to provide satisfactory protection.

Article 20: Ventilation

Appropriate ventilation should be provided to regulate the degree of humidity in the cargo hold.

Article 21: Drainage

Adequate drainage should be provided in order to evacuate the condensation and melting water so as to prevent damage to the products and the environment.

Article 22: Transport Time

Perishable foodstuffs should be transported without delay. They should benefit from a priority regime in the border clearance order according to Article 9 of Annex 4 to the Agreement.

Article 23: Temperature

The temperature of the cargo should be maintained throughout the journey in accordance with international standards, such as those set out in the latest edition of the Perishable Cargo Manual of the International Air Transport Association and the Agreement on the International Carriage of Perishable Foodstuffs and on the Special Equipment to be Used for Such Carriage ("ATP"), Geneva, 1 September 1970.

Article 24: Transportation of Live and Ornamental Plants and Cut Flowers

- (a) Plant Health: Transportation should be restricted to only healthy pest-free plants.
- (b) Segregation: Fresh cut flowers should be segregated from ripening fruits, leaves, and trimmings and other sources of ethylene gas, which induces their decay.
- (c) Packaging: Live plants should be packaged in a filling compound, in a manner to minimize desiccation, movement, and damage during transport and to allow ventilation.

Handwritten signatures and initials:
 d. [Signature]
 SP.

Annex 3: Carriage of Perishable Goods

- (d) Ventilation: Live plants should be stored in such a manner that they have adequate ventilation.
- (e) Humidity: For live plants, shipment containers should be kept dry and not be exposed to desiccating conditions. For fresh cut flowers, a high relative humidity (e.g., 95% to 98%) should be maintained in order to avoid drying out.
- (f) Temperature: Shipment containers should not be left exposed to the sun, extreme heat, or freezing conditions. Appropriate temperature should be maintained for fresh cut flowers (e.g., 2°C to 4°C, and 10°C for tropical species).
- (g) Labeling: Live plants should be provided with durable waterproof labels or tags stating:
  - "LIVE PLANTS – NO EXTREME HEAT OR COLD" on all sides and top. The label or tag should be completed with appropriate restrictions.
  - "THIS SIDE UP" with arrows indicating the top should always be used where appropriate.
- (h) Watering: Clean water should be used to store live and ornamental plants and cut flowers.

Part IV: Final Provisions

Article 25: Amendment

Any Contracting Party may propose amendments to the Annex via the Joint Committee. Such amendments shall be subject to the unanimous consent of the Contracting Parties.

Article 26: Ratification or Acceptance

The Annex is subject to ratification or acceptance of the Governments of the Contracting Parties. The same applies to an amendment to the Annex, if any.

Article 27: Entry into Force

The Annex will enter into force on the day that at least two Contracting Parties have ratified or accepted it, and will become effective only among the Contracting Parties that have ratified or accepted it. The same applies to an amendment to the Annex, if any.

Article 28: Conforming National Law

Where necessary, the Contracting Parties undertake to conform their relevant national legislation with the contents of the Annex.

Handwritten mark

Handwritten signature and initials

Annex 3: Carriage of Perishable Goods

Article 29: Reservations

No reservation to the Annex shall be permitted.

Article 30: Suspension of the Annex

Each Contracting Party may temporarily suspend wholly or partly the application of the Annex with immediate effect in the case of emergencies affecting its national safety. The Contracting Party will inform the other Contracting Parties as soon as possible of such suspension, which will end as soon as the situation returns to normal.

Article 31: Relationship with the Agreement

As a measure to implement the principles laid down in the Agreement, the Annex cannot depart from or be contrary to these principles. In case of incompatibility between the Annex and the Agreement, the latter shall prevail. In case of incompatibility between the Annex and another annex or protocol, such incompatibility shall be interpreted in light of the Agreement.

Article 32: Relationship of the Attachment to the Annex

The attachment shall form an integral part of the Annex and shall be equally binding.

Article 33: Dispute Settlement

Any dispute between or among two or more Contracting Parties on the interpretation or application of the Annex shall be settled directly or by amicable negotiation in the Joint Committee.

Article 34: Denunciation

Once entered into force, the Annex cannot be denounced separately from the Agreement.

Attachment: List of Perishable Goods

Handwritten mark resembling the letter 't'.

Handwritten signature or initials.

Handwritten initials 'SP'.

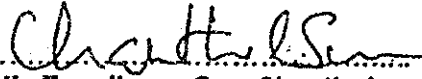
Annex 3: Carriage of Perishable Goods

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized, have signed this Annex.

Done at Kunming on 5 July 2005 in six originals in the English language.

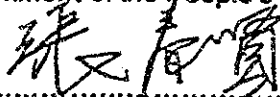
Signed:

For the Royal Government of Cambodia

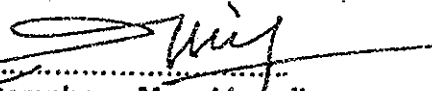
His Excellency Sun Chanthol
Minister of Public Works and Transport

For the Government of the People's Republic of China

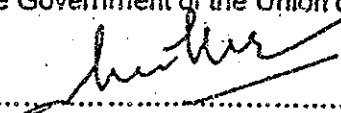
His Excellency Zhang Chunxian
Minister of Communications

For the Government of the Lao People's Democratic Republic

His Excellency Somphong Mongkhonvilay
Minister to Prime Minister's Office

For the Government of the Union of Myanmar

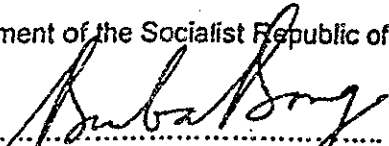
His Excellency Soe Tha
Minister of National Planning and Economic Development

For the Government of the Kingdom of Thailand

His Excellency Suriya Jungrungreangkit
Minister of Transport

For the Government of the Socialist Republic of Viet Nam

His Excellency Bui Ba Bong
Vice Minister of Agriculture and Rural Development

Attachment to Annex 3: List of Perishable Goods

ATTACHMENT: LIST OF PERISHABLE GOODS

1. Foodstuffs

1.1 Plant Products (fresh, chilled, frozen)

1.1.1 Fruits and vegetables

1.1.2 Other crops and crop products

1.2 Animal Products

1.2.1 Meat and meat products (fresh, chilled, frozen, cooked)

1.2.1.1 Bovine meat

1.2.1.2 Bovine meat products

1.2.1.3 Porcine (swine) meat

1.2.1.4 Porcine meat products

1.2.1.5 Poultry meat

1.2.1.6 Poultry meat products

1.2.1.7 Lamb/sheep and goat meat

1.2.1.8 Lamb/sheep and goat meat products

1.2.1.9 Horse meat

1.2.1.10 Horse meat products

1.2.1.11 Other meat

1.2.1.12 Other meat products

1.2.2 Aquatic animals and aquatic animal products (fresh, chilled, frozen, cooked)

1.2.2.1. Fish, crustacean, molluscs, and cephalopods

1.2.2.2. Fish, crustacean, mollusc, and cephalopod products

1.2.2.3. Other aquatic animals

1.2.2.4. Other aquatic animal products

1.2.3 Dairy and dairy products (fresh, chilled, frozen, pasteurized)

1.2.4 Egg and egg products (fresh, chilled, frozen, cooked)

2. Non-Foodstuffs

2.1 Plant Products

2.1.1 Cut fresh or chilled flowers

2.1.2 Live ornamental plants

2.1.3 Live aquatic plants

2.1.4 Other plant parts (e.g., for propagation or research)

2.2 Animal Products

2.2.1 Offal

2.2.2 Viscera (organs)

2.2.3 Carcass

2.2.4 Blood

2.2.5 Skin and hide

2.2.6 Hatching eggs

2.2.7 Semen and embryo

Attachment to Annex 3: List of Perishable Goods

2.3 Medical and Veterinary Items (refrigerated and frozen)

2.3.1 Blood, blood plasma, and serum

2.3.2 Vaccines

2.3.3 Biological laboratory reagents

2.3.4 Pathological, biological, and serological materials for research and diagnostic purpose

3. Live Animals

3.1 Cattle and Buffalo

3.2 Sheep and Goats

3.3 Pigs

3.4 Rabbits

3.5 Poultry

3.6 Birds

3.7 Horses

3.8 Aquatic Animals

3.9 Pets (e.g., dogs and cats)

3.10 Laboratory Animals

3.11 Animals for Public Entertainment

3.12 Zoo Animals

3.13 Silkworms

3.14 Bees

3.15 Other Live Animals

ឧបសម្ព័ន្ធទី ៥

ការដឹកជញ្ជូនពលរដ្ឋឆ្លងព្រំដែន

ANNEX 5

CROSS-BORDER MOVEMENT OF PEOPLE

ឧបសំព័ន្ធ ៥

ការដឹកជញ្ជូនពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន

ភ្ជាប់ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន

សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍

និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម

ស្តីអំពីការសំរបសំរួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន

(តទៅហៅកាត់ថា " ឧបសំព័ន្ធ ")

រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម (តទៅហៅកាត់ថា " ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ") ។

យោង កិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីអំពីការសំរបសំរួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដែលបានចុះហត្ថលេខាតំបូង នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៩ នៅទីក្រុងរៀងច័ន្ទ និងធ្វើវិសោធនកម្ម នាថ្ងៃទី ២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ នៅទីក្រុងយ៉ាងហ្សូន ដែលបានយល់ព្រមចូលដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅទីក្រុងយ៉ាងហ្សូន នាថ្ងៃទី ២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ បានយល់ព្រមចូលដោយសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន នាថ្ងៃទី ០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០២ នៅភ្នំពេញ និងបានយល់ព្រមចូលដោយសហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា នាថ្ងៃទី ១៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ នៅទីក្រុងដាលី តទៅហៅកាត់ថា " កិច្ចព្រមព្រៀង " ។

យោង មាត្រាទី ៣(បេ) និង(អិន) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានចែងថា ឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារទាំងឡាយដែលមានលំអិតខាងបច្ចេកទេស ឬពេលវេលា និង/ឬ សមាសធាតុផ្សេងៗទៀតទាំងឡាយដែលមានលក្ខណៈពិសេសទៅតាមទីកន្លែងហើយ ដែលឯកសារទាំងអស់នេះបង្កើតជាផ្នែកពាក់ព័ន្ធចូលរួមនៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងមានឥលែងចូលរួមស្មើគ្នា ។

យោង មាត្រាទី៣៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មរួចហើយ ដែលឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារនីមួយៗអាចត្រូវបានចុះហត្ថលេខា ផ្តល់សច្ចាប័ន និងចូលជាធរមាន ដោយឡែកៗពីឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារទាំងឡាយ ។

យោង កិច្ចប្រជុំលើកទី៩ រដ្ឋមន្ត្រី GMS ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងម៉ានីលឡា ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០០ កិច្ចប្រជុំលើកទី៧ នៃវេទិកាដឹកជញ្ជូនតំបន់ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងហូជីមីញ ក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ២០០២ និងកិច្ចប្រជុំលើកទី១១ រដ្ឋមន្ត្រី GMS ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងភ្នំពេញក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២ ដែលរដ្ឋមន្ត្រី GMS ទាំងអស់បានឯកភាពយល់ព្រមទៅនឹងផែនការការងារមួយក្នុងការបង្កើយបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀងនិងឧបសំព័ន្ធ-ពិធីសាររបស់វាក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។

យោង មាត្រា ៥ និង ៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានស្នើឱ្យឧបសំព័ន្ធនេះ ចែងលំអិតអំពីផ្នែកបច្ចេកទេស ។

ចម្រុះច្រៀងច្បាប់រវាងក្រោម :

ផ្នែកទី ១

លក្ខណៈទូទៅ

មាត្រា ១.- និយមន័យ

និយមន័យនៃពាក្យទាំងឡាយ ដែលមានតួសម្គាល់ខាងក្រោម ត្រូវអនុវត្ត សំរាប់គោលបំណង នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ :

- ក- **ការវត្ត ឬឥវ៉ាន់យកជាប់តាមខ្លួន :** គឺជាការវត្តដែលធ្វើដំណើរ ជាមួយអ្នកដំណើរ នៅលើមធ្យោបាយ ឬ យានយន្តតែមួយ ជាមួយអ្នកដំណើរ ។
- ខ- **អ្នកដឹកជញ្ជូន :** គឺជាបុគ្គលដែលធ្វើការដឹកជញ្ជូន ដើម្បីទទួលបាន ឬបានផលកំរៃ ឬមិនយកថ្លៃនៅក្នុងក្រប ខ័ណ្ឌចរកិច្ច ឬកិច្ចការជំនួញរបស់ខ្លួន នូវអ្នកដំណើរ និងការវត្តរបស់គេ ប្រសិនបើមាន ។
- គ- **ការយឺតយ៉ាវ :** គឺជាការយឺតយ៉ាវក្នុងសកម្មភាពនៃការដឹកជញ្ជូននៅពេលដែលវាមិនបានទៅដល់ចំណុចគោល ដៅ នៅក្នុងអំឡុងពេលដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងដូចនេះ នោះគឺជាអំឡុង ពេលវេលាធម្មតា ដែលត្រូវការសំរាប់អ្នកដឹកជញ្ជូនដែលបានប្រគល់សិទ្ធិតាមកាលកំណត់មួយ នៅក្នុងស្ថាន ភាព ឬលក្ខខណ្ឌដូចគ្នា ។
- ឃ- **ប្រធានស័ក្តិ :** ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយ ដែលបណ្តាលឱ្យមានការបាត់បង់ ខូចខាត ឬយឺតយ៉ាវ ដែលអ្នក ដឹកជញ្ជូន មិនអាចដឹងបានជាមុន ឬច្រៀសវាងបាន និងជាបច្ច័យ ឬផលវិបាក ដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនមិនអាច បង្ការការពារ ឬត្រួតត្រាបាន ។
- ង- **ឥវ៉ាន់ ឬការវត្តយូរថៃ :** គឺជាឥវ៉ាន់ ឬការវត្តដែលរក្សាទុកដោយអ្នកដំណើរខ្លួនឯងផ្ទាល់នៅក្នុងពេលដឹក ជញ្ជូន ។
- ច- **អ្នកដំណើរ :** គឺជាបុគ្គលណា ដែលនៅក្នុងសកម្មភាពនៃកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនមួយ ដែលធ្វើឡើងដោយ អ្នកដំណើរ ឬ ដោយក្នុងនាមនៃអ្នកដំណើរ ត្រូវបានគេដឹកជញ្ជូនដោយអ្នកដឹកជញ្ជូនណាម្នាក់ ដើម្បីទទួលបាន ជារង្វាន់-ប្រាក់កំរៃ ឬមិនយកថ្លៃនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌចរកិច្ច ឬកិច្ចការជំនួញរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន ។
- ឆ- **ឥវ៉ាន់ ឬការវត្តចុះបញ្ជី :** ឥវ៉ាន់ ឬការវត្ត របស់អ្នកដំណើរ ដែលទទួលរក្សាទុកដោយអ្នកដឹកជញ្ជូន ក្នុងគោលបំណងដឹកជញ្ជូន ។

ឈ- កំណត់សំគាល់ : សេចក្តីទាំងឡាយ ដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកដឹកជញ្ជូន ឬអ្នកដំណើរ ទៅតាមស្ថានភាពនៃ ឥវ៉ាន់ឬការវត្ត នៅក្នុងពេលទទួលបានបញ្ជី ឬពេលចែកចាយ ។

ញ- សិទ្ធិគណនាពិសេស Special Drawing Right(SDR) : គឺជាឯកតានៃគណនីមួយ ដែលកំណត់ដោយអង្គការ មូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (International Monetary Fund) ។ ការប្តូររូបិយវត្ថុមួយចំនួនទៅជារូបិយវត្ថុ ជាតិ ត្រូវគណនាដោយអនុលោមទៅតាមនីតិវិធីក្នុងការប៉ាន់ប្រមាណតំលៃដែលអនុវត្តដោយមូលនិធិរូបិយវត្ថុ អន្តរជាតិ ។

ដ- ប្រតិបត្តិការដឹកជញ្ជូន : គឺជាអ្នកដឹកជញ្ជូន គឺជានិទិបុគ្គល ឬបុគ្គលធម្មតាជាឯកជន ឬជាសាធារណជន ដែលជា អ្នកដឹកជញ្ជូនទំនិញ និង/ឬ អ្នកដំណើរតាមផ្លូវគោក សំរាប់ទទួលរង្វាន់ជាប្រាក់កំរៃ ។

ឝ- ឥវ៉ាន់ ឬការវត្ត មិនយកជាប់តាមខ្លួន : ជាឥវ៉ាន់ ឬការវត្ត ដែលដឹកជញ្ជូនបៀបដូចជាទំនិញធម្មតា ដែល មិនស្ថិតនៅលើមធ្យោបាយ ឬយានយន្តតែមួយជាមួយអ្នកដំណើរទេ ។

ផ្នែកទី ២

ការត្រួតពិនិត្យអន្តរាគ្រមសេសសន់ សុខភាព និងគយដ្ឋាករ

មាត្រា ២.- ឯកសារ និងទិដ្ឋភាពធ្វើដំណើរដែលមានសុពលភាព

ក- លិខិតឆ្លងដែន ឬឯកសារធ្វើដំណើរជាអន្តរជាតិ សំរាប់មនុស្សម្នា (ពលរដ្ឋ) ឆ្លងកាត់ព្រំដែន

ពលរដ្ឋធ្វើដំណើរឆ្លងកាត់ព្រំដែន ត្រូវយកជាប់ខ្លួន នូវលិខិតឆ្លងដែន ឬឯកសារធ្វើដំណើរជាអន្តរជាតិដែលជំនួស លិខិតឆ្លងដែនមានសុពលភាពមួយ ។ ភាគីចុះកិច្ចសន្យានិមួយៗត្រូវផ្តល់ឱ្យភាគីចុះកិច្ចសន្យាដទៃនូវតំរូវ នៃលិខិតឆ្លងដែន ឬឯកសារធ្វើដំណើរជាអន្តរជាតិដែលជំនួសលិខិតឆ្លងដែនតាមផ្លូវការទូត ។ ពលរដ្ឋធ្វើការឆ្លងកាត់ព្រំដែនត្រូវមានទិដ្ឋាករ ដែលជាតំរូវការរបស់ប្រទេសជាម្ចាស់ផ្ទះ លើកលែងតែមានការលើកលែងទិដ្ឋាករ ដោយអនុលោមទៅតាមកិច្ចព្រម ព្រៀងទ្វេភាគី ឬពហុភាគី ឬប្បញ្ញត្តិច្បាប់ និងយុត្តាធិការទាំងឡាយ នៃប្រទេសជាម្ចាស់ផ្ទះ ។

ខ- លក្ខខ័ណ្ឌ និងនីតិវិធី នៃការចេញទិដ្ឋាករ

១ - លក្ខខ័ណ្ឌទូទៅសំរាប់ពលរដ្ឋធ្វើការឆ្លងកាត់ព្រំដែន :

- ទំរង់បែបបទនៃការចេញឱ្យ លក្ខខ័ណ្ឌ នីតិវិធី ប្រភេទ និងភិនភាគលក្ខណៈ នៃទិដ្ឋាករ ត្រូវជាកម្មវត្ថុ ស្របទៅ តាមច្បាប់និងបទប្បញ្ញត្តិ យុត្តាធិការទាំងឡាយនៃប្រទេសជាម្ចាស់លើកលែងតែការបញ្ជាក់ក្នុងឧបសម្ព័ន្ធនេះ ។

- រយៈពេលនៃការចេញថ្លារ៉ាប់ឱ្យ ឬការបដិសេធផ្តល់ទិដ្ឋាការមួយ មិនត្រូវឱ្យលើសពីរយៈពេល១០ថ្ងៃ នៃថ្ងៃធ្វើការ ឡើយ ។

២- លក្ខខណ្ឌពិសេស សំរាប់អ្នកបើកបរ /យានិក នៃយានយន្តធ្វើពាណិជ្ជកម្មផ្លូវគោកទាំងឡាយ (តទៅហៅកាត់ថា យានិក/អ្នកបើកបរ) :

- រយៈពេលនៃសុពលភាពទិដ្ឋាការ : ប្រទេសជាសាមីត្រូវចេញ នូវទិដ្ឋាការចូល/ចេញច្រើនដង (មិនកំណត់ចំនួន) មួយសំរាប់រយៈពេលសុពលភាពមួយឆ្នាំឱ្យអ្នកបើកបរ/យានិកទាំងឡាយ ។ រយៈពេលតិចជាងនេះ នៃអំឡុង ពេលសុពលភាពអាចត្រូវគេអនុញ្ញាតឱ្យបាន ដោយអនុលោមទៅតាមសំណើរបស់អ្នកសុំ ។

- ឯកសារជាតម្រូវការទាំងឡាយសំរាប់គាំទ្រការអនុវត្ត : ការស្នើសុំទិដ្ឋាការមួយដោយ អ្នកបើកបរ ឬយានិក ត្រូវ មានឯកសារយោងភ្ជាប់មកជាមួយ ដូចជាវិញ្ញាបនបត្រវិជ្ជាជីវៈ ដែលចេញអោយដោយប្រតិបត្តិករដឹកជញ្ជូន ដែលមានការអនុញ្ញាតមួយនៃប្រទេសសាមី ដែលមានអង្គការដោយ អនុលោម ទៅតាមតម្រូវការ នៃឧបសំព័ន្ធ ទី៩ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។ អ្នកស្នើសុំដែលជាអ្នកបើកបរ ត្រូវដាក់ភ្ជាប់ជាមួយផងដែរ នូវច្បាប់ចិត្តចំលង នៃប័ណ្ណ បើកបររថយន្ត ០១ ច្បាប់របស់ខ្លួន ដែលចេញអោយដោយអាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ច នៃប្រទេសដើម ស្របទៅ តាមឧបសំព័ន្ធទី ១៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

គ- លិខិតឆ្លងដែន

រាល់ចំណុចពិសេសៗទាំងឡាយ ដែលមាននៅក្នុងលិខិតឆ្លងដែន ឬឯកសារធ្វើដំណើរជាអន្តរជាតិដែលជំនួសលិខិត ឆ្លងដែន ឬទិដ្ឋាការ ត្រូវសរសេរឱ្យលើកាសាជាតិ ជាភាសារអង់គ្លេស ។

មាត្រា ៣.- ការត្រួតពិនិត្យសុខភាពពលរដ្ឋ

ក- លក្ខណៈទូទៅ : ប្រទេសសាមីត្រូវអនុវត្តច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិជាតិរបស់ខ្លួនអោយស្របទៅតាម "បទប្បញ្ញត្តិ សុខភាពអន្តរជាតិ" នៃការអនុវត្តរបស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) ។

ខ- គោលការណ៍ : មិនធ្វើការត្រួតពិនិត្យជាបទប្បញ្ញត្តិ សំរាប់អ្នកដំណើរដែរ :

១- កាន់មកជាមួយ នូវឯកសារបញ្ជាក់សុខភាព របស់អង្គការសុខភាពពិភពលោក(WHO) ។

២- មិនចេញមកពី ឬឆ្លងកាត់ តំបន់ដែលគេប្រកាសថាមានឆ្លងមេរោគ ឬតំបន់ហានិភ័យ ។ និង

៣- ជាជនដែលមិនបានបង្ហាញថាមានអាការៈរោគ-រោគសញ្ញាខាងក្រៅនៃជំងឺឆ្លងរាលដាលណាមួយ ដែលធ្វើឱ្យ មានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពសាធារណៈ ។

៤- នឹងមិនត្រូវស្ថិតនៅក្រោមកម្មវត្ថុនៃការពិនិត្យសុខភាព ការត្រួតពិនិត្យតាមដាន និងការតែងពិនិត្យខាងវេជ្ជសាស្ត្រជាប្រចាំឡើយ ។

គ-ការលើកលែង : ការលើកលែងចេញពីការត្រួតពិនិត្យសុខភាព អាចអនុញ្ញាតបាន ក្នុងករណីពិសេស ។

ពលរដ្ឋដែលស្ថិតនៅក្រោម (ឬជាកម្មវត្ថុនៃ) ការត្រួតពិនិត្យវេជ្ជសាស្ត្រ គឺជាជនទាំងឡាយណាដែល :

១- មិនបានកាន់មកជាមួយ ឯកសារសុខភាព ចេញដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO)

២- ជនណាដែល ចេញមកពី ឬឆ្លងកាត់ តំបន់ដែលគេប្រកាសថាមានឆ្លងមេរោគ ឬតំបន់ហានិភ័យ ។ និង

៣- ជនដែលបានបង្ហាញអោយឃើញថាមានអាការៈរោគ-រោគសញ្ញាខាងក្រៅ

នៃជំងឺឆ្លងរាលដាលណាមួយដែលធ្វើ ឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពសាធារណៈ ។

ឃ- ប្រតិកម្ម ឬសកម្មភាពភ្លាមៗ នៅពេលពិនិត្យឃើញ បុគ្គលដែលមានចំលងមេរោគ

នៅពេលណាក៏ដោយ ដែលអ្នកដំណើរម្នាក់ តាមរយៈការត្រួតពិនិត្យខាងវេជ្ជសាស្ត្របានរកឃើញថា បានឆ្លងមេរោគនៃជំងឺឆ្លងរាលដាលណាមួយដែលធ្វើឱ្យមានគ្រោះថ្នាក់ដល់សុខភាពសាធារណៈ អាជ្ញាធរមានសមត្ថកិច្ចពាក់ព័ន្ធអាច :

១- បដិសេធការចូលទៅក្នុងទីកន្លែងរបស់ខ្លួន ឬក៏ច្រានត្រឡប់ទៅវិញជនបរទេសទាំងនោះប្រសិន បើស្ថានភាពសុខភាពរបស់ពួកគេ អាចឱ្យគេធ្វើដំណើរត្រឡប់ទៅវិញបាន និងទទួលបានគេឱ្យត្រឡប់ទៅប្រទេសដើមវិញ ។

២- ប្រសិនបើស្ថានភាពសុខភាពរបស់ពួកគេមិនអាចឱ្យពួកគេធ្វើដំណើរបាន ត្រូវផ្តល់ការថែទាំនិងព្យាបាលខាងវេជ្ជសាស្ត្រសមរម្យ ដោយការដាក់បុគ្គលនោះអោយនៅដាច់ពីគេ ។

៣- ធ្វើការកត់សំគាល់យ៉ាងរហ័សជូនទៅអង្គការសុខភាពពិភពលោកតាមរយៈការទំនាក់ទំនងដ៏សមរម្យ ដោយស្របទៅតាមបទបញ្ញត្តិដែលអាចធ្វើបាន ។

ង- ឯកសារសុខភាព : ពលរដ្ឋទាំងឡាយ ត្រូវបានស្នើអោយមាន កាន់ឯកសារសុខភាពផ្ទាល់ខ្លួន ដែលផ្តល់អោយដោយអង្គការសុខភាពពិភពលោក (WHO) (ឧ. វិញ្ញាប័នបត្រ បញ្ជាក់ការចាក់វ៉ាក់សាំងការពារជម្ងឺគ្រុនឈ្មី ។ល ។)

មាត្រា ៤.- ការត្រួតពិនិត្យគ្រប់ ទំនួលសម្បត្តិប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន: ការអនុញ្ញាតអោយរួមពីការបង់ពន្ធ

ក- ការនាំចូលបណ្តោះអាសន្ន

១- ការនាំចូលជាបណ្តោះអាសន្ន នូវព្រឡសម្បត្តិប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ដោយបុគ្គលឯកជនត្រូវបានលើកលែង អំពីពន្ធគយ និងអាករទាំងឡាយនៅក្នុងប្រទេសសាមី ជាកម្មវត្ថុក្នុងការនាំចេញទៅវិញ ក្នុងអំឡុងពេលអនុញ្ញាតឱ្យ

ស្នាក់នៅ និងដោយមិនមានរងនូវការផ្លាស់ប្តូរណាមួយ ដែលផ្សេងអំពីការចុះថ្លៃ និង/ឬការប្រើប្រាស់ ។ ដូចគ្នា នេះផងដែរ ការនាំចេញទៅវិញនៅក្នុងស្ថានភាពដដែល(ដោយមិនមានការផ្លាស់ប្តូរផ្នែកឬគ្រឿងបន្លំណាមួយ) ដោយ ការផ្តល់ត្រលប់ទៅវិញជូនពលរដ្ឋទាំងឡាយ នៅក្នុងប្រទេសដើមរបស់គេនូវទ្រព្យសម្បត្តិប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួនដែលពួកគេបានយកតាមខ្លួន—នៅក្នុងពេលចេញដំណើរពីប្រទេសដើមរបស់គេ—ហើយត្រូវរួចចេញពីពន្ធគយ និងអាករផ្សេងទៀត ។

២- សំរាប់គោលបំណងនៃបទប្បញ្ញត្តិនេះ ទ្រព្យសម្បត្តិផ្ទាល់ខ្លួនទាំងឡាយ ត្រូវមានន័យ ជាអង្គវត្ថុទាំងឡាយ(ថ្មី ឬ ប្រើប្រាស់រួចហើយ) ដែលអ្នកដំណើរម្នាក់អាចត្រូវការ ជាចាំបាច់សំរាប់ប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន នៅក្នុងអំឡុងពេល នៃការធ្វើដំណើរ ទទួលខុសត្រូវក្នុងរាល់ព្រឹត្តិការណ៍នៃការធ្វើដំណើរ ប៉ុន្តែមិនរាប់បញ្ចូលទំនិញនាំចូល-នាំចេញ ទាំងឡាយ សំរាប់គោលបំណងផ្នែកពាណិជ្ជកម្ម ។ ទ្រព្យសម្បត្តិទាំងអស់នេះរាប់បញ្ចូល ប៉ុន្តែមិនកំរិតទៅលើ :

- សំលៀកបំពាក់
- ប្រដាប់សំអាង
- អល័ង្កាផ្ទាល់ខ្លួន
- ម៉ាស៊ីនថតរូបភាព-ថតភាពយន្តនៅស្ងៀម ឬថតមានចលនា ជាមួយគ្នានឹង ចំនួនដុំហ្វីល ខ្សែអាត់ និង គ្រឿងបន្សុំជាប់ជាមួយសមរម្យ
- ម៉ាស៊ីនបញ្ជាំងស្នាយ ឬភាពយន្តយូរដៃជាប់ខ្លួន និងគ្រឿងបន្សុំជាប់ជាមួយ ជាមួយនឹងចំនួនស្នាយ ឬ ហ្វីលសមរម្យ
- កែវយិត-កែវឆ្លុះ-កែវពង្រីក
- ឧបករណ៍ភ្លេងអាចយូរដៃបាន
- ឧបករណ៍ផលិតសំឡេងយូរដៃបាន រាប់ទាំងម៉ាស៊ីនថតខ្សែអាត់ និងម៉ាស៊ីនចាក់ឌីស
- វិទ្យុទទួលសំឡេងយូរដៃ
- ទូរស័ព្ទតូច ឬ យូរដៃ
- ទូរទស្សន៍យូរដៃ
- អង្កុលលេខយូរដៃ
- ម៉ាស៊ីនកុំព្យូទ័រយូរដៃផ្ទាល់ខ្លួន និងគ្រឿងបន្សុំ
- ម៉ាស៊ីនគិតលេខយូរដៃ
- រទេះ និងប្រដាប់ប្រដារលេងកំសាន្តរបស់កូនក្មេង
- រទេះសំរាប់ជនពិការ
- ឧបករណ៍កីឡា

ខ- ការនាំចូលដោយរួចពន្ធ

អ្នកដំណើរត្រូវបានគេអនុញ្ញាតផងដែរ ឱ្យនាំចូល ដោយរួចពន្ធ និងអាករផ្សេងៗ នូវសំភារៈទាំងឡាយក្នុងចំនួន ដ៏សមរម្យ សំរាប់ការប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន មិនរាប់បញ្ចូលទំនិញសំរាប់គោលបំណងនានាខាងពាណិជ្ជកម្ម ដែលស្របទៅតាម ច្បាប់ និងបទប្បញ្ញត្តិនៃប្រទេសសាមី(ម្ចាស់ផ្ទះ) ប៉ុន្តែមិនតិចជាង :

១- សំរាប់ប្រើប្រាស់ : បារី២០០ដើម ឬ ស៊ីហ្គេត៥០ដើម ឬ ២៥០ក្រាម នៃថ្នាំជក់ ឬការរួមបញ្ចូលគ្នានៃផលិតផល ទាំងនេះ ដែលមានទំងន់សរុបមិនលើសពី ២៥០ក្រាម និងស្រា ០១ លីត្រ ។

២- ទំនិញផ្សេងទៀត ដែលមិនមែនជាទំនិញពាណិជ្ជកម្ម ដែលមានតំលៃសរុបប្រមាណ ៧៥ SDR អែសដេអែរ ។

៣- រូបិយវត្ថុសំរាប់ការចំណាយក្នុងការរស់នៅ ប្រមាណ ១០០ SDR ក្នុងការស្នាក់នៅមួយថ្ងៃ ។ ចំនួន និងបរិមាណទឹកប្រាក់សរុប អាចត្រូវកំរិតថែមទៀត សំរាប់អ្នកដំណើរទាំងឡាយដែល :

ក- នៅក្រោមអាយុពិតប្រាកដ ។

ខ- ឆ្លងកាត់ព្រំដែនច្រើនលើក(ច្រើនជាងមួយលើកក្នុងរយៈពេល ២៤ម៉ោង) ។

មាត្រា ៥.. ការត្រួតពិនិត្យអនាម័យ នៃទ្រព្យសម្បត្តិប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន

ទ្រព្យសម្បត្តិប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួននៃពលរដ្ឋធ្វើការឆ្លងកាត់ព្រំដែន ត្រូវស្ថិតនៅក្រោមការត្រួតពិនិត្យអនាម័យ ដោយ អនុលោមទៅនឹងប្បញ្ញត្តិចែងក្នុងមាត្រាទី៩ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

**ផ្នែកទី ៣
វិធានការសំរបសំរួល**

មាត្រា ៦.. វិធានការសំរបសំរួល

វិធានការសំរបសំរួល ត្រូវបានគេចែងក្នុង ឧបសំព័ន្ធ ទី ៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

**ផ្នែកទី ៤
លក្ខខណ្ឌ នៃការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ**

មាត្រា ៧.. គំរូនៃដឹកជញ្ជូន

ក-សំរាប់សេវាកម្មមិនមានកំណត់ពេលវេលា តំលៃនៃការដឹកជញ្ជូន ត្រូវចំហជាសេរី ដែលកំណត់ដោយកំលាំង ទីផ្សារសេរី ប៉ុន្តែជាកម្មវត្ថុ ឬស្ថិតនៅក្រោមព្រំដែននៃការប្រឆាំងនឹងជំនឿទុកចិត្ត ឬទំនុកចិត្ត ធ្វើយ៉ាងណា

ដូចជាច្រៀងការកំណត់តំលៃខ្ពស់ពេក ឬទាបពេក ។ ភាគីចុះកិច្ចសន្យា និងប្រតិបត្តិករដឹកជញ្ជូន ទាំងឡាយត្រូវទប់ទល់ប្រឆាំងនឹងវិធានការកិច្ចព្រមព្រៀង ឬការអនុវត្តទាំងឡាយ ដែលធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ ទំរង់ នៃការប្រកួតប្រជែងដោយសេរី និងស្មោះត្រង់ ដូចជាការតែស (ការព្រមព្រៀង ឬយុបយិតគ្នារវាង ផលិតករទំនិញដូចគ្នា ដើម្បីរក្សាតំលៃលក់ នៅខ្ពស់) ការរំលោភដោយមុខរបរផ្តាច់មុខ ការទំលាក់តំលៃទាប ជាសំរាម និងការបំពេញខាតពីរដ្ឋ ។ ពួកគេត្រូវ បានគេបដិសេធនូវហេតុបច្ច័យ ឬលទ្ធផលណាមួយ ហើយចាត់ ទុកជាមោឃៈ និងគ្មានតំលៃ ។ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវធានាថា ប្រតិបត្តិករដឹកជញ្ជូនរបស់គេទាំងឡាយ នឹង ប្រតិបត្តិទៅតាមច្បាប់ ។

ខ-សំរាប់សេវាកម្មមានពេលកំណត់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាដែលពាក់ព័ន្ធនឹងព្រមព្រៀងគ្នានៅលើតំលៃនៃការដឹកជញ្ជូន ។

មាត្រា ៨.- ការអនុញ្ញាតឥតវិន័យស្តីពីការចុះកិច្ចសន្យា និងការបង់ថ្លៃសំរាប់ឥតវិន័យស្តីពីការចុះកិច្ចសន្យាដែលលើស

ក- សំរាប់សេវាកម្មដឹកជញ្ជូនមិនមានកំណត់ពេលវេលា ការអនុញ្ញាតឥតវិន័យ ឬការរឹតត្បិតទុកសំរាប់ការព្រមព្រៀង គ្នា ទៅវិញទៅមករវាងភាគីទាំងឡាយនៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន ។

ខ- សំរាប់សេវាកម្មដឹកជញ្ជូនដែលមានកំណត់ពេលវេលា អ្នកដំណើរម្នាក់ៗត្រូវបានគេអនុញ្ញាតឱ្យយកតាមខ្លួន ដោយមិនមានបង់ថ្លៃសំរាប់ឥតវិន័យ ឬការរឹតត្បិតរហូតដល់ ២០គីឡូក្រាមនិងមានទំហំសមរម្យអាចទទួលយកបាន ។ ប្រតិបត្តិករដឹកជញ្ជូនទាំងឡាយ អាចយកថ្លៃសំរាប់ឥតវិន័យ ឬការរឹតត្បិតដែលលើស ។ ការយកថ្លៃបន្ថែមអាច ខុសគ្នាដោយទាក់ទងទៅនឹងផ្លូវដឹកជញ្ជូនបន្ថែមមិនត្រូវលើសពីប្រាក់ភាគរយនៃតំលៃសំបុត្រពេញលេញ សំរាប់ អ្នកដំណើរក្នុងទំរង់ដែលលើសចំនួនមួយគីឡូក្រាម ។

មាត្រា ៩.- ឥតវិន័យ ឬការរឹតត្បិតយកជាប់តាមខ្លួននឹងត្រូវបានណែនាំឱ្យអនុវត្តទៅតាមរបប ដែលមានចែងក្នុង

តំលៃសំរាប់ឥតវិន័យ ឬការរឹតត្បិតយកជាប់តាមខ្លួននឹងត្រូវបានណែនាំឱ្យអនុវត្តទៅតាមរបប ដែលមានចែងក្នុង ឧបសំព័ន្ធ ១០ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

ផ្នែកទី ៥

របបទទួលខុសត្រូវធានារ៉ាប់រងនៃអ្នកដឹកជញ្ជូន លើអ្នកដំណើរតាមផ្លូវគោក

មាត្រា ១០.- វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត

ក- របបទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន ដែលដាក់ចេញខាងក្រោម ត្រូវអនុវត្តទៅលើគ្រប់កិច្ចសន្យា សំរាប់ ការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរទាំងឡាយ និងឥតវិន័យ ឬការរឹតត្បិតរបស់ពួកគេសំរាប់ជារង្វាន់ (ទទួលកំរៃ) ឬមិនយក

ថ្លៃនៅក្នុងក្របខ័ណ្ឌពាណិជ្ជកម្មរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនដោយយានយន្តតាមផ្លូវថ្នល់ នៅពេលដែលទឹកនៃរដូវវស្សា ដំណើរ និងចំណុចគោលដៅរបស់អ្នកដំណើរ បានស្ថិតនៅក្នុងទឹកដីនៃភាគចុះកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀត ។

ខ- ការទទួលខុសត្រូវនៃអ្នកដឹកជញ្ជូន សំរាប់ការដឹកជញ្ជូនភ្នំ ឬការវត្តមិនយកជាប់តាមខ្លួននឹងត្រូវអនុវត្ត ទៅតាមរបបដែលមានចែងក្នុង ឧបសម្ព័ន្ធទី១០ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

មាត្រា ១១.- កិច្ចសន្យានៃការដឹកជញ្ជូន

ក- ឯកសារដឹកជញ្ជូន

សំបុត្រអ្នកដំណើរ

១- កិច្ចសន្យានៃការដឹកជញ្ជូន ត្រូវបានគេកត់ត្រាឡើង តាមរយៈការចេញសំបុត្រអ្នកដំណើរជាឯកជន ឬជាការ ចូលរួមគ្នាមួយ ។ អវត្តមាន ភាពមិនត្រឹមត្រូវ មិនប្រក្រតី ឬការបាត់បង់សំបុត្រអ្នកដំណើរ មិនមានឥទ្ធិពល ទៅលើអត្ថិភាព ឬសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យានៃការដឹកជញ្ជូនឡើយ ដែលនៅតែជាកម្មវត្ថុនៅក្នុងមាត្រា និង បទប្បញ្ញត្តិ នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ ។

២- សំបុត្រអ្នកដំណើរត្រូវសរសេរជាភាសាជាតិ និងមានភាសាអង់គ្លេសអមទៅតាមចំណុចពិសេសខាងក្រោម :

- ឈ្មោះ និងអស័យដ្ឋាន នៃអ្នកដឹកជញ្ជូន
- ចំនុចនៃការចេញដំណើរ និងចំណុចគោលដៅ
- កាលបរិច្ឆេទនៃការធ្វើដំណើរ ឬរយៈពេលសុពលភាពនៃសំបុត្រអ្នកដំណើរ
- តំលៃនៃការធ្វើដំណើរ
- លក្ខខណ្ឌយោងមួយដែលជាប្បញ្ញត្តិច្បាប់ និងស្របទៅនិតិវិធីទទួលខុសត្រូវ នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ

៣- សំបុត្រធ្វើដំណើរ អាចត្រូវបានគេចេញឱ្យទៅជនណាម្នាក់ដែលមានឈ្មោះ ឬឱ្យទៅអ្នកកាន់សំបុត្រនោះ ។

សំបុត្រចុះបញ្ជីភ្នំ ឬការវត្ត

១- សំរាប់ភ្នំ ឬការវត្តដែលមានចុះបញ្ជី អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវចេញសំបុត្របង្កាន់ដៃចុះបញ្ជីភ្នំ ឬការវត្ត ដែល អាចដាក់បញ្ចូលគ្នា ឬភ្ជាប់គ្នាទៅនឹងសំបុត្រធ្វើដំណើរ ។

២- សំបុត្រភ្នំ ឬការវត្ត ត្រូវសរសេរជាភាសាជាតិ និងភាសាអង់គ្លេសនៅលើចំណុចទាំងឡាយដូចខាងក្រោម:

- ឈ្មោះ និងអស័យដ្ឋាន នៃអ្នកដឹកជញ្ជូន
- ចំនុចនៃការចេញដំណើរ និងចំណុចគោលដៅ
- កាលបរិច្ឆេទ នៃការចេញ
- តំលៃនៃការធ្វើដំណើរ

- លក្ខខណ្ឌយោងមួយ សំរាប់ជាបញ្ញត្តិច្បាប់ ដែលមាន របបបទទូលខុសត្រូវនៃឧបសំព័ន្ធនេះ
- ចំនួន និងទំងន់នៃឥវ៉ាន់ ឬការវត្ត

៣- ក្នុងករណីអវត្តមានសំបុត្រចុះបញ្ជីឥវ៉ាន់(ភារៈវត្ត) ឬការការភ្លេចភ្លាំង ក្នុងការបញ្ជាក់ទំងន់ ឬចំនួនដែលត្រូវបានគេសន្មត់ថា ជាការអនុញ្ញាតអតិបរមា ។

ខ- ការកត់សំគាល់

- ១- ក្នុងពេលចុះបញ្ជីឥវ៉ាន់ ឬភារៈវត្ត អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវត្រួតពិនិត្យស្ថានភាពជាក់ស្តែងរបស់វា និងនៅពេលចាំបាច់ ត្រូវធ្វើការកត់សំគាល់សមរម្យ នៅលើសំបុត្រឥវ៉ាន់ (សំបុត្រចុះបញ្ជីឥវ៉ាន់) ។
- ២- ក្នុងពេលអវត្តមានការកត់សំគាល់នៅលើឥវ៉ាន់ពីអ្នកដឹកជញ្ជូនឥវ៉ាន់ ឬភារៈវត្តនោះ ត្រូវសន្មត់ថា ស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាពល្អប្រសើរ ។

មាត្រា ១២.- គោលការណ៍ទំនៀមទម្លាប់ សំរាប់ការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- អណ្តតិច្បាប់

ប្បញ្ញត្តិណាមួយនៃកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន ដែលធ្វើបដិញ្ញត្តិកម្ម (ផ្ទុយអំពី) ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោលចេញ អំពីមាត្រា ស្តីពីរបបបទទូលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន នៃឧបសំព័ន្ធនេះត្រូវបានប្រកាសបដិសេធ និងទុកជាមោឃៈ លើកលែងតែមានការយល់ព្រម ឬពេញចិត្តអំពីអ្នកដឹកជញ្ជូន ។ ប៉ុន្តែការប្រកាសបដិសេធ និងការទុកជាមោឃៈ នៃមាត្រា ឬប្បញ្ញត្តិ នោះ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ក៏មិនមានឥទ្ធិពលទៅដល់សុពលភាពនៃមាត្រា ឬប្បញ្ញត្តិដទៃទៀតនៃកិច្ចសន្យាទេ ។

ខ- ក្នុងកិច្ចសន្យា និងកំហុសរដ្ឋប្បវេណី (កំហុសសុរិយ)

នីតិវិធីធានារ៉ាប់រងបច្ចុប្បន្ន ត្រូវនាំមុខការប្តឹងតវ៉ាណាមួយដែលកើតឡើង នៅក្រៅពីសកម្មភាព នៃកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូននៅក្រោមឧបសំព័ន្ធនេះ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយវាត្រូវបានគេចែងទាំងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា ឬកិច្ចសន្យាបន្ថែមផ្សេងទៀត ។

គ- ការទទួលខុសត្រូវជំនួសដោយ អ្នកបំរើសេវា, ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចុះកិច្ចសន្យាបន្ត (អ្នកម៉ៅការបន្ត)

ភ្ជាប់មកជាមួយនឹងសកម្មភាពការងារទាំងឡាយរបស់គេ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវសំរាប់សកម្មភាព និង/ឬ អសកម្មភាព (ការមិនបានធ្វើ) របស់អ្នកបំរើសេវាភ្នាក់ងារ និងអ្នកចុះកិច្ចសន្យាបន្ត (ម៉ៅការបន្ត) របស់គាត់ ជាអ្នកដែលគាត់នឹងត្រូវផ្តល់សិទ្ធិអោយពួកគេប្រើប្រាស់កិច្ចការពាររដ្ឋប្បវេណីទៅនឹងអ្នកដឹកជញ្ជូនដែរ ។

មាត្រា ១៣.- កង្វះខាតនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- ការរងរបួសលើរាងកាយបុគ្គល

អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវ សំរាប់ការបាត់បង់ ឬខូចខាតដែលជាលទ្ធផលបណ្តាលឱ្យមានការស្លាប់ ឬរងរបួស លើរាងកាយ ឬស្មារតីទៅលើអ្នកដំណើរណាម្នាក់ ដែលបណ្តាលមកពីលទ្ធផល នៃគ្រោះថ្នាក់ដែលពាក់ព័ន្ធនឹងការ ដឹកជញ្ជូន និងកើតឡើងនៅពេលអ្នកដំណើរកំពុងជិះនៅលើរថយន្ត ឬនៅពេលឡើង និងពេលចុះពីរថយន្ត ។

ខ- ការយឺតយ៉ាវ

អ្នកដឹកជញ្ជូន ត្រូវផ្តល់ការទទួលខុសត្រូវ សំរាប់ការខូចខាត ដែលជាលទ្ធផលនៃការយឺតយ៉ាវក្នុងដំណើរមកដល់ នៃអ្នកដំណើរ និង/ឬការរឹតបន្តិចរបស់គេ ។

គ- ការបាត់បង់ ឬខូចខាតឥវ៉ាន់ ឬការរឹតបន្តិចបញ្ជី (ឥវ៉ាន់ធ្វើតាមខ្លួនចុះបញ្ជី)

១- អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវ សំរាប់ការខូចខាតទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកចំពោះការរឹតបន្តិច ដែលកើតឡើង នៅក្នុងអំឡុងពេលចាប់ពីពេលដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនទទួលខុសត្រូវផ្អែកទំនិញ និងពេលចែកចាយទំនិញ ។

២- ការបាត់បង់ដោយការសន្និដ្ឋាន Constructive Loss

ប្រសិនបើការរឹតបន្តិចបញ្ជីធ្វើតាមខ្លួន មិនត្រូវបានគេផ្តល់ ឬចែកចាយក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃក្រោយពេល វេលាច្បាប់ចម្លងដែលបានកំណត់ ឬពេលវេលាទៅដល់ចម្លង ហើយដែលពេលបន្ទាប់មកនៅតែមិន ឃើញទៅដល់ រឹតបន្តិចបញ្ជីតាមខ្លួន(ឬការរឹតបន្តិច)នោះ ត្រូវបានចាត់ទុកថាបាត់បង់ ។ ពេលនោះអ្នកដំណើរ មានសិទ្ធិប្តឹងទារសេងសំណងសំរាប់ការបាត់បង់នោះ ។ នៅពេលគេបានរកឃើញការរឹតបន្តិច (ឬរឹតបន្តិច) នោះ នៅពេលក្រោយបន្ទាប់មកទៀត អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ទៅអ្នកដំណើរ ដែលគេ ត្រូវមានសិទ្ធិជ្រើសរើសក្នុងការ ទទួលយកនូវការចែកចាយការរឹតបន្តិច ជំនួសឱ្យការផ្តល់មូលនិធិសំរាប់ជា សំណង ដែលបានទទួលរួចហើយ ប៉ុន្តែដោយមិនមានជំទាស់ទៅលើការប្តឹងឥវ៉ាន់សំរាប់សំណង លើការ បាត់បង់ខូចខាតជាផ្នែកៗទេ ។ ប្រសិនបើអ្នកដំណើរមិនទាមទារយកត្រឡប់មកវិញនូវឥវ៉ាន់បញ្ជី ឬ ការរឹតបន្តិចនោះ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលសិទ្ធិចាត់ចែងលើរឹតបន្តិច ឬការរឹតបន្តិចទាំងនោះទៅតាមការ សំរេចចិត្តរបស់ខ្លួន នៅក្រោមច្បាប់ នៃទឹកដីដែលទំនិញទាំងនោះបានស្ថិតនៅ ។

ឃ- ការបាត់បង់ ឬការខូចខាត ឥវ៉ាន់ ឬការរឹតបន្តិចរដៃ រឹតប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន

អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវផ្តល់ការទទួលខុសត្រូវសំរាប់ការបាត់បង់ ឬការខូចខាតទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែកទៅលើរឹតប្រើ ប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ដែលអ្នកដំណើរបានយក ឬពាក់ជាប់តាមខ្លួន នៅពេលមានគ្រោះថ្នាក់មួយ ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការដឹកជញ្ជូន និងកើតឡើងនៅពេលអ្នកដំណើរកំពុងស្ថិតនៅលើយានយន្ត ឬនៅពេលឡើងឬចុះពីរថយន្ត ។

មាត្រា ១៤.- វិធានការនៃសំណង និងព្រឹទ្ធផែលនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- លក្ខណៈទូទៅ

- ១- ព្រឹទ្ធផែលនៃការទទួលខុសត្រូវ មិនត្រូវរាប់បញ្ចូលការចំណាយខាងច្បាប់ និងការប្រាក់ទេ ។ ព្រឹទ្ធផែលកំណត់ ដែលខ្ពស់បំផុតអាចត្រូវបានព្រមព្រៀងគ្នា រវាងគូរភាគីទៅតាមកិច្ចសន្យានៃការដឹកជញ្ជូន ។
- ២- បន្ថែមទៅលើសំណង ក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូនត្រូវសងគ្រលប់មកវិញនូវតំលៃដឹកជញ្ជូនពេញលេញទាំងស្រុង ឬ មួយចំណែក ដោយសមាមាត្រទៅនឹងកំរិតនៃកំហុសរបស់គេ ។ គេនឹងមិនមានជាប់ជំពាក់ក្នុងការខូចខាត នាពេលខាងមុខឡើយទេ ។
- ៣- ទំហំនៃការបង់ថ្លៃជាសំណងសំរាប់ការស្លាប់ របួស ឬការរងរបួសខាងរាងកាយ និងស្មារតី នៃអ្នកដំណើរ និងសំរាប់ការខូចខាត ឬក៏ការបាត់បង់ទាំងស្រុង ឬការបាត់បង់ដោយចំណែករបស់ឥវ៉ាន់បញ្ជី(ភារៈវត្ថុ) ឬការខូចខាតដែលបង្កើតឡើង អំពីការយឺតយ៉ាវត្រូវបង្កើតឡើង ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់តុលាការ របស់ជាតិ ដែលសកម្មភាពទទួលខុសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅទីនោះ ។
- ៤- សិទ្ធិប្តឹងផ្តល់របស់អ្នកប្តឹងតវ៉ា ត្រូវកំណត់ផងដែរ ដោយអនុលោមទៅតាមច្បាប់តុលាការរបស់ជាតិ ដែល សកម្មភាពទទួលខុសត្រូវបានប្រព្រឹត្តឡើងនៅទីនោះ ។
- ៥- អ្នកប្តឹងតវ៉ាមានសិទ្ធិប្តឹងយកការប្រាក់ ទៅលើប្រាក់សំណង នៅក្នុងអត្រាការប្រាក់ 5% ក្នុង១ឆ្នាំ ចាប់ពីថ្ងៃ ដែលពាក្យបណ្តឹងបានត្រូវបានធ្វើជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ឬនីតិវិធីច្បាប់ត្រូវបានរៀបចំឡើងនៅតុលាការ ឬសវនា ការ តាមអាជ្ញាកណ្តាលត្រូវបានគេផ្តួចផ្តើមធ្វើឡើង ។

ខ- ទាក់ទងដល់ការរងរបួសដល់ខ្លួនប្រាណបុគ្គល

- ១- ការបង់ថ្លៃជាសំណងសរុប ដែលធ្វើឡើងដោយអ្នកដឹកជញ្ជូន សំរាប់ការស្លាប់ ឬការរងរបួសដល់រាងកាយ ឬខាងស្មារតីទៅលើអ្នកដំណើរម្នាក់ ដោយគោរពទៅតាមស្ថានភាពកើតឡើងដូចគ្នា ទោះជាយ៉ាងណាក៏ ដោយមិនត្រូវអោយលើសពី 9.000 SDR សំរាប់អ្នករងគ្រោះម្នាក់ៗ ។
- ២- ប្រសិនបើមានបណ្តឹងតវ៉ាច្រើនជាងមួយ សំរាប់អ្នករងគ្រោះម្នាក់ ហើយប្រសិនបើបរិមាណសរុប នៃពាក្យ បណ្តឹងរបស់គេ លើសពីព្រឹទ្ធផែលដែលកំណត់ឡើង ពាក្យបណ្តឹងទាំងនោះត្រូវបានគេកាត់បន្ថយអោយ សមាមាត្រគ្នា ។

គ- ទាក់ទងដល់ការការពារបង់ និងការខូចខាត ឥវ៉ាន់ធ្វើតាមខ្លួន(ការវត្ត)

១- ឥវ៉ាន់បញ្ជី ឬការវត្តចុះបញ្ជី :

ទំហំសំណងបានមកពីអ្នកដឹកជញ្ជូន សំរាប់ការបាត់បង់ ឬខូចខាតទៅលើឥវ៉ាន់បញ្ជី ឬការវត្តចុះបញ្ជី មិនត្រូវលើសពី 8.33 SDR ក្នុងទំរង់សរុបសុទ្ធសាមួយគឺឡូក្រាម នៃការវត្តដែលធ្វើជាក់ស្តែង ឬតាមរាល់មុខទំនិញដែលខូចខាត ឬស្មើនឹង 166.67 SDR សំរាប់មួយឯកតា ដែលជាសំណងខ្ពស់បំផុត ។

២- ឥវ៉ាន់ ឬការវត្តយូរជាប់ដៃ និងវត្តប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន:

ទំហំសំណងបានមកពីអ្នកដឹកជញ្ជូន សំរាប់ការបាត់បង់ ឬខូចខាត ទៅលើទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការវត្ត យូរជាប់ដៃ ឬវត្តប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ដែលពាក់ជាប់នឹងខ្លួន ឬកាន់ជាប់នឹងដៃ ដោយអ្នកដំណើរម្នាក់ ត្រូវកំណត់ចំនួនត្រឹមត្រូវ 166.67 SDR តែប៉ុណ្ណោះ ។

៣- ព្រំដែនសរុប :

ទំហំសំណងសរុបបានមកពីការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន សំរាប់ទ្រព្យសម្បត្តិ ឬការវត្តរបស់អ្នកដំណើរម្នាក់ ត្រូវបានគេកំណត់មិនឱ្យលើសពី 666.67 SDR ទេ ។

ឃ- ការយឺតយ៉ាវ

ទំហំសំណងបានមកពីអ្នកដឹកជញ្ជូន សំរាប់ការខូចខាតផ្សេងទៀត ក្រៅអំពីការខូចខាតខាងរូបវន្តទៅលើឥវ៉ាន់ ឬការរង រហូសដល់រាងកាយដែលជាលទ្ធផលបានមកពីការយឺតយ៉ាវ ត្រូវបានគេកំណត់ក្នុងចំនួនមួយ មិនឱ្យលើសពីតំលៃដឹកជញ្ជូន ។

មាត្រា ១៥.- ការមិនរាប់បញ្ចូលក្នុងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវបានរំដោះផុតពីការទទួលខុសត្រូវ ទៅក្នុងកិរិតដែលគ្រោះថ្នាក់ ការបាត់បង់ ការយឺតយ៉ាវ និងខូចខាត កើតឡើងដោយ :

- ១- ករណីប្រធានស័ក្តិ ។
- ២- កំហុស ឬឥទ្ធិពលផ្នែករូបសំរាមរបស់ឥវ៉ាន់ ឬការវត្ត ឬរបស់របរប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ។
- ៣- ការខ្វះចន្លោះ ឬចេញពីកំហុស ដោយការមិន យកចិត្តទុកដាក់របស់អ្នកដំណើរដោយផ្ទាល់
- ៤- ស្ថានភាពសុខភាពបុរេនិច្ចរបស់អ្នកដំណើរ

ខ- ស្ថានភាពខ្វះចន្លោះនៃយានយន្តដែលប្រើប្រាស់សំរាប់សកម្មភាពនៃការដឹកជញ្ជូន ឬកំហុសជារូបវន្ត ឬជាស្វ័យគឺ នៃអ្នក

បើកបរ មិនត្រូវបានគេដោះ ឬបន្តបន្ថយចេញពីការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនបានឡើយ ។

មាត្រា ១៦.- ការលើកលែង ទូទៅរបស់បញ្ចូលក្នុងការទទួលខុសត្រូវ ឬព្រំដែននៃការទទួលខុសត្រូវ របស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

អ្នកដឹកជញ្ជូនមិនមានសិទ្ធិ ទទួលប្រយោជន៍អំពីការកំណត់ព្រំដែន ឬការលើកលែងមិនរាប់បញ្ចូល នៃការ ទទួល ខុសត្រូវ ប្រសិនបើមានភស្តុតាងអំពីការធ្លាក់ ការរងរបួស ការបាត់បង់ ការខូចខាត ឬការយឺតយ៉ាវក្នុងការចែកចាយ និង /ឬការទៅដល់ ដែលបណ្តាលមកពីការធ្វើសកម្មភាព ឬការមិនធ្វើសកម្មភាពផ្ទាល់ខ្លួនណាមួយ របស់ក្រុមហ៊ុនខ្លួន ឬភ្នាក់ ងាររបស់ខ្លួន និងអ្នកចុះកិច្ចសន្យាបន្ត ដែលបានធ្វើឡើងដោយចេតនា បណ្តាលឱ្យមានការធ្លាក់ ការរងរបួស ការបាត់បង់ ការខូចខាត ឬការយឺតយ៉ាវ ឬការធ្វេសប្រហែសជាទូទៅ ហើយដែលដឹងថា ការធ្លាក់ ការរងរបួស ការបាត់បង់ ការខូច ខាត ឬការយឺតយ៉ាវពិតជាកើតឡើង ។

មាត្រា ១៧.- ការប្តឹងតវ៉ា និងបណ្តឹង

ក- ការកាត់សំគាល់ក្នុងពេលចែកចាយឥវ៉ាន់បញ្ជី ឬការវត្ត

១- នៅពេលទទួលឥវ៉ាន់បញ្ជី ឬការវត្ត អ្នកធ្វើដំណើរត្រូវតែពិនិត្យចំនួនមុខទំនិញ និងស្ថានភាពនៃឥវ៉ាន់បញ្ជី ឬការវត្ត និងប្រសិនបើមានការខ្វះចំនួន ឬខូចខាត ត្រូវធ្វើពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាដល់មន្ទីរជាបន្ទាន់ និងជាលាយ លក្ខណៈទៅក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូន ។

២- នៅក្នុងករណីដែលការទទួលទំនិញមិនមានកំណត់សំគាល់ វត្តបញ្ជី ឬការវត្តត្រូវសន្មត់ថា បានចែកចាយជា សំរេចសព្វគ្រប់ និងដោយគ្មានខូចខាតសៅហ្មង ។

ខ- ការកំណត់ព្រំដែនពេលវេលា

ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាទាំងឡាយសំរាប់ទាមទារជាសំណង ពីអ្នកដឹកជញ្ជូនម្នាក់នៅក្រោមឧបសម្ព័ន្ធនេះត្រូវកំណត់ព្រំដែន ពេលវេលា លើកលែងតែបណ្តឹងណាមួយត្រូវបានគេបំពេញរួចហើយនៅឯតុលាការ ឬការសំរេច ដោយអជ្ញាកណ្តាល ត្រូវ បានធ្វើឡើងនៅក្នុងរយៈពេលកំណត់បន្ទាប់មក ក្រោយពីថ្ងៃដែលមានគ្រោះថ្នាក់ ឬតាមពេលវេលាជាក់ស្តែង ឬពេល វេលាធម្មតា ពេលទៅដល់ចំណុចគោលដៅ ពេលវេលាណាមួយក៏បាន ដែលស្ថិតនៅក្រោយគេបំផុត :

- ១- រយៈពេល៣ឆ្នាំក្នុងករណីធ្លាក់ ឬរងរបួស ឬរូបសង្ស័យទៀតខាងផ្នែករាងកាយ និងស្មារតីទៅលើអ្នកដំណើរ ម្នាក់
- ២- ប្រាំមួយខែ ក្នុងករណីបាត់បង់ ឬខូចខាត និងយឺតយ៉ាវ ដល់ឥវ៉ាន់បញ្ជី ឬការវត្ត និងវត្តប្រើប្រាស់ផ្ទាល់ខ្លួន ទាំងឡាយ និងការយឺតយ៉ាវក្នុងការមកដល់នៃអ្នកដំណើរ ។

ក- យុត្តាធិការ(សាធារណៈ)

១- បណ្តឹងណាមួយ សំរាប់ទាមទារជាសំណង ដែលផ្អែកលើឧបសម្ព័ន្ធនេះ អាចដាក់ទៅកាន់តុលាការ នៃភាគី ចុះកិច្ចសន្យា :

- នៅទីកន្លែងណាដែលក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូនបានចាប់ផ្តើមចេញដំណើរ ឬបានទៅដល់ចំណុចគោលដៅ
- នៅទីកន្លែងណាដែលការបាត់បង់ ឬការខូចខាត បានកើតឡើង ប្រសិនបើមានទីតាំងច្បាស់លាស់
- នៅទីកន្លែងណាដែលជាកន្លែងមូលដ្ឋាន សំរាប់កិច្ចការជំនួញនៃអ្នកដឹកជញ្ជូនដែលបានស្ថិតនៅ
- នៅទីកន្លែងណាដែលជាលំនៅដ្ឋានរបស់អ្នកផ្តិតតវ៉ាបានស្ថិតនៅ ។

២- អ្នកប្តឹងតវ៉ា សំរាប់ទាមទារជាសំណង អាចផ្សះផ្សារគ្នាផងដែរ តាមរយៈការសំរេចពីអជ្ញាកណ្តាល ដោយ ផ្អែកលើមូលដ្ឋាននៃការព្រមព្រៀងគ្នាមួយរវាងភាគីពាក់ព័ន្ធ បន្ទាប់ពីពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាត្រូវបានធ្វើឡើង ។

មាត្រា ១៤.- កាតព្វកិច្ចអាស៊ានរ៉ាប់រងទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនចំពោះអ្នកដំណើរ

ដោយគោរពទៅតាមការទទួលខុសត្រូវរបស់គេ សំរាប់ការស្លាប់ ឬរងរបួសនៃអ្នកដំណើរទាំងឡាយ អ្នកដឹកជញ្ជូន ត្រូវប្រតិបត្តិទៅតាមកាតព្វកិច្ចរបស់ខ្លួននៅក្រោមមាត្រា៦(សេ) នៃឧបសម្ព័ន្ធទី៩ នៃកិច្ចព្រមព្រៀងដោយធ្វើកិច្ចសន្យា សំរាប់ ទទួលខុសត្រូវលើអ្នកដំណើរ នូវការធានារ៉ាប់រង ដោយការរងរបួសនៃរាងកាយ សំរាប់ការខូចខាតជាក់ស្តែង រហូត ដល់ទៅ 9,000 SDR ដោយមិនមានការដាក់ជំនួសដោយអ្នកផ្សេងទៀត និង/ឬ ដោយការបោះបង់ចោលនូវឧបសគ្គស្រ័យ (សិទ្ធិទាមទារ និងទទួលមកវិញនូវអ្វីដែលបានបាត់បង់) ។

**ផ្នែកទី ៦
អវសានប្បញ្ញត្តិ**

មាត្រា ១៩.- ការធ្វើវិសោធនកម្ម

ភាគីចុះកិច្ចសន្យាណាមួយក៏ដោយ អាចស្នើសុំធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសម្ព័ន្ធតាមរយៈគណកម្មាធិការរួម ។ ដែល ការធ្វើវិសោធនកម្មនោះ ត្រូវតែជាកម្មវត្ថុនៃការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆ័ន្ទ ពីគ្រប់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាទាំងអស់ ។

មាត្រា ២០.- ការផ្តល់សច្ចាប័ន និងការយល់ព្រម

ក- ឧបសម្ព័ន្ធនេះជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមនៃរដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយដែលជាភាគីចុះកិច្ចសន្យា ។
ការអនុវត្តដូចគ្នានេះ ត្រូវបានគេយកមកប្រើនៅក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសម្ព័ន្ធប្រសិនបើមាន ។

ខ- ផ្នែកទី១ (បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ) ផ្នែកទី ២: ការត្រួតពិនិត្យអន្តោប្រវេសន៍(ការចូល/ការចេញ) សុខភាព និងគយ

រដ្ឋាករ ។ ផ្នែកទី ៣ : វិធានការ សំរាប់សំរួល និងផ្នែកទី ៤ : លក្ខខណ្ឌ នៃការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរ នៃឧបសំព័ន្ធ
នេះ អាចផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមចូលដាច់ដោយឡែកពីគ្នាចេញអំពីផ្នែកទី ៥ : របបទទួលខុសត្រូវបាន
រាប់រង នៃអ្នកដឹកជញ្ជូនចំពោះអ្នកដំណើរតាមផ្លូវគោក ។

មាត្រា ២១.- ការចូលជាធរមាន

ក- ឧបសំព័ន្ធ នឹងត្រូវចូលជាធរមាន នៅថ្ងៃដែល ០២ភាគីចុះកិច្ចសន្យាយ៉ាងតិច បានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រម
ចូលនឹងត្រូវមានប្រសិទ្ធិភាពត្រឹមតែក្នុងរង្វង់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមដល់ឧប
សំព័ន្ធ ។ ការអនុវត្តដូចគ្នានេះត្រូវបានគេយកមកប្រើក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសំព័ន្ធ ប្រសិនបើមាន ។

ខ- ក្នុងករណីដែលសច្ចាប័ន /ការយល់ព្រមចូល ដាច់ដោយឡែកពីគ្នា លើផ្នែកទី១ (បទប្បញ្ញត្តិទូទៅ) ផ្នែកទី
២: ការត្រួតពិនិត្យអន្តោប្រវេសន៍ (ការចូល/ការចេញ) សុខភាព និងគយរដ្ឋាករផ្នែកទី ៣: វិធានការសំរាប់
សំរួល និង ផ្នែកទី ៤ : លក្ខខណ្ឌនៃការដឹកជញ្ជូនអ្នកដំណើរនៃឧបសំព័ន្ធនេះអាចចូលជាធរមានដាច់ដោយឡែក
ពីគ្នាចេញអំពីផ្នែកទី ៥ : របបទទួលខុសត្រូវបានរាប់រងនៃអ្នកដឹកជញ្ជូនចំពោះអ្នកដំណើរតាមផ្លូវគោក ។

មាត្រា ២២.- ការកែសំរួលច្បាប់ជាតិ

នៅចំណុចណាដែលចាំបាច់ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវបានធ្វើការកែសំរួលច្បាប់ជាតិដែលពាក់ព័ន្ធឱ្យស្របទៅតាមខ្លឹម
សារ នៃឧបសំព័ន្ធ ។

មាត្រា ២៣.- ការដាក់លក្ខខណ្ឌ

ការដាក់លក្ខខណ្ឌទៅលើឧបសំព័ន្ធ មិនត្រូវបានគេអនុញ្ញាតឡើយ ។

មាត្រា ២៤.- ការព្យួរទុកនៃឧបសំព័ន្ធ

ភាគីចុះកិច្ចសន្យានីមួយៗអាចព្យួរទុកជាបណ្តោះអាសន្ន នូវការអនុវត្តឧបសំព័ន្ធទាំងស្រុង ឬក៏មួយចំណែកដែល
មានប្រសិទ្ធិភាពភ្លាមៗ នៅក្នុងករណីមានការរីករវាជាអាសន្ន ដែលប៉ះពាល់ដល់សុវត្ថិភាពរបស់ជាតិខ្លួន ។ ភាគីចុះ
កិច្ចសន្យានឹងជូនព័ត៌មានទៅភាគីចុះកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀតភ្លាម តាមតែអាចធ្វើទៅបានអំពីការព្យួរទុក និងការបញ្ចប់ការ
ព្យួរទុកនេះ ឱ្យបានឆាប់បំផុត នៅពេលណាដែលសភាពការណ៍វិលត្រឡប់ទៅរកស្ថានភាពជាធម្មតាឡើងវិញ ។

មាត្រា ២៥.- ទំនាក់ទំនងជាមួយអ្នកព្រមព្រៀង

ដោយសារតែវាជាវិធានការមួយក្នុងការអនុវត្តគោលការណ៍ទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ឧបសំព័ន្ធ
នេះ មិនអាចផ្តាច់ចេញ ឬក៏ក្លាយជាផ្ទុយទៅនឹងគោលការណ៍ទាំងនោះទេ ។ នៅក្នុងករណីដែលវិសមិករវាងឧបសំព័ន្ធ និង
កិច្ចព្រមព្រៀង នោះកិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវយកជាធានាការ ។ នៅក្នុងករណីដែលវិសមិករវាងឧបសំព័ន្ធ និងឧបសំព័ន្ធ

ឬពិធីសារផ្សេងទៀត នោះវិសិទ្ធិភាពនេះ ត្រូវយកទៅបកស្រាយជាមួយគ្នានឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ។

មាត្រា ២៦.- ការដោះស្រាយជំនោះ

ជំនោះ ឬទំនាស់រវាងភាគី០២ ឬច្រើននៃភាគីចុះកិច្ចសន្យានៅលើការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តឧបសម្ព័ន្ធ ត្រូវស្រុះស្រួលគ្នាលើកយកមកដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ឬដោយការចរចាតាមគោលការណ៍សន្តិវិធីតាមរយៈគណៈកម្មាធិការរួម ។

មាត្រា ២៧.- ការប្រកាសបដិសេធ

នៅពេលណាដែលចូលជាធរមាន ឧបសម្ព័ន្ធមិនអាចឱ្យគេប្រកាសបដិសេធដាច់ដោយឡែក ចេញអំពីកិច្ចព្រមព្រៀងបានទេ ។

ដើម្បីជាសក្ខីភាពនៅទីនេះ ហត្ថលេខីខាងក្រោម ដែលបានទទួលសិទ្ធិប្រទានពេញលេញពីអាជ្ញាធររៀងៗខ្លួន បានចុះហត្ថលេខា លើឧបសម្ព័ន្ធនេះ ។

ធ្វើនៅ ទីក្រុងភ្នំពេញ ថ្ងៃទី ៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ ជា ០៦ ច្បាប់ដើម ជាភាសាអង់គ្លេស ។

ហត្ថលេខា

តំណាងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ឯកឧត្តម **ស៊ុន ចាន់ថុល** រដ្ឋមន្ត្រីសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសហរដ្ឋប្រជាមានិតចិន

ឯកឧត្តម **ហ្សាង ជុនហ៊ាន** រដ្ឋមន្ត្រី គមនាគមន៍

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសហរដ្ឋប្រជាមានិតស្រូវប្រាសាទ

ឯកឧត្តម **ស៊ី ពោង មន្ត្រី** រដ្ឋមន្ត្រីប្រៃសណីយ៍ ទូរគមនាគមន៍ ដឹកជញ្ជូន និងសំណង់

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសហភាពវៀតណាម

ឯកឧត្តម **ស៊ី ថា** រដ្ឋមន្ត្រីអភិវឌ្ឍន៍ផែនការ និងសង្គមកិច្ច

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឯកឧត្តម **ស៊ី យ៉ា រុនហ្វៀនគីត** រដ្ឋមន្ត្រីដឹកជញ្ជូន

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសហរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម

ឯកឧត្តម **នាំ ថេមឡា** អនុរដ្ឋមន្ត្រីដឹកជញ្ជូន

ANNEX 5: CROSS-BORDER MOVEMENT OF PEOPLE

To the Agreement between and among the Governments of the Kingdom of Cambodia, the People's Republic of China, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanniar, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam for Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People (hereinafter referred to as "the Annex")

The Governments of the Kingdom of Cambodia, the People's Republic of China, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanmar, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam (hereinafter referred to as "the Contracting Parties").

Referring to the Agreement between and among the Governments of the Lao People's Democratic Republic, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam for the Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People, originally signed at Vientiane on 26 November 1999, amended at Yangon on 29 November 2001, acceded to by the Kingdom of Cambodia at Yangon on 29 November 2001, acceded to by the People's Republic of China at Phnom Penh on 3 November 2002, and acceded to by the Union of Myanmar at Dali City on 19 September 2003, and amended at Phnom Penh on 30 April 2004 (hereinafter referred to as "the Agreement").

Referring to Articles 3(b) and (n) of the Agreement to the effect that Annexes and Protocols contain technical details or time- and/or site-specific variable elements and that they form an integral part of the Agreement and are equally binding,

Referring to Article 36 of the Agreement, as amended, per which the Agreement may be signed and ratified or accepted and enter into force separately from the Annexes and Protocols,

Referring to the Ninth GMS Ministerial Conference held in Manila in January 2000, the Seventh Meeting of the Subregional Transport Forum held in Ho Chi Minh City in August 2002, and the 11th GMS Ministerial Conference held in Phnom Penh in September 2002, where the Governments agreed to a work program to finalize the Agreement and its Annexes and Protocols by 2005, and

Referring to Articles 5 and 6 of the Agreement, calling for this Annex to provide technical details,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Part I: General Provisions

Article 1: Definitions

For the purpose of this Annex, the following meanings shall apply to the underlined terms:

- (a) Accompanied Luggage: luggage that travels with the passenger on the same means of transportation.

[Handwritten signature]
S.P.

Annex 5: Cross-Border Movement of People

- (b) Carrier: a person who undertakes to carry for reward or gratuitously in the course of his/her business, a passenger and, where appropriate, the latter's luggage.
- (c) Delay: delay in the performance of the carriage when it did not arrive at the destination within the agreed period or in the absence of such an agreement, within the normal period of time required for a due diligent carrier in the same circumstances.
- (d) Force Majeure: circumstances resulting in injury, loss, damage, or delay that the carrier could not foresee and avoid, and the consequences of which the carrier was unable to prevent or control.
- (e) Hand Luggage: luggage kept by the passenger with him/her during the carriage.
- (f) Passenger: any person who, in the performance of a contract of carriage made by him/her or on his/her behalf, is carried by a carrier either for reward or gratuitously in the course of the latter's business.
- (g) Registered Luggage: luggage taken over from the passenger by the carrier for the purpose of the carriage.
- (h) Remarks: statements made by the carrier or the passenger on the condition of the luggage upon its taking over or delivery.
- (i) Special Drawing Right (SDR): a unit of account defined by the International Monetary Fund (IMF) - conversion of sums into national currencies shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the IMF.
- (j) Transport Operator: a natural or legal, private or public person, who carries goods and/or People by road for reward.
- (k) Unaccompanied Luggage: luggage conveyed like cargo, normally not on the same means of transportation as the passenger.

Part II: Immigration (Entry/Exit), Health, and Customs Control

Article 2: Valid Travel Documents and Visas

(a) Passport or International Travel Document for People Crossing the Border

People crossing the border shall carry a valid passport or international travel document in lieu of passport. Each Contracting Party shall provide the other Contracting Parties with specimens of passports or international travel documents in lieu of passports through diplomatic channels. People crossing the border shall meet the visa requirements of the Host Country, unless exempted in accordance with bilateral or regional agreements or Host Country laws and regulations.

note

SP

SP

Annex 5: Cross-Border Movement of People

(b) Visa Issuance Conditions and Procedures

(i) General Conditions for People Crossing the Border

- Issuance formalities, conditions, procedures, types, and characteristics of visas shall be subject to laws and regulations of the Host Country, except as provided in this Annex.
- The time for issuance or refusal of a visa shall be no more than 10 working days.

(ii) Specific Conditions for Driver/Crew of Commercially Operated Road Vehicles (hereinafter referred to as crew/driver)

- Period of Visa Validity

The driver/crew shall be issued by the Host Country a multiple entry/exit visa for a minimum validity period of one year. Shorter durations of the validity period and lesser entry/exit frequency may be allowed upon request by the applicant.

- Required Documents To Support the Application

The application for a visa by a driver/crew member shall be supported by a certificate of employment issued by an authorized transport operator of the Home Country licensed in accordance with the requirements of Annex 9 to the Agreement. The applicant driver shall also submit a copy of his/her driving license issued in accordance with Annex 16 to the Agreement.

(c) Language

In addition to any national language(s), all particulars in passports or international travel documents in lieu of passports and visas shall also be expressed in English language.

Article 3: Health Inspection of People

(a) General: The Host Country shall apply its national laws and regulations in compliance with the International Health Regulations of the World Health Organization (WHO).

(b) Principle: no examination.

As a rule, people who:

- (i) carry the prescribed WHO health documents;
- (ii) do not come from and have not passed through a known infected or risk area; and
- (iii) do not show any external symptoms of a contagious disease endangering public health

will not be subjected to routine medical checks, inspection, or examination.

note

[Handwritten signature and initials]

Annex 5: Cross-Border Movement of People

(c) Exception: examination is permissible in particular cases.

People who may be subjected to medical examination are those who:

- (i) do not carry the prescribed WHO health documents;
- (ii) come from or have transited through a known infected or risk area; or
- (iii) show external symptoms of a contagious disease endangering public health.

(d) Reaction to Spotting Infected Individuals

Whenever people are, upon medical examination, found to be infected with a contagious disease endangering public health, the relevant competent authority:

- (i) may deny access to the territory or repel foreign individuals if their health condition enables them to travel and advise them to return to their Home Country;
- (ii) if their health condition does not enable them to travel, shall offer appropriate medical care and treatment in isolation/quarantine to the individuals; and
- (iii) shall notify promptly the WHO via the appropriate channels in accordance with the applicable rules.

(e) Health Documents: People may be required to carry personal health documents prescribed by the WHO (e.g., yellow fever vaccination certificate).

Article 4: Customs Control of Personal Effects: Duty-Free Allowance

(a) Temporary Admission

(i) Temporary importation of personal effects by non-resident private persons shall be exempt from customs duties and taxes in the Host Country, subject to re-exportation within the permissible period of stay and without having undergone any change apart from depreciation and/or consumption. Also, re-importation in the same state (without replacement of any part or accessory) by returning residents in their Home Country of personal effects they took along at the time of their departure from their Home Country shall be free of customs duties and taxes.

(ii) For the purpose of this provision, personal effects shall mean all articles (new or used) that a traveler may reasonably require for his/her personal use during the journey, taking into account all circumstances of the journey, but excluding any goods imported or exported for commercial purposes. They include but are not limited to:

- clothing;
- toilet articles;
- personal jewelry;
- still and motion picture cameras together with a reasonable supply of films, tapes, and accessories therefor;
- portable slide or film projectors and accessories therefore together with a reasonable quantity of slides or films;
- binoculars;

Handwritten mark

Handwritten signature and initials

Annex 5: Cross-Border Movement of People

- portable musical instruments;
- portable sound reproduction devices including tape recorders and compact disc players;
- portable radio receivers;
- cellular or mobile telephones;
- portable television sets;
- portable typewriters;
- portable personal computers and accessories;
- portable calculators;
- baby carriages and strollers;
- wheelchairs for invalids; and
- sporting equipment.

(b) Duty Free Importation

The traveler shall also be allowed to import, free of import duties and taxes, the following items in reasonable quantities for personal use, excluding commercial purposes, subject to Host Country regulations but not less than:

- (i) consumables: 200 cigarettes or 50 cigars or 250 grams of tobacco or an assortment of these products of a total weight not exceeding 250 grams, and 1 liter of spirits;
- (ii) other goods of a noncommercial nature with an aggregate value of SDR 75.00; and
- (iii) currency for living expenses: SDR 100.00 per day of stay.

The quantities and amounts may be more restricted for travelers (i) under a certain age or (ii) crossing the border frequently (more than once within 24 hours).

Article 5: Sanitary Inspection of Personal Effects

Personal effects of people crossing the border shall be subject to sanitary inspection in accordance with the provisions of Article 9 of the Agreement.

Part III: Facilitation Measures

Article 6: Facilitation Measures

The facilitation measures shall be those stipulated in Annex 4 to the Agreement.

Part IV: Passenger Transport Conditions

Article 7: Transport Pricing

- (a) For non-scheduled services, the transport price will be freely determined by market forces, but subject to antitrust restrictions, so as to avoid excessively high or low pricing. Contracting Parties and transport operators shall refrain from any measures, agreements, or practices tending to distort free and fair competition, such as cartels, abuse of dominant position, dumping, and state subsidization. They shall be denied any effect and be null and void. Contracting Parties shall ensure that their respective transport operators conform to this precept.

part 6

Handwritten initials and signature

Annex 5: Cross-Border Movement of People

- (b) For scheduled services, the Contracting Parties involved will agree on the transport price.

Article 8: Accompanied Luggage Allowance and Excess Luggage Charges

- (a) For non-scheduled transport service the luggage allowance is left to the mutual agreement between the parties to the contract of carriage.
- (b) For scheduled transport services each passenger is to be allowed to bring along free of charge luggage weighing up to 20 kilograms and of reasonable size. Transport operators may charge for excess luggage. The surcharge may vary depending on the route, but shall not exceed five percent of a full-fare passenger ticket price per excess kilogram of weight.

Article 9: Unaccompanied Luggage

The tariff for unaccompanied luggage will be governed by the regime stipulated in Annex 10 to the Agreement.

Part V: Passenger Road Carrier Liability Regime

Article 10: Scope of Application

- (a) The carrier liability regime set out below shall apply to every contract for the carriage of passengers and their luggage for reward or gratuitously, in the course of the carrier's business by road in a motor vehicle, when the passenger's places of departure and destination are situated in the territories of different Contracting Parties.
- (b) The carrier liability for carriage of unaccompanied luggage will be governed by the regime stipulated in Annex 10 to the Agreement.

Article 11: The Contract of Carriage

- (a) Transport Documents

Passenger Ticket

- (i) The contract of carriage shall be recorded via the issuance of a collective or individual passenger ticket. The absence, irregularity, or loss of the ticket shall not affect the existence or the validity of the contract of carriage, which shall remain subject to the provisions of this Annex.
- (ii) The ticket shall mention in the national language and in English the following particulars:
  - the name and address of the carrier;
  - the point of departure and destination;
  - the date of the journey or the period of the validity of the ticket;
  - the transport price; and
  - a reference to the rule of law containing the liability regime of this Annex.

- (iii) The ticket may be issued to a named person or to bearer.

part to

*d. 2
S.P.*

Annex 5: Cross-Border Movement of People

Luggage Registration Voucher

- (iv) For registered luggage, the carrier shall issue a luggage registration voucher, which may be combined with the passenger ticket.
  - (v) The luggage registration voucher shall mention in the national language and in English the following particulars:
    - the name and address of the carrier;
    - the point of departure and destination;
    - the date of issuance;
    - the transport price;
    - a reference to the rule of law containing the liability regime of this Annex; and
    - the number and weight of the luggage.
  - (vi) In case of absence of the luggage voucher or omission to indicate the weight or number of the registered luggage, the luggage weight and number shall be presumed to be the maximum allowance.
- (b) Remarks
- (i) Upon registration of the luggage, the carrier shall check its apparent condition, and when necessary make appropriate remarks on the luggage registration voucher.
  - (ii) In the absence of remarks on its condition by the carrier, the luggage is presumed to be in good condition.

Article 12: Principles of Carrier Liability

(a) Mandatory Law

Any clause in the carriage contract directly or indirectly derogating from the provisions of the carrier liability regime of this Annex, unless it is in favor of the passenger, shall be null and void. The nullity of such a stipulation shall however not affect the validity of the other provisions of the contract.

(b) In Contract and in Tort

The present liability regime will govern any claim arising out of the performance of the carriage contract under this Annex, however founded, whether in contract or extra-contractually.

(c) Vicarious Liability for Servants, Agents, and Subcontractors

In connection with his/her tasks, the carrier shall be responsible for acts and/or omissions of his/her servants, agents, and subcontractors, who will be entitled to avail themselves of the same defenses as the carrier under this Annex.

to

d. 2
8
S.P.

Annex 5: Cross-Border Movement of People

Article 13: Subject of Carrier Liability

(a) Personal Injury

The carrier shall be liable for loss or damage resulting from the death or wounding or from other bodily or mental injury caused to a passenger as a result of an accident related to the carriage and occurring while the passenger is on board or entering or exiting the vehicle.

(b) Delay

The carrier shall be liable for damages resulting from delay in the arrival of the passenger and/or his/her luggage.

(c) Loss of or Damage to Registered Luggage

(i) The carrier shall be liable for the total, or partial loss of, or damage to the luggage that occurred in the period between the time that the carrier takes the goods in charge and the time of delivery.

(ii) Constructive Loss: If the registered luggage is not delivered within 30 days from the moment of the actual, scheduled, or normal arrival time, whichever is later, the luggage will be deemed lost. The passenger is then entitled to claim compensation for loss. Upon recovery of the luggage later on, the carrier shall notify immediately the passenger, who shall be entitled to opt for delivery of the luggage against refund of the compensation already received, but without prejudice to any claim for compensation for partial loss, damage, or delay. If the passenger does not require the return of the luggage, the carrier shall be entitled to deal with the luggage at his/her discretion, subject to the law of the place where the luggage is situated.

(d) Loss of or Damage to Hand Luggage and Personal Effects

The carrier shall be liable for the total, or partial loss of, or damage to the personal effects carried or worn by the passenger as a result of an accident related to the carriage and occurring while the passenger is on board or entering or exiting the vehicle.

Article 14: Measure of Compensation and Limitation of Carrier Liability

(a) In General

(i) The limits of liability shall be exclusive of legal expenses and interests. Higher limits may be agreed between the parties to the contract of carriage.

(ii) In addition to the compensation, the carrier shall be held to refund all or part of the transport price commensurate to the degree of his/her malperformance. He/she will owe no further damages.

(iii) The amount of compensation for death, wounding, or other bodily or mental injury of the passenger or total, or partial loss of, or damage to the luggage, or damage resulting from delay, shall be established according to the national law of the court where the liability action is brought.

Handwritten mark

Handwritten signature and initials

Annex 5: Cross-Border Movement of People

- (iv) Also, the claimant's right to sue shall be determined according to the national law of the court where the action for compensation is brought.
- (v) The claimant is entitled to claim interest on the compensation due at the rate of 5 percent per annum from the date the claim was sent in writing or legal proceedings were instituted in court or arbitration was initiated.

(b) Regarding Personal Injury

- (i) The total amount of compensation due by the carrier for the death or wounding or bodily or mental injury caused to a passenger in respect of the same occurrence shall not exceed SDR 9,000 per victim.
- (ii) If there is more than one claimant per victim, and if the total of their claims exceeds the limits established, the claims shall be reduced proportionally.

(c) Regarding Loss of and Damage to Luggage and Personal Effects

(i) Registered Luggage

The amount of compensation due from the carrier for the loss of or damage to registered luggage shall not exceed SDR 8.33 per kilogram gross weight of luggage short delivered or of each item damaged, or SDR 166.67 per unit, whichever is higher.

(ii) Hand Luggage and Personal Effects

The amount of compensation due from the carrier for the loss of or damage to hand luggage or personal effects worn or carried by the passenger shall be limited to SDR 166.67.

(iii) Overall Limit

The total amount of compensation due from the carrier liability for one passenger's belongings shall not exceed SDR 333.34.

(d) Regarding Delay

The amount of compensation due from the carrier for damage, other than physical damage to luggage or personal effects or bodily injury of the passenger, resulting from delay, shall be limited to an amount not exceeding the transport price.

Article 15: Exoneration of Carrier Liability

(a) The carrier shall be relieved of liability to the extent that the accident, loss, delay, or damage was caused by:

- (i) force majeure;
- (ii) inherent defect of the luggage or personal effects;

Handwritten initials and marks: "di", "8", "SP,"

Annex 5: Cross-Border Movement of People

- (iii) contributory negligence of the passenger himself/herself; or
  - (iv) the passenger's pre-existing health condition.
- (b) The defective condition of the vehicle used for the performance of the carriage, or the physical or mental failure of the driver, shall not relieve the carrier of his/her liability.

Article 16: Lifting of the Exoneration or Limitation of Carrier Liability

The carrier is not entitled to the benefit of the limitation or exoneration of liability if it is proved that the death, injury, loss, damage, or delay in delivery and/or arrival resulted from a personal act or omission of the carrier or his/her servants, agents, and subcontractors, done with the intent to cause such death, injury, loss, damage, or delay or recklessly and with knowledge that such loss, damage, or delay would probably result.

Article 17: Claims and Actions

(a) Remarks on Delivery

- (i) Upon delivery of the registered luggage, the passenger shall check the number, contents, and condition of the luggage, and if shortage or damage is found, make immediately appropriate remarks in writing to the carrier.
- (ii) In case of receipt of the registered luggage without remark, the luggage shall be presumed to have been delivered complete and intact.

(b) Time Bar

Claims for compensation arising out of a carriage under this Annex shall be time barred unless an action was filed with the court or arbitration was initiated within the following periods from the date of the accident or the actual, scheduled, or normal arrival time at destination, whichever is later:

- (i) three years in case of death, or wounding, or any other bodily, or mental injury to a passenger; and
- (ii) 6 months in case of loss of or damage to and delay of the luggage and personal effects, and delay in the arrival of the passenger.

(c) Jurisdiction

- (i) An action for compensation based on this Annex may be brought in the courts of the Contracting Party:
  - where the carriage originated from or was destined to;
  - where the loss or damage occurred, if localized;
  - where the principal place of business of the carrier is located; or
  - where the habitual residence of the claimant is located.

note

d. 8
S.P.

Annex 5: Cross-Border Movement of People

- (ii) The claim for compensation may also be settled by means of arbitration based on an agreement entered into between parties concerned after the claim has arisen.

Article 18: Compulsory Passenger Carrier Liability Insurance

With respect to his/her liability for death or injury of passengers, the carrier shall also comply with his/her obligation under Article 6 (c) of Annex 9 to the Agreement, if he/she contracts for the account of the passenger an insurance against personal injury, for actual damage up to SDR 9,000 without subrogation and/or with renunciation of recourse.

Part VI: Final Provisions

Article 19: Amendment

Any Contracting Party may propose amendments to the Annex via the Joint Committee. Such amendments shall be subject to the unanimous consent of the Contracting Parties.

Article 20: Ratification or Acceptance

- (a) The Annex is subject to ratification or acceptance of the Governments of the Contracting Parties. The same applies to an amendment to the Annex, if any.
- (b) Parts I (General Provisions) II (Immigration (Entry/Exit), Health and Customs Control), III (Facilitation Measures) and IV (Passenger Transport Conditions) of this Annex may be ratified or accepted separately from and before Part V (Passenger Road Carrier Liability Regime).

Article 21: Entry into Force

- (a) The Annex will enter into force on the day that at least two Contracting Parties have ratified or accepted it, and will become effective only among the Contracting Parties that have ratified or accepted it. The same applies to an amendment to the Annex, if any.
- (b) In case of separate ratification/acceptance, Parts I (General Provisions) II (Immigration (Entry/Exit), Health and Customs Control), III (Facilitation Measures), and IV (Passenger Transport Conditions) of this Annex may also enter into force separately from and before Part V (Passenger Road Carrier Liability Regime).

Article 22: Conforming National Law

Where necessary, the Contracting Parties undertake to conform their relevant national legislation with the contents of the Annex.

Article 23: Reservations

No reservation to the Annex shall be permitted.

Article 24: Suspension of the Annex

Each Contracting Party may temporarily suspend wholly or partly the application of the Annex with immediate effect in the case of emergencies affecting its national

Handwritten signatures and initials are present at the bottom right of the page, including a large signature and the initials "S.P." and "S.P.".

Annex 5: Cross-Border Movement of People

safety. The Contracting Party will inform the other Contracting Parties as soon as possible of such suspension, which will end as soon as the situation returns to normal.

Article 25: Relationship with the Agreement

As a measure to implement the principles laid down in the Agreement, the Annex cannot depart from or be contrary to these principles. In case of incompatibility between the Annex and the Agreement, the latter shall prevail. In case of incompatibility between the Annex and another annex or protocol, such incompatibility shall be interpreted in light of the Agreement.

Article 26: Dispute Settlement

Any dispute between or among two or more Contracting Parties on the interpretation or application of the Annex shall be settled directly or by amicable negotiation in the Joint Committee.

Article 27: Denunciation

Once entered into force, the Annex cannot be denounced separately from the Agreement.

Handwritten mark

Handwritten mark

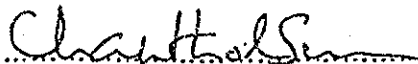
Handwritten mark

Annex 5: Cross-Border Movement of People

Done at Kunming on 5 July 2005 in six originals in the English language.

Signed:

For the Royal Government of Cambodia

His Excellency Sun Chanthol
Minister of Public Works and Transport

For the Government of the People's Republic of China

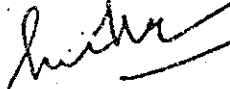
His Excellency Zhang Chunxian
Minister of Communications

For the Government of the Lao People's Democratic Republic

His Excellency Somphong Mongkhonvilay
Minister to Prime Minister's Office

For the Government of the Union of Myanmar

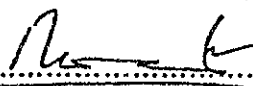
His Excellency Soe Tha
Minister of National Planning and Economic Development

For the Government of the Kingdom of Thailand

His Excellency Suriya Jungrungreangkit
Minister of Transport

For the Government of the Socialist Republic of Viet Nam

His Excellency Pham The Minh
Vice Minister of Transport

ឧបសំណ័ន្តទី ១០

លក្ខខណ្ឌនៃការដឹកជញ្ជូន

ANNEX 10

CONDITIONS OF TRANSPORT

ឧបសម្ព័ន្ធ ១០

លក្ខខណ្ឌនៃការដឹកជញ្ជូន

រៀបចំនិងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន

សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍

និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម

ស្តីអំពីការសំរបសំរួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន

(តទៅហៅកាត់ថា " ឧបសម្ព័ន្ធ ")

រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម (តទៅហៅកាត់ថា " ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ") ។

យោង កិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីអំពីការសំរបសំរួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដែលបានចុះហត្ថលេខាតំបូង នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៩ នៅទីក្រុងវៀងច័ន្ទ និងធ្វើវិសោធនកម្ម នាថ្ងៃទី ២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ នៅទីក្រុងយ៉ាងហ្គូន ដែលបានយល់ព្រមចូលដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅទីក្រុងយ៉ាងហ្គូន នាថ្ងៃទី ២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ បានយល់ព្រមចូលដោយសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន នាថ្ងៃទី ០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០២ នៅភ្នំពេញ និងបានយល់ព្រមចូលដោយសហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា នាថ្ងៃទី ១៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ នៅទីក្រុងដាលី តទៅហៅកាត់ថា " កិច្ចព្រមព្រៀង " ។

យោង មាត្រាទី ៣(បេ) និង(អិន) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានចែងថា ឧបសម្ព័ន្ធ និងពិធីសារទាំងឡាយដែលមានលំអិតខាងក្រោមនេះ ឬពេលវេលា និង/ឬ សមាសធាតុផ្សេងៗទៀតទាំងឡាយដែលមានលក្ខណៈពិសេសទៅតាមទីកន្លែង ហើយដែលឯកសារទាំងអស់នេះបង្កើតជាផ្នែកពាក់ព័ន្ធចូលរួមនៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងមានតម្លៃចូលរួមស្មើគ្នា ។

យោង មាត្រាទី៣៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មរួចហើយ ដែលឧបសម្ព័ន្ធ និងពិធីសារនិមួយៗអាចត្រូវបានចុះហត្ថលេខា ផ្តល់សច្ចាប័ន និងចូលជាធរមាន ដោយឡែកៗពីឧបសម្ព័ន្ធ និងពិធីសារទាំងឡាយ ។

យោង កិច្ចប្រជុំលើកទី៩ រដ្ឋមន្ត្រី GMS ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងម៉ានីលឡា ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០០ កិច្ចប្រជុំលើកទី៧នៃវេទិកាដឹកជញ្ជូនតំបន់ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងហ្គីយ៉ា ក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ២០០២ និងកិច្ចប្រជុំលើកទី១១ រដ្ឋមន្ត្រី GMS ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២ ដែលរដ្ឋមន្ត្រី GMS ទាំងអស់បានឯកភាពយល់ព្រមទៅនឹងផែនការការងារមួយ ក្នុងការបង្កើតបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង និងឧបសម្ព័ន្ធ ពិធីសាររបស់វាក្នុងឆ្នាំ២០០៥ ។

យោង មាត្រា២៤ (អា) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានស្នើឱ្យឧបសម្ព័ន្ធនេះចែងលំអិតអំពីផ្នែកបច្ចេកទេស ។

ធនប្រមូលប្រៀបធៀបខាងក្រោម :

ផ្នែកទី ១

លក្ខណៈទូទៅ

មាត្រា ១.- ទិយបដិសេធ

និយមន័យនៃពាក្យទាំងឡាយ ដែលមានគូសបន្ទាត់ខាងក្រោម ត្រូវអនុវត្ត សំរាប់គោលបំណង នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ :

- ក- អ្នកដឹកជញ្ជូន :** គឺជាបុគ្គលដែលធ្វើការដឹកជញ្ជូន ដើម្បីទទួលបានរង្វាន់ ឬផលកំរៃ ។
- ខ- អ្នកទទួលទំនិញ :** គឺជាបុគ្គល ដែលទំនិញត្រូវបានចែកចាយទៅដល់ (អ្នកទទួលទំនិញ) ។
- គ- អ្នកធ្វើទំនិញ :** គឺជាបុគ្គលដែលធ្វើកិច្ចសន្យាក្នុងការដឹកជញ្ជូនជាមួយអ្នកដឹកជញ្ជូន និងផ្តល់ទំនិញទៅអ្នកដឹកជញ្ជូន ។
- ឃ- ការយឺតយ៉ាវ :** គឺជាការយឺតយ៉ាវក្នុងការចែកចាយទំនិញ នៅពេលដែលទំនិញមិនបានចែកចាយ ឬក៏មិនបានទៅដល់ចំណុចគោលដៅនៅក្នុងអំឡុងពេល ដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ឬប្រសិនបើមិនមានការព្រមព្រៀងដូចនេះ នោះគឺជាអំឡុងពេលវេលាធម្មតាមួយដែលត្រូវការសំរាប់អ្នកដឹកជញ្ជូន ដែលបានប្រគល់សិទ្ធិតាមកាលកំណត់មួយនៅក្នុងស្ថានភាព ឬលក្ខខណ្ឌដូចគ្នា ។
- ង- ប្រធានស័ក្តិ :** ព្រឹត្តិការណ៍ទាំងឡាយដែលបណ្តាលឱ្យមានការបាត់បង់ខូចខាត ឬយឺតយ៉ាវដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនមិនអាចដឹងបានជាមុន ឬច្រៀសវាងបាន និងជាបច្ច័យ ឬផលវិបាកដែលអ្នកដឹកជញ្ជូន មិនអាចបង្ការការពារ ឬគ្រួតគ្រាបាន ។
- ច- ក្នុងការឆ្លងកាត់ :** នៅតាមផ្លូវដឹកជញ្ជូន ឬផ្លូវធ្វើដំណើរ ខ. នៅក្នុងទិសដៅនៃប្រតិបត្តិការនៃការដឹកជញ្ជូន ។
- ឆ- សិទ្ធិនៃការបោះបង់ចោល :** គឺជាសិទ្ធិអំណាចក្នុងការសំរេចលើវាសនានៃទំនិញ ។
- ជ- សិទ្ធិគណនាពិសេស Special Drawing Right (SDR) :** គឺជាឯកតានៃគណនីមួយ ដែលកំណត់ដោយអង្គការមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ (International Monetary Fund-IMF) ។ ការប្តូររូបិយវត្ថុមួយចំនួនទៅជារូបិយវត្ថុជាតិ ត្រូវគណនាដោយអនុលោមទៅតាមនីតិវិធីក្នុងការប៉ាន់ប្រទានតំលៃ ដែលអនុវត្តដោយមូលនិធិរូបិយវត្ថុអន្តរជាតិ ។
- ឈ- កំណត់សំគាល់ :** សេចក្តីទាំងឡាយដែលធ្វើឡើងទៅតាមស្ថានភាពនៃទំនិញ នៅក្នុងពេលទទួលចុះបញ្ជី ឬពេលចែកចាយទំនិញ ។

មាត្រា ២.- វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត

- ក- ឧបសម្ព័ន្ធនេះ ត្រូវបានគេអនុវត្តក្នុងការធ្វើកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនទំនិញតាមផ្លូវថ្នល់ ដើម្បីទទួលបានរង្វាន់ ឬផលកំរៃដោយយានយន្តមួយ នៅពេលដែលទឹកនៃការប្រគល់ទំនិញ និងទឹកនៃផែនការចាយទំនិញទៅកាន់ អ្នកទទួលទំនិញ បានស្ថិតនៅក្នុងទឹកដីនៃភាគីចុះកិច្ចសន្យាផ្សេងពីគ្នា ។
- ខ- ឧបសម្ព័ន្ធនេះមិនត្រូវអនុវត្តចំពោះសកម្មភាពនៅក្រោម ឬក្នុងន័យនៃអនុសញ្ញាអន្តរជាតិខាងប្រៃសណីយ៍ទេ ។

**ផ្នែកទី ២
តំលៃដឹកជញ្ជូន**

មាត្រា ៣.- តំលៃដឹកជញ្ជូន

- ក- តំលៃនៃការដឹកជញ្ជូននឹងត្រូវចំហជាសេរី ដែលកំណត់ដោយកំលាំងទីផ្សារសេរី ប៉ុន្តែជាកម្មវត្ថុ ឬស្ថិតនៅ ក្រោមប្រព័ន្ធនៃការប្រឆាំងនឹងទំនុកចិត្ត ឬទំនុកចិត្តធ្វើយ៉ាងណាដូចជាច្រៀតរវាងការកំណត់តំលៃខ្ពស់ពេក ឬទាបពេក ។
- ខ- ភាគីចុះកិច្ចសន្យា និងប្រតិបត្តិការដឹកជញ្ជូនទាំងឡាយ ត្រូវទប់ទល់ប្រឆាំងនឹងវិធានការ កិច្ចព្រមព្រៀង ឬការ អនុវត្តទាំងឡាយ ដែលធ្វើឱ្យខូចខាតដល់ទំរង់ នៃការប្រកួតប្រជែងដោយសេរី និងស្មោះត្រង់ ដូចជាការតែល (ការព្រមព្រៀង ឬបុប្ផយិតគ្នា រវាងផលិតករទំនិញដូចគ្នាដើម្បីរក្សាតំលៃលក់ឱ្យនៅខ្ពស់) ការរំលោភដោយ មុខរបរផ្តាច់មុខ ការទំលាក់តំលៃទាបជាសំរាម និងការបំពេញខាតពីរដ្ឋ ។ ពួកគេត្រូវបានគេបដិសេធ នូវ ហេតុបង្កើត ឬលទ្ធផលណាមួយ ហើយចាត់ទុកជាមោឃៈ និងគ្មានតំលៃ ។ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវធានាថា ប្រតិបត្តិការដឹកជញ្ជូនរបស់គេទាំងឡាយនឹងប្រតិបត្តិទៅតាមច្បាប់នេះ ។

**ផ្នែកទី ៣
របបទទួលខុសត្រូវធានារ៉ាប់រងនៃអ្នកដឹកជញ្ជូន**

មាត្រា ៤.- កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន

- ក- ឯកសារដឹកជញ្ជូន :
  - ១- កិច្ចសន្យានៃការដឹកជញ្ជូន ត្រូវបានគេកំត្រាឡើងតាមរយៈការចេញកំណត់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនមួយ ជា ច្បាប់ដើមចំនួន០៣ច្បាប់ ដែលចុះហត្ថលេខាដោយអ្នកប្រគល់ទំនិញ និងអ្នកដឹកជញ្ជូន ។ ហត្ថលេខា ទាំងនេះអាចត្រូវបានគេរៀបចំឡើងជាហត្ថលេខាដោយដៃ ផ្តិតមេដៃ ការបោះសំគាល់ ការបោះត្រា ការដាក់សញ្ញាសំគាល់ ឬទៅតាមទំរង់មេកានិក និងអេឡិចត្រូនិកផ្សេងទៀត ដោយស្របទៅនឹងច្បាប់

នៃភាគីចុះកិច្ចសន្យានៅទីណា ដែលកំណត់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូននេះបានត្រូវធ្វើឡើង ។ ច្បាប់ដើមទី១ ត្រូវកាន់កាប់ដោយអ្នកប្រគល់ទំនិញ ច្បាប់ដើមទី២ ត្រូវដាក់ទៅជាមួយទំនិញ និងច្បាប់ដើមទី៣ ត្រូវតែ រក្សាទុកនៅអ្នកដឹកជញ្ជូន ។

២- កំណត់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន ត្រូវអនុលោមទៅតាមតម្រូវដែលមានភ្ជាប់ជាឯកសារភ្ជាប់ និងមានសរសេរទៅ តាមចំណុចពិសេសខាងក្រោម :

- កាលបរិច្ឆេទនៃកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន និងទីកន្លែងដែលធ្វើឡើង
- ឈ្មោះ និងអាស័យដ្ឋាន នៃអ្នកប្រគល់ទំនិញ
- ឈ្មោះនិងអាស័យដ្ឋាន អ្នកដឹកជញ្ជូន
- ទីកន្លែង និងកាលបរិច្ឆេទ ក្នុងការទទួលខុសត្រូវលើទំនិញ និងទីកន្លែងត្រូវចែកចាយទំនិញ
- ឈ្មោះ និងអាស័យដ្ឋានអ្នកទទួលទំនិញ
- ការអធិប្បាយក្នុងការប្រើប្រាស់របៀបជាទូទៅនៃលក្ខណៈធម្មជាតិនៃទំនិញនិងវិធីវេចខ្ចប់ទំនិញ និង ក្នុងករណីទំនិញគ្រោះថ្នាក់ ការពិពណ៌នាដោយអនុលោមទៅតាមឧបសម្ព័ន្ធទី១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង
- ចំនួនកញ្ចប់ទំនិញ និងកំណត់សំគាល់ពិសេស និងចំនួនរបស់វា
- ទំងន់សរុបនៃទំនិញ ឬការបញ្ជាក់គុណភាពដោយឡែក
- ការបង់ប្រាក់ដែលពាក់ព័ន្ធក្នុងការដឹកជញ្ជូន (តំលៃដឹកជញ្ជូន ការបង់ប្រាក់បន្ថែមផ្សេងៗទៀត និង ការបង់ប្រាក់ផ្សេងៗទៀត ដែលកើតឡើងចាប់ពីការធ្វើកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនរហូតដល់ពេលចែកចាយ ទំនិញ)
- តំលៃនៃទំនិញ សំរាប់គោលបំណងគយ
- ការណែនាំ ឬបទបញ្ជាតម្រូវ សំរាប់បំពេញបែបបទគយ និងបែបបទផ្សេងៗទៀត
- សេចក្តីដែលបញ្ជាក់ថា ការដឹកជញ្ជូនជាកម្មវត្ថុ ឬនៅក្រោម ឬព្រឹត្តិការណ៍នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ ធ្វើបើមាន ខ័ណ្ឌមួយដែលផ្ទុយក៏ដោយ ។

៣- នៅទីណាដែលអាចអនុវត្តបាន កំណត់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនត្រូវមានបញ្ជាក់ផងដែរនូវចំណុចពិសេសៗ ដូច ខាងក្រោម:

- សេចក្តីបញ្ជាក់ដែលថា ការផ្ទេរទំនិញមិនត្រូវបានគេអនុញ្ញាត
- ការបង់ប្រាក់ ដែលអ្នកប្រគល់ទំនិញត្រូវទទួលបាន
- ទឹកប្រាក់សរុប នៃការបង់សាច់ប្រាក់សុទ្ធក្នុងពេលចែកចាយទំនិញ
- ការប្រកាសអំពីតំលៃនៃទំនិញ និងទំហំទឹកប្រាក់ ដែលតំណាងឱ្យការប្រាក់ពិសេសក្នុងពេលចែក ចាយទំនិញ

- ការកាត់សំគាល់របស់អ្នកដឹកជញ្ជូន និងអ្នកទទួលទំនិញ
- ការបញ្ជូន ឬការណែនាំរបស់អ្នកប្រគល់ទំនិញ ទៅអ្នកដឹកជញ្ជូន ទាក់ទងទៅនឹងការធានារ៉ាប់រង ទំនិញ
- ការព្រមព្រៀងគ្នាក្នុងការកំណត់ព្រំដែនពេលវេលា ដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវ
- បញ្ជីនៃឯកសារដែលប្រគល់ទៅឱ្យអ្នកដឹកជញ្ជូន

៤- ភាគីនៃកិច្ចសន្យា អាចកត់បញ្ចូលទៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូននូវចំណុចពិសេសផ្សេងៗទៀត ដែលគេចាត់ ទុកថាមានសារៈប្រយោជន៍ ។

៥- ក្នុងពេលអវត្តមាន ភាពមិនប្រក្រតីនិងការបាត់បង់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន មិនមានឥទ្ធិពលទៅលើអត្ថិភាព ឬសុពលភាពនៃកិច្ចសន្យាក្នុងការដឹកជញ្ជូន ដែលស្ថិតនៅជាកម្មវត្ថុ ឬស្ថិតនៅក្រោមបទប្បញ្ញត្តិ នៃឧបសំព័ន្ធនេះ ។

ខ- កំណត់សំគាល់នៅពេលទទួលខុសត្រូវលើទំនិញ

១- នៅពេលទទួលទំនិញឱ្យស្ថិតក្នុងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវឆែកត្រួតពិនិត្យចំនួន (ចំនួនកញ្ចប់ និងទំងន់) និងគុណភាពពហុលក្ខណៈខាងក្រៅនៃទំនិញ និងការវេចខ្ចប់របស់វា និងធ្វើ កំណត់សំគាល់សមរម្យ នៅក្នុងកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន ។ ក្នុងករណីអវត្តមានកំណត់សំគាល់របស់អ្នកដឹក ជញ្ជូនទំនិញ ត្រូវបានសន្មត់ថាពេញលេញគ្រប់ចំនួន និងស្ថិតក្នុងស្ថានភាពល្អប្រសើរ ។

២- នៅពេលណាដែលអ្នកដឹកជញ្ជូន ពុំមានមធ្យោបាយសមហេតុផលក្នុងការឆែកពិនិត្យភាពត្រឹមត្រូវ នៃ សេចក្តីបញ្ជាក់ ដែលធ្វើឡើងក្នុងកំណត់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូនទៅតាមបរិមាណ គុណភាព និងការវេចខ្ចប់ របស់ទំនិញគាត់ ត្រូវកត់បញ្ចូលកំណត់សំគាល់របស់ខ្លួន នៅក្នុងកំណត់ដឹកជញ្ជូនជាមួយគ្នា និងគោល សំខាន់ៗ ឬហេតុផលដែលគាត់យកជាមូលដ្ឋាន ។ ដូចគ្នាដែរគាត់ត្រូវបញ្ជាក់ទៅលើស្ថានភាពខាងក្រៅ នៃទំនិញ និងការវេចខ្ចប់ទំនិញ ។ កំណត់សំគាល់នេះមិនត្រូវចែងភ្ជាប់ជាមួយអ្នកប្រគល់ទំនិញ លើកលែង តែគាត់បានបញ្ជាក់ការឯកភាពក្នុងការ ភ្ជាប់សម្ព័ន្ធរបស់ពួកគាត់ទៅក្នុងកំណត់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន ។

៣- សំរាប់ឥវ៉ាន់ ឬការវត្តដែលមានចុះបញ្ជី អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវចេញសំបុត្របង្កាន់ដៃចុះបញ្ជីឥវ៉ាន់ ឬការវត្ត ដែលអាចដាក់បញ្ចូលគ្នា ឬភ្ជាប់គ្នាទៅនឹងសំបុត្រធ្វើដំណើរ ។

គ- សិទ្ធិក្នុងការបោះបង់ចោល

លើកលែងតែមានការព្រមព្រៀងផ្សេងអំពីនេះ នៅក្នុងកំណត់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន :

១- អ្នកប្រគល់ទំនិញមានសិទ្ធិក្នុងការបោះបង់ចោលទំនិញ ជាពិសេសក្នុងការបញ្ឈប់ទំនិញក្នុងការឆ្លងកាត់ ក្នុងការបញ្ឈប់ទំនិញឱ្យវិលត្រឡប់ទៅកាន់កន្លែងចេញដំណើរ ឬក្នុងការប្តូរទិសដៅទំនិញទៅកាន់ចំណុច គោលដៅ/អ្នកទទួលទំនិញផ្សេងទៀត ។

- ២- សិទ្ធិរបស់អ្នកប្រគល់ទំនិញ ក្នុងការបោះបង់ចោលទំនិញ ត្រូវបានបញ្ឈប់ និងត្រូវផ្ទេរទៅអ្នកទទួលទំនិញ :
  - នៅពេលទំនិញបានត្រូវគេចែកចាយ ។ ឬ
  - នៅពេលទំនិញបានទៅដល់ទីតាំងកំណត់សំរាប់ការចែកចាយ និងអ្នកទទួលទាមទារឱ្យមានការ ចែកចាយ ។
  - នៅពេលច្បាប់ដើមទី២ នៃកំណត់កិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន ត្រូវបានគេផ្តល់ទៅឱ្យអ្នកទទួលទំនិញទៅតាម សំណើរបស់អ្នកទទួលទំនិញ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវបានគេចេញសងសំរាប់ការចំណាយបន្ថែមទាំងឡាយ ណាដែលកើតឡើងពីការប្រើប្រាស់សិទ្ធិការបោះបង់ចោលទំនិញក្នុងការឆ្លងកាត់ ។

ឃ- សិទ្ធិក្នុងការប្តឹងតវ៉ា

ទាំងអ្នកប្រគល់ទំនិញនិងអ្នកទទួលទំនិញត្រូវមានសិទ្ធិដាច់ដោយឡែកពីគ្នាឬសិទ្ធិព្រមៗគ្នាក្នុងការប្តឹងតវ៉ា អ្នកដឹក ជញ្ជូន សំរាប់ការចេញសងដល់ការបាត់បង់ ការខូចខាត ឬការយឺតយ៉ាវក្នុងការចែកចាយទំនិញ ប៉ុន្តែអ្នកដឹកជញ្ជូន ត្រូវមានកាតព្វកិច្ច ឬជាប់ជំពាក់ក្នុងការចេញសងសំណងតែមួយលើកប៉ុណ្ណោះ ។

មាត្រា ៥.- គោលការណ៍ទំនួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- អណ្ណតិច្បាប់

ប្បញ្ញត្តិណាមួយ នៃកិច្ចសន្យាដឹកជញ្ជូន ដែលធ្វើបដិញ្ញត្តិកម្ម (ផ្ទុយអំពី) ដោយផ្ទាល់ ឬដោយប្រយោល ចេញពី មាត្រា ស្តីពីរបបទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន នៃឧបសំព័ន្ធនេះ ត្រូវបានប្រកាសបដិសេធ និងទុកជាមោឃៈ លើក លែងតែមានការយល់ព្រម ឬពេញចិត្តអំពីអ្នកដំណើរ ។ ប៉ុន្តែការប្រកាសបដិសេធ និងការទុកជាមោឃៈ នៃមាត្រាឬ ប្បញ្ញត្តិនោះ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយក៏មិនមានឥទ្ធិពលទៅដល់សុពលភាពនៃមាត្រា ឬប្បញ្ញត្តិដទៃទៀតនៃកិច្ចសន្យាទេ ។

ខ- ក្នុងកិច្ចសន្យា និងកំហុសរដ្ឋប្បវេណី ឬក្នុងការដក ឬលុបកិច្ចសន្យា

នីតិវិធីធានារ៉ាប់រងបច្ចុប្បន្ន ត្រូវនាំមុខការប្តឹងតវ៉ាណាមួយដែលកើតមានឡើងនៅក្រៅពីសកម្មភាព នៃកិច្ចសន្យា ដឹកជញ្ជូន នៅក្រោមឧបសំព័ន្ធនេះ ប៉ុន្តែទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយវាត្រូវបានគេចែងទាំងនៅក្នុងកិច្ចសន្យា ឬកិច្ចសន្យា បន្ថែមផ្សេងទៀត ។

គ- ការទទួលខុសត្រូវជំនួសដោយ អ្នកបម្រើសេវា ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចុះកិច្ចសន្យាបន្ត

ភ្ជាប់ជាមួយនឹងសកម្មភាពការងារទាំងឡាយរបស់គេ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវសំរាប់សកម្មភាព និង/ឬ អសកម្មភាពរបស់អ្នកបំរើសេវា ភ្នាក់ងារ និងអ្នកចុះកិច្ចសន្យាបន្តរបស់គាត់ ជាអ្នកដែលគាត់បានផ្តល់សិទ្ធិអោយពួកគេ ប្រើប្រាស់កិច្ចការពារដូចគ្នា ដូចជាអ្នកដឹកជញ្ជូននៅក្រោមឧបសម្ព័ន្ធនេះដែរ ។

មាត្រា ៦.- កម្មវត្ថុនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- លក្ខណៈទូទៅ

អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវទទួលខុសត្រូវសំរាប់ការបាត់បង់ ឬខូចខាតទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកចំពោះទំនិញ ក៏ដូចជាសំរាប់ការ យឺតយ៉ាវក្នុងការចែកចាយទំនិញ ដែលកើតឡើងនៅក្នុងអំឡុងចន្លោះពេលពីការដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនទទួលខុសត្រូវផ្អែក ទំនិញ និងពេលចែកចាយទំនិញ ។

ខ- ការបាត់បង់ដោយការសន្និដ្ឋាន Constructive Loss:

១- ប្រសិនបើទំនិញ មិនត្រូវបានគេផ្តល់ ឬចែកចាយក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ ក្រោយពេលវេលាច្បាស់លាស់ សំរាប់ការចែកចាយទំនិញដែលបានព្រមព្រៀងគ្នា ឬក្នុងករណីអវត្តមានការព្រមព្រៀងដូចនេះ ក្នុងរយៈ ពេល៦០ថ្ងៃបន្ទាប់ ពីពេលដែលអ្នកដឹកជញ្ជូនទទួលទំនិញឱ្យស្ថិតក្នុងការទទួលខុសត្រូវរបស់ខ្លួន ទំនិញនោះ ត្រូវបានចាត់ទុកថាបាត់បង់ ។ ពេលនោះអ្នកប្រគល់ទំនិញ/អ្នកទទួលទំនិញមានសិទ្ធិប្តឹងទារសងសំណង សំរាប់ការបាត់បង់នោះ ។

២- នៅពេលរកឃើញទំនិញនៅពេលក្រោយបន្ទាប់មកទៀត ក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូនត្រូវធ្វើការជូនដំណឹងជាបន្ទាន់ ទៅ អ្នកប្រគល់ទំនិញ/អ្នកទទួលទំនិញ ដែលគេត្រូវមានសិទ្ធិជ្រើសរើសយកនូវការទទួលយកទំនិញជំនួសឱ្យ ការផ្តល់មូលនិធិសំរាប់ជាសំណងដែលបានទទួលរួចហើយ ប៉ុន្តែដោយមិនជំទាស់ទៅលើការប្តឹងតវ៉ាសំរាប់ សំណងលើការបាត់បង់ ខូចខាត ឬយឺតយ៉ាវជាផ្នែកៗទេ ។

៣- ក្នុងករណីអវត្តមានសំណើរបស់អ្នកប្រគល់ទំនិញ/អ្នកទទួលទំនិញ ក្នុងការចែកចាយទំនិញដែលគេបានរក ឃើញ ក្នុងរយៈពេល៣០ថ្ងៃ បន្ទាប់ពីអ្នកប្រគល់ទំនិញ / អ្នកទទួលទំនិញបានទទួលនូវការជូនដំណឹងអំពី អ្នកដឹកជញ្ជូន ហើយអ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវមានសិទ្ធិចាត់ចែងលើទំនិញនោះទៅតាមសិទ្ធិសំរេចរបស់ខ្លួន និងស្ថិត នៅក្រោមច្បាប់នៅទីកន្លែងណាដែលទំនិញនោះបានស្ថិតនៅ ។

មាត្រា ៧.- វិធានការនៃសំណង និងត្រូវដែលនៃការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- ការបាត់បង់ និងការខូចខាត :

១- សំណងសំរាប់ការបាត់បង់ ឬការខូចខាតទាំងស្រុង ឬមួយផ្នែកចំពោះទំនិញ ត្រូវបានគេគណនា ដោយយោង ទៅតាមតម្លៃផ្លាស់ប្តូរនៃទំនិញ ឬតម្លៃទីផ្សារបច្ចុប្បន្ន ឬតម្លៃធម្មតាផ្សេងទៀតនៃទំនិញ នៅទីកន្លែងនឹង ទៅតាមពេលវេលា ដែលពួកគេបានយល់ព្រមសំរាប់ការដឹកជញ្ជូន ។

២- ទំហំសំណងបានមកពីអ្នកដឹកជញ្ជូន មិនត្រូវលើសពី 8.33 SDR ក្នុងទំហំសំរុបសុទ្ធសាចមួយគឺឱ្យក្រោម នៃទំនិញដែលបានចែកចាយរួចហើយ ឬទៅតាមមុខទំនិញដែលខូចខាត ។

៣- លើសពីនេះ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវសងប្រាក់ត្រឡប់មកវិញដោយពេញលេញ ក្នុងករណីដែលបាត់បង់ទាំងស្រុង និងសមាមាត្រទៅនឹងការបាត់បង់ ក្នុងករណីដែលទទួលបានការបាត់បង់ដោយចំណែក តំលៃដឹកជញ្ជូន ពន្ធគយ អាករ ពន្ធដារ និងតំលៃផ្សេងៗទៀតដែលកើតឡើងក្នុងការដឹកជញ្ជូនទំនិញ ។

៤- អ្នកដឹកជញ្ជូននឹងមិនមានកាតព្វកិច្ច ឬមិនមានជាប់ជំពាក់ ក្នុងការខូចខាតបន្ថែមណាទៀតទេ ។

ខ- ការយឺតយ៉ាវ

ទំហំសំណងបានមកពីអ្នកដឹកជញ្ជូនសំរាប់ការខូចខាត ដែលជាលទ្ធផលបណ្តាលមកពីការយឺតយ៉ាវផ្សេងអំពីការ ខូចខាតជាប្រព័ន្ធដែលមានកិច្ចពេលទៅលើតំលៃទំនិញ ត្រូវបានគេកំណត់ព្រំដែនក្នុងទំហំកំណត់មួយមិនឱ្យលើសពីតំលៃ ដឹកជញ្ជូន ។

គ- ការប្រកាសអំពីតំលៃនៃទំនិញ និង/ឬ ផលប្រយោជន៍ពិសេសក្នុងការចែកចាយទំនិញ

ឆ្លងតាមរយៈការកត់ត្រាបញ្ជូលសេចក្តីប្រកាសទាំងឡាយខាងក្រោម ដោយអ្នកប្រគល់ទំនិញនៅក្នុងកំណត់ នៃការ ដឹកជញ្ជូន នៅមុនពេលនៃការដឹកជញ្ជូន និងទប់ទល់ទៅនឹងការចំណាយលើតំលៃបន្ថែមខ្ពស់ជាងថ្លៃសំណងដែលបាន បញ្ជាក់ខាងលើ ដែលត្រូវបង់ដោយអ្នកដឹកជញ្ជូន :

១- ការប្រកាសអំពីតំលៃនៃទំនិញ:

- ក្នុងករណីនេះព្រំដែនកំណត់នៅក្នុងមាត្រា៧(អា) (២) ត្រូវបានជំនួសដោយដោយចំនួនទឹកប្រាក់ នៃតំលៃនោះ និង/ឬ

២- ការប្រកាសនូវផលប្រយោជន៍ពិសេសណាមួយក្នុងការចែកចាយទំនិញ :

- ក្នុងករណីនេះ សំណងទៅលើការខូចខាតបន្ថែមទាំងឡាយ ត្រូវបង់ដោយអ្នកដឹកជញ្ជូន ដោយឯករាជ្យដាច់ចេញអំពីសំណងដែលស្របទៅតាមមាត្រា៧(អា) និង៧(បេ) ។

មាត្រា ៨.- ការបិទរាប់បញ្ចូលក្នុងការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវបានរំដោះផុតពីការទទួលខុសត្រូវ ប្រសិនបើគាត់បានផ្តល់ភ័ស្តុតាងថា ការបាត់បង់ ការខូច ខាត ឬការយឺតយ៉ាវក្នុងការចែកចាយទំនិញបានបណ្តាលមកពី :

- ករណីប្រធានស័ក្តិ
- កំហុស ឬឥទ្ធិពលផ្ទៃក្នុងរបស់ទំនិញ
- ការខ្វះចន្លោះ ឬចេញពីកំហុសដោយការមិនយកចិត្តទុកដាក់របស់អ្នកប្រគល់/អ្នកទទួលទំនិញ

ដោយផ្ទាល់

- ការណែនាំ ឬបទបញ្ជានៃអ្នកប្តឹងតវ៉ាឱ្យគេសង ដែលបានផ្តល់ឡើងផ្សេងពីលទ្ធផលនៃអំពើជាក់ហុសឆ្កង ឬការមិនយកចិត្តទុកដាក់ដែលជាផ្នែកនៃអ្នកដឹកជញ្ជូន ។

ខ- ស្ថានភាពខ្លះចន្លោះ នៃយានយន្តដែលប្រើប្រាស់សំរាប់សកម្មភាព នៃការដឹកជញ្ជូន ឬកំហុសជារូបវន្ត ឬជាស្មារតីនៃអ្នកបើកបរ មិនត្រូវបានគេរំដោះ ឬបន្តបន្ថយចេញពីការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូនបានឡើយ ។

គ- ដោយស្ថិតនៅជាកម្មវត្ថុ ឬស្ថិតនៅក្រោមភ័ស្តុតាងរបស់អ្នកប្រគល់ទំនិញ/អ្នកទទួលទំនិញ អ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវបានរំដោះឱ្យរួចចេញពីការទទួលខុសត្រូវ ប្រសិនបើគាត់បញ្ជាក់ថា ការបាត់បង់ ការខូចខាត ឬការយឺតយ៉ាវក្នុងពេលចែកចាយទំនិញគឺជាផែនការចូលរួម :

១- ការប្រើប្រាស់យានយន្តបើកចំហគ្មានតំបូល នៅពេលដែលគេបានព្រមព្រៀងគ្នាសំរាប់តែការប្រើប្រាស់ដូចនេះ និងបានបញ្ជាក់នៅក្នុងកំណត់នៃការដឹកជញ្ជូន លើកលែងតែមានភាពខ្វះខាត មិនប្រក្រតី ឬការបាត់បង់កញ្ចប់ណាមួយ ។

២- ការមិនមាន ឬស្ថានភាពខ្លះចន្លោះនៃការវេចខ្ចប់ នៅក្នុងករណីនៃទំនិញ ដែលតាមធម្មជាតិរបស់វាអាចនឹងមានរងការបំផ្លាញ ឬត្រូវបានរងការខូចខាត នៅពេលមិនមានការវេចខ្ចប់ ឬនៅពេលវេចខ្ចប់មិនបានត្រឹមត្រូវ ។

៣- ការលើកដាក់ ការដុក ការស្តុកទុក ឬការផ្ទេរទំនិញ ដោយអ្នកដឹកជញ្ជូន អ្នកទទួលទំនិញ ឬបុគ្គលអ្នកធ្វើសកម្មភាពនៅក្នុងនាមអ្នកប្រគល់ទំនិញ ឬអ្នកទទួលទំនិញ ។

៤- ធម្មជាតិតាមប្រភេទជាក់ស្តែងនៃទំនិញ ដែលជាពិសេស ការទុកចោលបណ្តោយឱ្យវាបាត់បង់ ខូចខាតទាំងស្រុង ឬដោយផ្នែក ជាពិសេសតាមរយៈការបែកបាក់ ការច្រេះចាប់ ការហាលស្ងួត ការជ្រាបលិច ការរលាយ តាមធម្មតាឬសកម្មភាពនៃសត្វល្អិតចង្រៃ ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយប្រសិនបើអ្នកដឹកជញ្ជូនត្រូវធ្វើសកម្មភាព នៅលើយានយន្តទាំងឡាយ ដែលមានបំពាក់ជាពិសេសក្នុងការផ្តល់ការពារទំនិញចេញពីឥទ្ធិពលនៃកំដៅ ភាពត្រជាក់ ការផ្លាស់ប្តូរវិប្រប្រលក្នុងសីតុណ្ហភាព ឬសំណើមនៃអាកាស គាត់ត្រូវតែបញ្ជាក់ភ័ស្តុតាងថា គ្រប់ជំហានទាំងអស់ដែលកំពុងអនុវត្តលើគាត់នៅក្នុងស្ថានភាព ឬលក្ខខណ្ឌដែលបានគោរពទៅតាមជីវិតការថែទាំ និងការប្រើប្រាស់នៃគ្រឿងសំភារៈទាំងនេះត្រូវបានទទួលយក និងដែលគាត់ទទួលប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ជាណែនាំណាមួយជាពិសេសដែលបានចេញឱ្យគាត់ ។

៥- គំនូសញ្ញា ឬចំនួននៅលើកញ្ចប់ មិនមានប្រសិទ្ធភាព និងមិនបានគ្រប់គ្រាន់ ។

ខ- ការដឹកជញ្ជូនបុគ្គលដែលបានផ្តល់ឱ្យអ្នកដឹកជញ្ជូនបញ្ជាក់ភ័ស្តុតាងថា គ្រប់ជំហានធម្មតាដែលគាត់កំពុង
អនុវត្ត ស្ថិតនៅក្នុងស្ថានភាព ឬលក្ខខណ្ឌដែលបានជ្រើសរើស និងដែលគាត់ប្រតិបត្តិតាមបទបញ្ជាណែនាំ
ណាមួយជាពិសេសដែលបានចេញឱ្យគាត់ ។

មាត្រា ៩.- ការលើកលែង ទូទាត់របស់បញ្ចូល ឬត្រូវបាន នៃការទទួលខុសត្រូវរបស់អ្នកដឹកជញ្ជូន

អ្នកដឹកជញ្ជូនមិនមានសិទ្ធិទទួលប្រយោជន៍អំពីការកំណត់ត្រីដែន ឬការលើកលែងមិនរាប់បញ្ចូល នៃការទទួល
ខុសត្រូវ ប្រសិនបើការបាត់បង់ ការខូចខាត ឬ ការយឺតយ៉ាវក្នុងការចែកចាយ បណ្តាលមកពីការធ្វើសកម្មភាពផ្ទាល់ខ្លួន
ណាមួយរបស់ខ្លួន ឬរបស់មន្ត្រីបំរើការ ឬភ្នាក់ងាររបស់ខ្លួន និងអ្នកចុះកិច្ចសន្យាបន្ត ដែលបានប្រព្រឹត្តនូវកិរិយាមិន
ត្រឹមត្រូវខុសឆ្គង ឬការធ្វេសប្រហែសទាំងស្រុង ។

មាត្រា ១០.- ការផ្តល់សេវា និងបណ្តុះបណ្តាល

ក- ការកត់សំគាល់ក្នុងពេលចែកចាយទំនិញ

១- នៅពេលដែលចែកចាយទំនិញ អ្នកទទួលទំនិញត្រូវរែកពិនិត្យបរិមាណ (ចំនួនកញ្ចប់និងទំងន់) និង
គុណភាព ពហុសក្ខណៈខាងក្រៅ និងការវេចខ្ចប់របស់ទំនិញ និងប្រសិនបើមានការខ្លះខាតចំនួន ឬការ
ខូចខាតត្រូវបានរក ឃើញ ត្រូវធ្វើការកត់សំគាល់សមរម្យជាបន្ទាន់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរ ។

២- សំរាប់ការបាត់បង់ ឬការខូចខាតដែលមិនមានកើតឡើងលើផ្នែកខាងក្រៅ រយៈពេលនៃការធ្វើកំណត់
សំគាល់ជាលាយលក្ខណ៍អក្សរទាំងឡាយ ត្រូវបានពន្យារពេលដល់៧ថ្ងៃនៃថ្ងៃធ្វើការងារ គិតចាប់ពីថ្ងៃដែល
ទទួលទំនិញ ។

៣- នៅក្នុងករណីដែលអវត្តមាននូវកំណត់សំគាល់ទាំងឡាយរបស់អ្នកទទួលទំនិញ បរិមាណ និងស្ថានភាព នៃ
ទំនិញត្រូវបានសន្មត់ថា មានស្ថានភាពដូចជាការអធិប្បាយនៅក្នុងកំណត់ការដឹកជញ្ជូន ។

ខ- ការកំណត់ត្រីដែនពេលវេលា

ពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាទាំងឡាយសំរាប់ទាមទារជាសំណង សំរាប់ការបាត់បង់ ការខូចខាត និងការយឺតយ៉ាវ នៃទំនិញ
ពីអ្នកដឹកជញ្ជូន ត្រូវកំណត់ត្រីដែនពេលវេលាច្បាស់លាស់ លើកលែងតែបណ្តឹងណាមួយត្រូវបានគេបំពេញរួចហើយ
នៅឯតុលាការ ឬការសំរេច ដោយអង្គាកណ្តាលត្រូវបានធ្វើឡើង នៅក្នុងរយៈពេលកំណត់មួយឆ្នាំ ៖

- ១- ក្នុងករណីនៃការបាត់បង់ ឬការខូចខាតជាផ្នែក :
  - បន្ទាប់ពីការចែកចាយនៃទំនិញ និង
- ២- ក្នុងករណីនៃការបាត់បង់ទំនិញទាំងស្រុង :
  - បន្ទាប់ពី៣០ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃកំណត់នៃរយៈពេលព្រមព្រៀងលើការចែកចាយទំនិញ ឬប្រសិនបើមិនមាន
កាលកំណត់ដូចនេះទេ គឺបន្ទាប់ពី៦០ថ្ងៃ គិតពីថ្ងៃដែលបានទទួលទំនិញដោយអ្នកដឹកជញ្ជូន

ក- បញ្ញត្តិការ

១- បណ្តឹងណាមួយ សំរាប់ទាមទារជាសំណង ដែលផ្អែកលើឧបសម្ព័ន្ធនេះ អាចដាក់ទៅកាន់តុលាការ នៃភាគី

ចុះកិច្ចសន្យា :

- នៅទីកន្លែងណាដែលក្រុមហ៊ុនដឹកជញ្ជូនបានចាប់ផ្តើមចេញដំណើរ ឬបានទៅដល់ចំណុចគោលដៅ
- នៅទីកន្លែងណាដែលការបាត់បង់ ឬការខូចខាតបានកើតឡើង ប្រសិនបើមានទីតាំងច្បាស់លាស់
- នៅទីកន្លែងណាដែលជាក់លាក់នៃមូលដ្ឋាន សំរាប់កិច្ចការជំនួញនៃអ្នកដឹកជញ្ជូនដែលបានស្ថិតនៅ
- នៅទីកន្លែងណាដែលជាលំនៅដ្ឋានរស់នៅរបស់អ្នកប្តឹងតវ៉ាបានស្ថិតនៅ

២- អ្នកប្តឹងតវ៉ា សំរាប់ទាមទារជាសំណង អាចផ្សះផ្សារគ្នាផងដែរ តាមរយៈការសំរេចពីអង្គការណាមួយ ដោយផ្អែក លើមូលដ្ឋាននៃការព្រមព្រៀងគ្នាមួយ រវាងភាគីពាក់ព័ន្ធបន្ទាប់ពីពាក្យបណ្តឹងតវ៉ាត្រូវបាន ធ្វើឡើង ។

**ផ្នែកទី ៤
អវសានបញ្ញត្តិ**

មាត្រា ១១.- ការធ្វើវិសោធនកម្ម

ភាគីចុះកិច្ចសន្យាណាមួយក៏ដោយ អាចស្នើធ្វើវិសោធនកម្ម លើឧបសម្ព័ន្ធ តាមរយៈគណៈកម្មាធិការរួម ។ ការធ្វើ វិសោធនកម្មនោះត្រូវតែជាកម្មវត្ថុ នៃការឯកភាពគ្នាជាឯកច្ឆ័ន្ទពីភាគីចុះកិច្ចសន្យាទាំងអស់ ។

មាត្រា ១២.- ការផ្តល់សច្ចាប័ន និងការយល់ព្រម

ឧបសម្ព័ន្ធនេះ ជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រម នៃរដ្ឋាភិបាលទាំងឡាយដែលជាភាគីចុះកិច្ចសន្យា ។ ការ អនុវត្តន៍ដូចគ្នានេះ ត្រូវបានគេយកមកប្រើក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសម្ព័ន្ធ ប្រសិនបើមាន ។

មាត្រា ១៣.- ការចូលជាធរមាន

ឧបសម្ព័ន្ធ នឹងត្រូវចូលជាធរមាននៅថ្ងៃដែល ០២ភាគីចុះកិច្ចសន្យាយ៉ាងតិច បានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រម ដល់វា នឹងត្រូវមានប្រសិទ្ធភាពត្រឹមតែក្នុងរង្វង់ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមដល់ឧបសម្ព័ន្ធ ។ ការអនុវត្តន៍ដូចគ្នានេះត្រូវបានគេយកមកប្រើក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មលើឧបសម្ព័ន្ធ ប្រសិនបើមាន ។

មាត្រា ១៤.- ការកែសម្រួលច្បាប់ជាតិ

នៅចំណុចណាដែលចាំបាច់ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវធានាធ្វើការកែសម្រួលច្បាប់ជាតិដែលពាក់ព័ន្ធ ឱ្យស្របទៅតាម ខ្លឹមសារ នៃឧបសម្ព័ន្ធ ។

មាត្រា ១៥.- ការដាក់លក្ខខណ្ឌ

ការដាក់លក្ខខណ្ឌទៅលើឧបសម្ព័ន្ធនឹងមិនត្រូវបានគេអនុញ្ញាតឡើយ ។

មាត្រា ១៦.- ការព្យួរទុកនៃឧបស័ព្ទ

ភាគីចុះកិច្ចសន្យានិមួយៗ អាចព្យួរទុកជាបណ្តោះអាសន្ននូវការអនុវត្តន៍ឧបស័ព្ទទាំងស្រុង ឬក៏មួយចំណែកដែល មានប្រសិទ្ធិភាពភ្លាមៗ នៅក្នុងករណីមានការរីករាយជាអាសន្នដែលប៉ះពាល់ដល់សុវត្ថិភាពរបស់ជាតិខ្លួន ។ ភាគីចុះកិច្ច សន្យានឹងជូនព័ត៌មានទៅភាគីចុះកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀតភ្លាម តាមតែអាចធ្វើទៅបាន អំពីការព្យួរទុក និងការបញ្ចប់ការព្យួរ ទុកនេះឱ្យបានឆាប់បំផុត នៅពេលណាដែលសភាពការណ៍វិលត្រឡប់ទៅរកស្ថានភាពជាធម្មតាឡើងវិញ ។

មាត្រា ១៧.- ទំនាក់ទំនងជាមួយកិច្ចព្រមព្រៀង

ដោយសារតែវាជាវិធានការមួយក្នុងការអនុវត្តន៍គោលការណ៍ទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ឧបស័ព្ទនេះ មិនអាចផ្តាច់ចេញ ឬក៏ក្លាយជាជុំយទៅនឹងគោលការណ៍ទាំងនោះទេ ។ នៅក្នុងករណីដែលវិសមិតរវាង ឧបស័ព្ទ និងកិច្ចព្រមព្រៀង នោះកិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវយកជាធានាការ ។ នៅក្នុងករណីដែលវិសមិតរវាងឧបស័ព្ទ និង ឧបស័ព្ទ ឬពិធីសារផ្សេងទៀត នោះវិសមិតភាពនេះត្រូវយកទៅបកស្រាយជាមួយគ្នានឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ។

មាត្រា ១៨.- ទំនាក់ទំនងជាមួយឯកសារភ្ជាប់នៃឧបស័ព្ទ

ឯកសារភ្ជាប់ ត្រូវបង្កើតជាផ្នែករួមបញ្ចូលគ្នាមួយ ជាមួយឧបស័ព្ទ និងត្រូវមានតម្លៃចូលរួមស្មើគ្នា ។

មាត្រា ១៩.- ការដោះស្រាយជំនោះ

ជំនោះ ឬទំនាស់រវាងភាគី០២ ឬច្រើន នៃភាគីចុះកិច្ចសន្យា នៅលើការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍ឧបស័ព្ទ ត្រូវ ស្រុះស្រួលគ្នាលើកយកមកដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ ឬដោយការចរចាតាមគោលការណ៍សន្តិវិធីតាមរយៈគណៈកម្មា ធិការរួម ។

មាត្រា ២០.- ការប្រកាសបដិសេធ

នៅពេលណាដែលចូលជាធរមាន ឧបស័ព្ទមិនអាចឱ្យគេប្រកាសបដិសេធ ដាច់ដោយឡែកចេញអំពីកិច្ចព្រមព្រៀង បានទេ ។

ដើម្បីជាសក្ខីភាពនៅទីនេះ ហត្ថលេខីខាងក្រោម ដែលបានទទួលសិទ្ធិប្រទានពេញលេញពីអង្គការរៀងៗខ្លួន បានចុះ ហត្ថលេខាលើឧបស័ព្ទនេះ ។

ធ្វើនៅ ទីក្រុងកុនមីង ថ្ងៃទី៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ ជា០៦ ច្បាប់ដើម ជាភាសាអង់គ្លេស ។

ហត្ថលេខា

គំនរាទរាជរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ឯកឧត្តម ស៊ុន ចាន់ថុល រដ្ឋមន្ត្រីសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសភាអន្តររដ្ឋប្រជាមានិតចិន

ឯកឧត្តម ហ្សាវ៉ា ជុនស៊ាន រដ្ឋមន្ត្រី គមនាគមន៍

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសភាអន្តររដ្ឋប្រជាមានិតយប្បប្រជាមានិតកម្ពុជា

ឯកឧត្តម សំពោល មង្គល់វិធីឡ រដ្ឋមន្ត្រីប្រៃសណីយ៍ ទូរគមនាគមន៍ ដឹកជញ្ជូន និងសំណង់

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសហភាពវៀតណាម

ឯកឧត្តម ស៊ី ថា រដ្ឋមន្ត្រីអភិវឌ្ឍន៍ផែនការ និងសង្គមកិច្ច

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា

ឯកឧត្តម ស៊ី យ៉ា រុនហ្វឹនគីត រដ្ឋមន្ត្រីដឹកជញ្ជូន

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសភាអន្តររដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម

ឯកឧត្តម ឌី ថេមញា អនុរដ្ឋមន្ត្រីដឹកជញ្ជូន

ANNEX 10: CONDITIONS OF TRANSPORT

To the Agreement between and among the Governments of the Kingdom of Cambodia, the People's Republic of China, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanmar, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam for Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People (hereinafter referred to as "the Annex")

The Governments of the Kingdom of Cambodia, the People's Republic of China, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanmar, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam (hereinafter referred to as "the Contracting Parties"),

Referring to the Agreement between and among the Governments of the Lao People's Democratic Republic, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam for the Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People, originally signed at Vientiane on 26 November 1999, amended at Yangon on 29 November 2001, acceded to by the Kingdom of Cambodia at Yangon on 29 November 2001, acceded to by the People's Republic of China at Phnom Penh on 3 November 2002, and acceded to by the Union of Myanmar at Dali City on 19 September 2003, and amended at Phnom Penh on 30 April 2004 (hereinafter referred to as "the Agreement"),

Referring to Articles 3(b) and (n) of the Agreement to the effect that Annexes and Protocols contain technical details or time- and/or site-specific variable elements and that they form an integral part of the Agreement and are equally binding,

Referring to Article 36 of the Agreement, as amended, per which the Agreement may be signed and ratified or accepted and enter into force separately from the Annexes and Protocols,

Referring to the Ninth GMS Ministerial Conference held in Manila in January 2000, the Seventh Meeting of the Subregional Transport Forum held in Ho Chi Minh City in August 2002, and the 11th GMS Ministerial Conference held in Phnom Penh in September 2002, where the Governments agreed to a work program to finalize the Agreement and its Annexes and Protocols by 2005, and

Referring to Article 24(a) of the Agreement, calling for this Annex to provide technical details,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Part I: General Provisions

Article 1: Definitions

For the purpose of this Annex, the following meanings shall apply to the underlined terms:

- (a) Carrier: a person who undertakes to carry goods for reward.
- (b) Consignee: the person to whom the goods are to be delivered.

mm.t

Annex 10: Conditions of Transport

- (c) Consignor: the person who concludes the contract of carriage with the carrier and hands over the goods to the carrier.
- (d) Consignment Note: the transport document, for the purpose of recording the contract of carriage, its conditions, the taking in charge and delivery of the goods.
- (e) Delay: delay in delivery when the goods have not been delivered within the agreed period or in the absence of such an agreement, within the normal period of time required for a due diligent carrier in the same circumstances.
- (f) Force Majeure: circumstances resulting in loss, damage, or delay that the carrier could not foresee and avoid, and the consequences of which he/she was unable to prevent or control.
- (g) In-transit: en route, i.e., in the course of the transport operation.
- (h) Right of Disposal: the power to decide the destiny of the goods.
- (i) Special Drawing Right (SDR): a unit of account defined by the International Monetary Fund (IMF) - conversion of the sums into national currencies shall be calculated in accordance with the method of valuation applied by the International Monetary Fund.
- (j) Remarks: statements on the condition of the goods upon the taking in charge or delivery of the goods.

Article 2: Scope of Application

- (a) This Annex shall apply to the contract of carriage of goods for reward by road in a motor vehicle when the place of handing over the goods to the carrier and the place of delivery to the consignee are situated in the territories of different Contracting Parties.
- (b) This Annex shall not apply to carriage performed under the terms of any international postal conventions.

Part II: Pricing

Article 3: Pricing

- (a) The transport price will be freely determined by market forces, but subject to antitrust restrictions, so as to avoid excessively high or low pricing.
- (b) Contracting Parties and transport operators shall refrain from any measures, agreements, or practices tending to distort free and fair competition, such as cartels, abuse of dominant position, dumping, and state subsidization. They shall be denied any effect and be null and void. Contracting Parties shall ensure that their respective transport operators conform to this percept.

1004.2

[Handwritten signature]

[Handwritten initials]

Annex 10: Conditions of Transport

Part III: Carrier Liability Regime

Article 4: The Contract of Carriage

(a) Consignment Note

(i) The contract of carriage shall be recorded via the issuance of a consignment note in three original copies signed by the consignor and the carrier. The signatures may be in the form of handwriting, print, perforated, stamped, symbols, or in any other mechanical or electronic forms, not inconsistent with the laws of the Contracting Party where the consignment note is issued. The first copy shall be handed to the consignor, the second copy shall accompany the goods, and the third copy shall be retained by the carrier.

(ii) The consignment note shall conform to the model in the attachment, and contain the following particulars:

- the date of the consignment note and the place at which it is made out;
- the name and address of the consignor;
- the name and address of the carrier;
- the place and the date of taking in charge of the goods and the place designated for delivery;
- the name and address of the consignee;
- the description in common use of the nature of the goods and the method of packing, and, in the case of dangerous goods, their description in accordance with Annex 1 to the Agreement;
- the number of packages and their special marks and numbers;
- the gross weight of the goods or their quantity otherwise expressed;
- charges relating to the carriage (carriage charges, supplementary charges, and other charges incurred from the making of the contract to the time of delivery);
- value of the goods for customs purposes;
- the requisite instructions for Customs and other formalities; and
- a statement that the carriage is subject, notwithstanding any clause to the contrary, to the provisions of this Annex.

(iii) Where applicable, the consignment note shall also contain the following particulars:

- a statement that trans-shipment is not allowed;
- the charges which the consignor undertakes to pay;
- the amount of "cash on delivery" charges;
- a declaration of the value of the goods and the amount representing special interest in delivery;
- carrier and consignee remarks;
- the consignor's instructions to the carrier regarding insurance of the goods;
- the agreed time limit within which the carriage is to be carried out; and
- a list of the documents handed to the carrier.

Signature

Handwritten initials and marks

Annex 10: Conditions of Transport

- (iv) The parties may enter in the consignment note any other particulars that they may deem useful.
- (v) The absence, irregularity or loss of the consignment note shall not affect the existence or the validity of the contract of carriage, which shall remain subject to the provisions of this Annex.

(b) Remarks Upon Taking the Goods In Charge

- (i) Upon taking the goods in charge, the carrier shall check the quantity (number and weight) and apparent quality (condition) of the goods and their packaging and make appropriate remarks in the consignment note. In the absence of remarks by the carrier, the cargo is presumed to be complete and in good condition.
- (ii) Where the carrier has no reasonable means of checking the accuracy of the statement made in the consignment note with respect to quantity, quality, and packaging of the goods, he/she shall enter his/her remarks in the consignment note together with the grounds on which they are based. He/she shall likewise specify the grounds for any remarks, which he/she makes with regard to the apparent condition of the goods and their packaging; such remarks shall not bind the consignor unless he/she has expressly agreed to be bound by them in the consignment note.

(c) Right of Disposal

Unless otherwise agreed in the consignment note:

- (i) The consignor has the right to dispose of the goods, in particular to stop the goods in-transit, to order their return to the place of departure or to redirect them to another destination/consignee.
- (ii) The consignor's right to dispose of the goods shall cease and be transferred to the consignee:
  - when the goods are delivered; or
  - when the goods arrive at the place designated for delivery and the consignee required the delivery; or
  - when the second copy of the consignment note was received by the consignee at his/her request.

The carrier shall be compensated for any additional expenses arising from exercising the right of disposal in-transit.

(d) Right of Action

Both the consignor and the consignee shall separately or simultaneously have the right to sue the carrier for compensation for loss of, damage to, or delay in delivery of the goods, but the carrier shall owe compensation only once.

Handwritten mark

Handwritten signature and initials

Annex 10: Conditions of Transport

Article 5: Principles of Carrier Liability

(a) Mandatory Law

Any clause in the carriage contract, directly or indirectly derogating from the provisions of this Annex, shall be null and void. The nullity of such a stipulation shall however not affect the validity of the other provisions of the contract.

(b) In Contract and In Tort

The present liability regime will govern any claim arising out of the performance of the carriage contract under this Annex, however founded, whether in contract or extra-contractually.

(c) Vicarious Liability for Servants, Agents, and Subcontractors

In connection with his/her tasks, the carrier shall be responsible for acts and/or omissions of his/her servants, agents, and subcontractors, who will be entitled to avail themselves of the same defenses as the carrier under this Annex.

Article 6: Subject of Carrier Liability

(a) General

The carrier shall be liable for the total, or partial loss of, or damage to the goods as well as for the delay in delivery that occurred in the period between the time that the carrier takes the goods in charge and the time of delivery.

(b) Constructive Loss

(i) If the goods have not been delivered within 30 days from the expiry of the agreed delivery time or in the absence of such an agreement, within 60 days from the time the carrier takes the goods in charge, the goods will be deemed lost. The consignor/consignee is entitled to claim compensation for loss.

(ii) Upon later recovery of the goods, the carrier shall notify immediately the consignor/consignee, who shall be entitled to opt for delivery of the goods against refund of the compensation already received, but without prejudice to any claim for compensation for partial loss, damage or delay.

(iii) In the absence of the consignor/consignee's request for delivery of the recovered goods within 30 days from the receipt of notification by the consignor/consignee from the carrier, the carrier shall be entitled to deal with the goods at his/her discretion, subject to the law of the place where the goods are situated.

Article 7: Measure of Compensation and Limitation of Carrier Liability

(a) Loss and Damage

(i) The compensation for total or partial loss of or damage to the goods shall be calculated by reference to the commodity exchange price or current market price or else to the normal value of the goods at the place and time they were accepted for carriage.

Handwritten signature or initials.

Handwritten signature or initials.

Annex 10: Conditions of Transport

(ii) Compensation due by the carrier shall not exceed 8.33 SDR per kilogram gross weight of the goods short delivered or of items damaged.

(iii) In addition, the carrier shall refund in full in case of total loss and in proportion to the loss sustained in case of partial loss, the carriage charges, customs duties, taxes, and other charges incurred in respect of the carriage of goods.

(iv) He/she will owe no additional damages.

(b) Delay

Compensation due by the carrier for damage resulting from delay, other than physical damage affecting the value of the goods, shall be limited to an amount not exceeding the transport price.

(c) Declaration of Value and/or Special Interest in Delivery

Via the entry of the following declarations by the consignor in the consignment note prior to the carriage and against payment of a surcharge, higher compensation than mentioned above shall be due by the carrier:

(i) declaration of the value of the goods:

- In this case the limit in Article 7(a) (ii) shall be substituted by the amount of that value; and/or

(ii) declaration of a special interest in delivery:

- In this case compensation of additional damages shall be due by the carrier, independently from the compensation according to Article 7(a) and (b).

Article 8: Exoneration of Carrier Liability

(a) The carrier shall be relieved of liability if he/she proves that the loss, damage, or delay in delivery was caused by:

(i) force majeure;

(ii) inherent defect of the goods;

(iii) wrongful act or neglect of the consignor/consignee; or

(iv) the instructions of the claimant given otherwise than as the result of a wrongful act or neglect on the part of the carrier.

(b) The defective condition of the vehicle used for the performance of the carriage shall not relieve the carrier of his/her liability.

(c) Subject to counterproof by the consignor/consignee, the carrier shall be relieved of liability if he/she establishes that the loss, damage, or delay in delivery was attributable to:

11/07 2

Handwritten signature and initials: S.P.

Annex 10: Conditions of Transport

- (i) use of open unsheathed vehicles, when their use has been expressly agreed and specified in the consignment note, unless there has been an abnormal shortage or a loss of any package;
- (ii) the lack of, or defective condition of packing in the case of goods which, by their nature, are liable to wastage or to be damaged when not packed or when not properly packed;
- (iii) handling, loading, stowage, or unloading of the goods by the consignor, the consignee or person acting on behalf of the consignor or the consignee;
- (iv) the nature of certain kinds of goods which particularly exposes them to total, or partial loss, or to damage, especially through breakage, rust, decay, desiccation, leakage, normal wastage, or the action of moth or vermin; however, if the carriage is performed in vehicles specially equipped to protect the goods from the effect of heat, cold, variations in temperature, or the humidity of the air, the carrier must prove that all steps incumbent on him/her in the circumstances with respect to the choice, maintenance, and use of such equipment were taken and that he/she complied with any special instructions issued to him/her;
- (v) insufficiency or inadequacy of marks or numbers on the packages; or
- (vi) the carriage of livestock, provided the carrier proves that all steps normally incumbent on him/her in the circumstances were taken and that he/she complied with any special instruction issued to him/her.

Article 9: Lifting of the Exoneration or Limitation of Carrier Liability

The carrier shall not be entitled to avail himself/herself of the exoneration or limitation of liability if the loss, damage, or delay was caused by his/her, or his/her servants', agents', or subcontractors' willful misconduct or gross negligence.

Article 10: Claims and Actions

(a) Remarks on Delivery

- (i) Upon delivery of the goods, the consignee shall check the quantity (number and weight) and apparent quality (condition) of the goods and their packaging and if shortage or damage is found, make immediately appropriate remarks in writing.
- (ii) For loss or damage that is not apparent, the period for making remarks in writing is extended to seven working days from the date of receipt.
- (iii) In the absence of such remarks by the consignee, the quantity and condition of the goods are presumed to be as described in the consignment note.

Handwritten mark

Handwritten signature and initials

Annex 10: Conditions of Transport

(b) Time Bar

All claims for compensation for loss of, damage to, and delay of the goods against the carrier shall be time barred unless an action was filed with the court or arbitration initiated within one year:

- (i) in case of partial loss, damage, or delay:
  - after the delivery of the goods; and
- (ii) in case of total loss:
  - after 30 days from the expiry of the agreed delivery period or if no such period was agreed, after 60 days from the receipt of the goods by the carrier.

However, in case of the carrier's or his/her servants', agents', or subcontractors' willful misconduct, the time bar shall be three years.

(c) Jurisdiction

- (iii) An action for compensation based on this Annex may be brought in the courts of the Contracting Party:
  - where the carriage originated from or was destined to;
  - where the loss or damage occurred, if localized;
  - where the principal place of business of the carrier is located; or
  - where the habitual residence of the claimant is located.
- (iv) The claim for compensation may also be settled by means of arbitration based on an agreement entered into between parties concerned after the claim has arisen.

Part IV: Final Provisions

Article 11: Amendment

Any Contracting Party may propose amendments to the Annex via the Joint Committee. Such amendments shall be subject to the unanimous consent of the Contracting Parties.

Article 12: Ratification or Acceptance

The Annex is subject to ratification or acceptance of the Governments of the Contracting Parties. The same applies to an amendment to the Annex, if any.

Article 13: Entry into Force

The Annex will enter into force on the day that at least two Contracting Parties have ratified or accepted it, and will become effective only among the Contracting Parties that have ratified or accepted it. The same applies to an amendment to the Annex, if any.

ms to

[Handwritten signatures and initials]

Annex 10: Conditions of Transport

Article 14: Conforming National Law

Where necessary, the Contracting Parties undertake to conform their relevant national legislation with the contents of the Annex.

Article 15: Reservations

No reservation to the Annex shall be permitted.

Article 16: Suspension of the Annex

Each Contracting Party may temporarily suspend wholly or partly the application of the Annex with immediate effect in the case of emergencies affecting its national safety. The Contracting Party will inform the other Contracting Parties as soon as possible of such suspension, which will end as soon as the situation returns to normal.

Article 17: Relationship with the Agreement

As a measure to implement the principles laid down in the Agreement, the Annex cannot depart from or be contrary to these principles. In case of incompatibility between the Annex and the Agreement, the latter shall prevail. In case of incompatibility between the Annex and another annex or protocol, such incompatibility shall be interpreted in light of the Agreement.

Article 18: Relationship of the Attachment to the Annex

The attachment shall form an integral part of the Annex and shall be equally binding.

Article 19: Dispute Settlement

Any dispute between or among two or more Contracting Parties on the interpretation or application of the Annex shall be settled directly or by amicable negotiation in the Joint Committee.

Article 20: Denunciation

Once entered into force, the Annex cannot be denounced separately from the Agreement.

Attachment: Model Consignment Note

Attachment to Annex 10: Model Consignment Note

Copy nr. [1 (consignor)] [2 (consignee)] [3 (carrier)]		International Consignment Note (This carriage is subject notwithstanding any clause to the contrary to Annex 10 to the Agreement between Cambodia, PRC, Lao PDR, Myanmar, Thailand, and Viet Nam for the Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People)					
1 Consignor (name, address and contact data: phone, fax, email)		16 Contracting Carrier (name, address and contact data: phone, fax, email)					
2 Consignee (name, address and contact data: phone, fax, email)		17 Subcontracting actual carrier (name, address and contact data: phone, fax, email)					
3 Place of delivery of the goods		18 Carrier's remarks					
4 Place and date of taking in charge of the goods							
5 Documents attached							
6 Marks and numbers	7 Number of Packages	8 Method of packing	9 (Dangerous) nature of the goods	10 Other particulars: - Customs value Other	11 Gross weight in kg	12 Volume in m ³	
ADR Class		ADR Number		ADR Letter			
13 Consignor's instructions: - for Customs formalities: - for other formalities: - transshipment is/is not allowed - other:			19 Special Agreements : - cargo insurance to be arranged by the carrier : - period/latest day for performance of carriage : - declared value and/or special interest in delivery of goods :				
14 Instructions on payment of carriage charges: 0 prepaid 0 collect			20 To be paid by:		Consignor	Currency	Consignee
			Carriage charges:				
			Reductions:				
			Balance:				
			Supplemental charges				
			Other charges				
			TOTAL:				
21 Done at			on		20		15 Cash on Delivery :
22 Consignor's signature/stamp		23 Carrier's signature/stamp			24 Goods received : - at (place) - on (date) Consignee's remarks: Consignee's signature/stamp:		

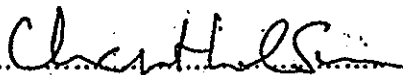
Annex 10: Conditions of Transport

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized, have signed this Annex.

Done at Kunming on 5 July 2005 in six originals in the English language.

Signed:

For the Royal Government of Cambodia

His Excellency Sun Chanthol
Minister of Public Works and Transport

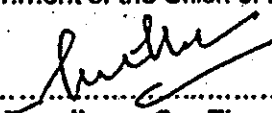
For the Government of the People's Republic of China

His Excellency Zhang Chunxian
Minister of Communications

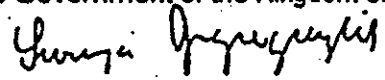
For the Government of the Lao People's Democratic Republic

His Excellency Somphong Mongkhonvilay
Minister to Prime Minister's Office

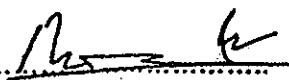
For the Government of the Union of Myanmar

His Excellency Soe Tha
Minister of National Planning and Economic Development

For the Government of the Kingdom of Thailand

His Excellency Suriya Jungrungreangkit
Minister of Transport

For the Government of the Socialist Republic of Viet Nam

His Excellency Pham The Minh
Vice Minister of Transport

ពិធីសារទី ២

ការបង្ខំថ្លៃពាត់ព័ន្ធនៅលើចរាចរស្តង់ដារ

PROTOCOL 2

CHARGE CONCERNING TRANSIT TRAFFIC

ពិធីសារទី ២

ការបង្កើនស្ថិតិទិន្នន័យនៃសេវាសាធារណៈ

ភ្ជាប់ទៅនឹងកិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន

សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍

និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម

ស្តីអំពីការសំរបសំរួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន

(តទៅហៅកាត់ថា " ឧបសំព័ន្ធ ")

រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ សហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម (តទៅហៅកាត់ថា " ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ") ។

យោង កិច្ចព្រមព្រៀងរវាង និងក្នុងរង្វង់រដ្ឋាភិបាលព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា សាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន សាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតឡាវ ព្រះរាជាណាចក្រថៃឡង់ដ៍ និងសាធារណរដ្ឋសង្គមនិយមវៀតណាម ស្តីអំពីការសំរបសំរួលការដឹកជញ្ជូនទំនិញ និងពលរដ្ឋឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដែលបានចុះហត្ថលេខាតំបូង នៅថ្ងៃទី ២៦ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ១៩៩៩ នៅទីក្រុងវៀងច័ន្ទ និងធ្វើវិសោធនកម្ម នាថ្ងៃទី ២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ នៅទីក្រុងយ៉ាងហ្គួន ដែលបានយល់ព្រមចូលដោយព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា នៅទីក្រុងយ៉ាងហ្គួន នាថ្ងៃទី ២៩ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០១ បានយល់ព្រមចូលដោយសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន នាថ្ងៃទី ០៣ ខែវិច្ឆិកា ឆ្នាំ ២០០២ នៅភ្នំពេញ និងបានយល់ព្រមចូលដោយសហភាពមីយ៉ាន់ម៉ា នាថ្ងៃទី ១៩ ខែកញ្ញា ឆ្នាំ ២០០៣ នៅទីក្រុងដាលី តទៅហៅកាត់ថា " កិច្ចព្រមព្រៀង " ។

យោង មាត្រាទី ៣(ប) និង(អន) នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានចែងថា ឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារទាំងឡាយដែលមានលក្ខណៈខាងបច្ចេកទេស ឬពេលវេលា និង/ឬ សមាសធាតុផ្សេងៗទៀតទាំងឡាយដែលមានលក្ខណៈពិសេសទៅតាមទីកន្លែង ហើយដែលឯកសារទាំងអស់នេះបង្កើតជាផ្នែកពាក់ព័ន្ធចូលរួមនៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងមានតម្លៃចូលរួមស្មើគ្នា ។

យោង មាត្រាទី៣៦ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានធ្វើវិសោធនកម្មរួចហើយ ដែលឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារនិមួយៗអាចត្រូវបានចុះហត្ថលេខា ផ្តល់សច្ចាប័ន និងចូលជាធរមាន ដោយឡែកៗពីឧបសំព័ន្ធ និងពិធីសារទាំងឡាយ ។

យោង កិច្ចប្រជុំលើកទី៩ រដ្ឋមន្ត្រី GMS ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងម៉ានីលឡា ក្នុងខែមករា ឆ្នាំ២០០០ កិច្ចប្រជុំលើកទី៧ នៃវេទិកាដឹកជញ្ជូនតំបន់ ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងហ្សឺនីណា ក្នុងខែសីហា ឆ្នាំ២០០២ និងកិច្ចប្រជុំលើកទី១១ រដ្ឋមន្ត្រី GMS ដែលបានប្រព្រឹត្តទៅនៅទីក្រុងភ្នំពេញ ក្នុងខែកញ្ញា ឆ្នាំ២០០២ ដែលរដ្ឋមន្ត្រី GMS ទាំងអស់ បានឯកភាពយល់ព្រមទៅនឹងផែនការការងារមួយ ក្នុងការបង្កើយបញ្ចប់កិច្ចព្រមព្រៀង និងឧបសំព័ន្ធ-ពិធីសារ របស់វាក្នុងឆ្នាំ ២០០៥ ។

យោង មាត្រា ៨ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ដែលបានធ្វើឱ្យឧបសម្ព័ន្ធនេះចែងសំអិតអំពីផ្នែកបច្ចេកទេស ។

ធនប្រមូលផ្សេងៗខាងក្រោម :

មាត្រា ១.- លក្ខណៈទូទៅ

ក- និយមន័យ

និយមន័យនៃពាក្យទាំងឡាយ ដែលមានគុណបន្ទាត់ខាងក្រោម ត្រូវអនុវត្ត សំរាប់គោលបំណង នៃឧបសម្ព័ន្ធនេះ :

- ក- **ការហូតយកថ្លៃ :** គឺជាការបង់ថ្លៃទាំងឡាយ បង់តំលៃឈ្នួល បង់ថ្លៃឆ្លងកាត់ Toll បង់អាករ ឬបង់ថ្លៃផ្សេងៗដែលត្រូវបង់ចាំបាច់ ក្នុងប្រតិបត្តិការដឹកជញ្ជូន លើកលែងតែធាតុ ។
- ខ- **ចរាចររដ្ឋកាត់ព្រំដែន :** ចរាចររវាងរដ្ឋ និងចរាចរឆ្លងកាត់ថ្លៃប្រទេស ។
- គ- **ចរាចររវាងរដ្ឋ :** គឺជាចរាចរឆ្លងចូល និងឆ្លងចេញរវាងភាគីចុះកិច្ចសន្យាពិរ ។
- ឃ- **ចរាចរឆ្លងកាត់ :** គឺជាចរាចរឆ្លងកាត់ថ្លៃប្រទេសរបស់ភាគីចុះកិច្ចសន្យាមួយ នៅពេលដែលការឆ្លងកាត់តាមទឹកដីនេះគឺគ្រាន់តែជាផ្នែកមួយ នៃដំណើរមួយចប់ផ្លូវដែលមានចំណុចផ្ដើម និងចំណុចបញ្ចប់ស្ថិតនៅក្រៅពីព្រំដែន នៃភាគីចុះកិច្ចសន្យាមួយ ដែលចរាចរដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ទឹកដីរបស់គេ ។
- ង- **ការមិនប្រកាន់សញ្ជាតិ :** ប្រព្រឹត្តិកម្មដោយស្មើភាពគ្នា នៅក្នុងកាលៈទេសៈនៃគោលបំណងដូចគ្នា ដោយមិនមានប្រកាន់ប្រព្រឹត្តិកម្មអនុគ្រោះណាមួយ ។

ខ- វិសាលភាពនៃការអនុវត្ត

ពិធីសារនេះនឹងត្រូវអនុវត្តទៅលើចរាចរដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន ។

មាត្រា ២.- ការមិនប្រកាន់សញ្ជាតិ

- ក- ដោយមិនមានធ្វើឱ្យខូចប្រយោជន៍ ដល់កិច្ចព្រមព្រៀងទ្វេភាគី ដែលគ្រប់គ្រងតំបន់ព្រំដែនពិសេសដែលបានផ្តល់នូវប្រព្រឹត្តិកម្មអនុគ្រោះបំផុត ប្រទេសសាមីមិនត្រូវមានការប្រកាន់សញ្ជាតិ ចំពោះការហូតយកតំលៃផ្សេងៗ
  - ១- ក្នុងរង្វង់មូលបទផ្សេងៗ លើមូលដ្ឋាននៃសញ្ជាតិនៃប្រតិបត្តិការដឹកជញ្ជូន ទឹកកន្លែងចុះបញ្ជីយានយន្ត ឬចំណុចចាប់ផ្តើម ឬចំណុចគោលដៅនៃប្រតិបត្តិការដឹកជញ្ជូន ។
  - ២- ជាពិសេស រវាងចរាចរដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន និងចរាចរក្នុងប្រទេស ។

ខ- ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាដែលមានការអភិវឌ្ឍន៍តិច (ដូចមានកំណត់ជាមូលដ្ឋាន នៃការកំណត់ ដោយអង្គការសហប្រជាជាតិ នៃបណ្តាប្រទេសដែលស្ថិតនៅក្នុងតំបន់) អាចអនុវត្តអត្រាបង់ថ្លៃផ្លូវតាមការចូល ចិត្ត និងការហូតយកថ្លៃផ្សេងទៀត ដោយយោងទៅតាមទ្រព្យដែលចុះបញ្ជីនៅក្នុងទឹកដីរបស់ពួកគេ នៅពេល ប្រតិបត្តិការដឹកជញ្ជូនខាងក្នុងប្រទេស ។

មាត្រា ៣.- គំនិតសាស្ត្រ

- ក- ភាគីចុះកិច្ចសន្យា ត្រូវផ្លាស់ប្តូរព័ត៌មានស្តីអំពីការហូតយកថ្លៃរាជការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដោយអនុលោម ទៅតាមមាត្រា៣១ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងមាត្រា៧ នៃឧបសម្ព័ន្ធទី៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។
- ខ- ភាគីចុះកិច្ចសន្យាណាមួយ ត្រូវធ្វើការទំនាក់ទំនងជាមួយគណៈកម្មាធិការជាតិសំរួលការដឹកជញ្ជូន នៃភាគីចុះកិច្ច សន្យាដទៃក្នុងការធ្វើវិសោធនកម្មជាបន្តបន្ទាប់នូវប្រព័ន្ធនៃការហូតយកថ្លៃរាជការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន យ៉ាង ហោចរយៈពេល១៥ថ្ងៃ មុនពេលវាមានប្រសិទ្ធិភាព ។

មាត្រា ៤.- ទិសដៅនៃការអនុវត្ត

ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវទទួលយកវិធានការចាំបាច់ ដែលថា :

- ក- ការហូតយកថ្លៃទាំងអស់ត្រូវបានគេបង់ ដោយឈរលើការត្រឹមត្រូវតាមផ្លូវច្បាប់តែប៉ុណ្ណោះ ។
- ខ- សំរាប់តែអង្គការដែលមានការអនុញ្ញាតឱ្យដោយស្របច្បាប់ ទើបមានសិទ្ធិប្រមូលយកការបង់ថ្លៃទាំងឡាយ ។
- គ- បង្កាន់ដៃយថាប្រភេទ ត្រូវបានគេចេញឱ្យទៅលើការបង់ថ្លៃ នៃការហូតយកថ្លៃទាំងឡាយ ។
- ឃ- ការប្រមូលយកថ្លៃដោយមិនមានការអនុញ្ញាតណាមួយ ត្រូវបានហាមឃាត់ និងពិន័យ ដោយអនុលោមទៅតាម ច្បាប់ ឬលិខិតបទដ្ឋានគតិយុត្តិផ្សេងទៀត ឬបង្កើតជាបទឧក្រិដ្ឋណាមួយ ។ និង
- ង- អ្នករងគ្រោះដោយការប្រមូលខុសច្បាប់នូវការហូតយកថ្លៃទាំងឡាយ អាចធ្វើការប្តឹងតវ៉ា ។

មាត្រា ៥.- ប្រសិទ្ធិភាព នៃការប្រមូលយកថ្លៃទាំងឡាយ

ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវរំលឹកជាមុន អំពីការប្រមូលយកនូវការបង់ថ្លៃទាំងឡាយ ដែលបង្កាក់ដល់ការសំរួលការដឹកជញ្ជូន ឆ្លងកាត់ព្រំដែន ឧទាហរណ៍ ដោយការចូលរួមផ្សំទៅនឹងទំហំដែលប្រព្រឹត្តទៅបាន ទៅតាមនីតិវិធីជំរះបែបបទឆ្លងកាត់ ព្រំដែនផ្សេងទៀត ដែលបានបញ្ជាក់នៅមាត្រា៤ និង៣៥ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង និងឧបសម្ព័ន្ធទី៤ នៃកិច្ចព្រមព្រៀង ។

មាត្រា ៦.- ការហូតយកថ្លៃទំនិញខ្មោច ដែលអនុញ្ញាត

- ក- ភាគីចុះកិច្ចសន្យាអាចបង់ទៅលើការហូតយកថ្លៃដូចខាងក្រោម លើចរាចរដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ ដែលជាកម្មវត្ថុឬ ស្ថិតនៅក្រោមលក្ខខណ្ឌដែលមានកំណត់នៅក្នុងពិធីសារនេះ :
  - ១- ថ្លៃឈ្នួលផ្លូវ Toll ការហូតយកថ្លៃដោយគ្រប់ សំរាប់ការប្រើប្រាស់កំណាត់ផ្លូវ ស្ពាន ផ្លូវរូងឬម្តង និង សាឡាងចំលង ។
  - ២- ការហូតយកថ្លៃ សំរាប់ទំងន់ដែលលើសនៅកន្លែងណាដែលអនុញ្ញាតនៅក្រោមច្បាប់ និង/ឬ បទដ្ឋានគតិយុត្តិផ្សេងៗទៀតនៃប្រទេសសាមី ។
  - ៣- ការហូតយកថ្លៃសំរាប់ការចំនាយសំរាប់ការថែទាំ ។
  - ៤- ការហូតយកថ្លៃសំរាប់ការប្រើប្រាស់មធ្យោបាយឧបករណ៍សំភារៈ និងសេវាផ្សេងៗ ។
  - ៥- ពន្ធអាករលើការទិញប្រេងឥន្ធនៈ នៅប្រទេសជាសាមី ។ និង
  - ៦- ការហូតយកថ្លៃសំរាប់ការថែទាំផ្លូវថ្នល់ (ទៅតាមទំហំដែលមិនបានបញ្ចូលទៅក្នុងតំលៃដែលបានបញ្ជាក់ខាងលើ) ។
- ខ- ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវទប់ទល់ មិនឱ្យមានការបង់ថ្លៃណាមួយលើចរាចរដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ផ្សេងអំពីការបង់ថ្លៃដែលមានក្នុងបញ្ជីខាងលើ ។

មាត្រា ៧.- ពន្ធលើប្រេងឥន្ធនៈ

- ក- ប្រទេសជាសាមី អាចប្រមូលយកពន្ធលើប្រេងឥន្ធនៈរបស់គេ អំពីយានយន្តដែលចូលរួមក្នុងចរាចរដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន ដែលបានចាក់បំពេញប្រេងឥន្ធនៈនៅក្នុងទឹកដីរបស់គេ ។
- ខ- ប្រទេសសាមីត្រូវលើកលែងអំពីពន្ធលើប្រេងឥន្ធនៈ ចំពោះប្រេងឥន្ធនៈទាំងឡាយដែលមាននៅក្នុងចុងសំរាងផ្គត់ផ្គង់ធម្មតា/ដើមកំណើតនៃយានយន្តដែលចូលរួមក្នុងចរាចរដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែននៅក្នុងទឹកដីរបស់គេ ។
- គ- ទោះជាយ៉ាងណាក៏ដោយ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវធានាថា មិនមានយានយន្តណាមួយដែលចូលរួមក្នុងចរាចរដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន (ទាំងចរាចររវាងរដ្ឋ-ចូលមកក្នុងប្រទេស និងចរាចរឆ្លងកាត់-ថ្លៃប្រទេស) ត្រូវបានគេបង្ខិតបង្ខំបំពេញប្រេងឥន្ធនៈមុនពេលការចាកចេញពីទឹកដីរបស់គេ ។

មាត្រា ៨.- តំលៃសំរាប់ការថែទាំផ្លូវថ្នល់ :

តំលៃសំរាប់ការថែទាំផ្លូវថ្នល់ ត្រូវបង់ដោយភាគីចុះកិច្ចសន្យាដោយយានយន្តដែលចូលរួមក្នុងចរាចរណ៍ជញ្ជូនឆ្លងកាត់ ព្រំដែន (ទាំងចរាចរណ៍ជញ្ជូនរវាងរដ្ឋ (ចូលមកក្នុងប្រទេស) និងការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ (ឆ្លងកាត់ផ្ទៃប្រទេស)) ត្រូវបានគេ រៀបចំធ្វើឱ្យប្រហាក់ប្រហែលទៅនឹងតំលៃសំរាប់ការថែទាំផ្លូវថ្នល់ដែលបង់ដោយភាគីចុះកិច្ចសន្យា សំរាប់យានយន្តក្នុងផ្ទៃ ប្រទេសទាំងឡាយ ។ តំលៃសំរាប់ការថែទាំផ្លូវថ្នល់ ទៅលើយានយន្តដែលចូលរួម ក្នុងចរាចរណ៍ជញ្ជូនឆ្លងកាត់ព្រំដែន (ទាំង ចរាចរណ៍ជញ្ជូនរវាងរដ្ឋ (ចូលមកក្នុងប្រទេស) និងការដឹកជញ្ជូនឆ្លងកាត់ (ឆ្លងកាត់ផ្ទៃប្រទេស)) អាចយកជាមូលដ្ឋាននៅ លើអត្រារយៈពេលវេលានៃការស្នាក់នៅតាមកាលកំណត់ នៅក្នុងទឹកដីទៅលើរយៈពេលដែលគ្របដណ្តប់ដោយតំលៃនៃការ ថែទាំដែលប្រមូលថ្លៃយកពីយានយន្តខាងក្នុងប្រទេស ។

មាត្រា ៩.- ការធ្វើវិសោធនកម្ម

ភាគីនៃកិច្ចសន្យាអាចស្នើសុំការធ្វើវិសោធនកម្មទៅលើពិធីសារនេះ តាមរយៈគណៈកម្មាធិការរួម ។ ការធ្វើ វិសោធនកម្មបែបនេះនឹងត្រូវជាកម្មវត្ថុនៃការយល់ព្រមជាឯកភាពនៃភាគីកិច្ចសន្យាទាំងអស់ ។

មាត្រា ១០.- ការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមទទួលយក

ពិធីសារនេះ គឺជាកម្មវត្ថុនៃការផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមទទួលយករបស់រដ្ឋាភិបាល នៃភាគីកិច្ចសន្យា ។ ការ អនុវត្តន៍ដូចគ្នានេះ ត្រូវបានគេអនុវត្តចំពោះការធ្វើវិសោធនកម្មទៅលើពិធីសារប្រសិនបើមាន ។

មាត្រា ១១.- ការចូលជាធរមាន

ពិធីសារនឹងចូលជាធរមាននៅថ្ងៃដែលមានភាគីនៃកិច្ចសន្យាចំនួន២ យ៉ាងតិចបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមទទួល យក ហើយនឹងត្រូវមានប្រសិទ្ធភាពនៅត្រឹមតែក្នុងចំណោមភាគីនៃកិច្ចសន្យាដែលបានផ្តល់សច្ចាប័ន ឬការយល់ព្រមទទួល យកពិធីសារនេះប៉ុណ្ណោះ ។ ការអនុវត្តន៍ដូចគ្នានេះ ត្រូវបានគេអនុវត្តចំពោះការធ្វើវិសោធនកម្មទៅលើពិធីសារប្រសិនបើមាន ។

មាត្រា ១២.- ការកែសម្រួលច្បាប់ជាតិ

នៅចំណុចណាដែលចាំបាច់ ភាគីចុះកិច្ចសន្យាត្រូវធានាធ្វើការកែសម្រួលច្បាប់ជាតិដែលពាក់ព័ន្ធឱ្យស្របទៅតាមខ្លឹមសារ នៃពិធីសារ ។

មាត្រា ១៣.- ការដាក់លក្ខខ័ណ្ឌ

ការដាក់លក្ខខ័ណ្ឌ ទៅលើឧបសម្ព័ន្ធ មិនត្រូវបានគេអនុញ្ញាតឡើយ ។

មាត្រា ១៤.- ការព្យួរទុកនូវពិធីសារ

ភាគីចុះកិច្ចសន្យានិមួយៗអាចព្យួរទុកជាបណ្តោះអាសន្ន នូវការអនុវត្តន៍ពិធីសារទាំងស្រុង ឬក៏មួយចំណែកដែលមាន ប្រសិទ្ធភាពភ្លាមៗ នៅក្នុងករណីមានការរីករវាជាអាសន្នដែលប៉ះពាល់ដល់សុវត្ថិភាពរបស់ជាតិខ្លួន ។ ភាគីចុះកិច្ចសន្យានឹងជូន

ព័ត៌មានទៅភាគីចុះកិច្ចសន្យាផ្សេងទៀតភ្លាមៗ តាមតែអាចធ្វើទៅបាន អំពីការព្យួរទុក និងការបញ្ចប់ការព្យួរទុកនេះឱ្យបាន ឆាប់បំផុត នៅពេលណាដែលសភាពការណ៍វិសត្រឡប់ទៅរកស្ថានភាពជាធម្មតាឡើងវិញ ។

មាត្រា ១៥.. សម្ព័ន្ធភាពជាមួយនិងកិច្ចព្រមព្រៀង

ដោយសារតែវាជាវិធានការមួយក្នុងការអនុវត្តន៍គោលការណ៍ទាំងឡាយដែលមានចែងក្នុងកិច្ចព្រមព្រៀង ពិធីសារ នេះ មិនអាចផ្តាច់ចេញ ឬក៏ក្លាយជាផ្ទុយទៅនឹងគោលការណ៍ទាំងនេះបានទេ ។ នៅក្នុងករណីដែលវិសមិត្តរវាងពិធីសារ និង កិច្ចព្រមព្រៀង នោះកិច្ចព្រមព្រៀងត្រូវយកជាបានការ-ជាគោល ។ នៅក្នុងករណីដែលវិសមិត្តរវាងពិធីសារ និងឧបសំព័ន្ធ ឬពិធីសារផ្សេងទៀតនោះ វិសមិត្តភាពនេះត្រូវយកទៅបកស្រាយជាមួយគ្នានឹងកិច្ចព្រមព្រៀង ។

មាត្រា ១៦.. ការដោះស្រាយជំនោះ

ជំនោះណាមួយរវាងភាគី០២ ឬច្រើននៃភាគីចុះកិច្ចសន្យាទៅលើការបកស្រាយ ឬការអនុវត្តន៍ពិធីសារ ត្រូវស្រុះ ស្រួលគ្នាលើកយកមកដោះស្រាយដោយផ្ទាល់ ឬការចរចាដោយសន្តិវិធី តាមរយៈគណៈកម្មាធិការរួម ។

មាត្រា ១៧.. ការប្រកាសបដិសេធ

នៅពេលចូលជាធរមាន ពិធីសារមិនអាចត្រូវបានគេប្រកាសបដិសេធ ដាច់ដោយខ្សែកចេញពីកិច្ចព្រមព្រៀងទេ ។
ដើម្បីជាសក្ខីភាពនៅទីនេះ ហត្ថលេខីខាងក្រោម ដែលបានទទួលសិទ្ធិប្រទានពេញលេញពីអង្គការរៀងៗខ្លួន បានចុះ ហត្ថលេខា លើឧបសំព័ន្ធនេះ ។

ធ្វើនៅ ទីក្រុងគុនមីង ថ្ងៃទី ៥ ខែ មិថុនា ឆ្នាំ ២០០៥ ជា០៦ ច្បាប់ដើម ជាភាសាអង់គ្លេស ។

ហត្ថលេខា

តំណាងរដ្ឋាភិបាលកម្ពុជា

ឯកឧត្តម **ស៊ុន ចាន់ថុល** រដ្ឋមន្ត្រីសាធារណការ និងដឹកជញ្ជូន

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាមានិតចិន

ឯកឧត្តម **ហ្សាង ជុនស៊ាន** រដ្ឋមន្ត្រី គមនាគមន៍

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសាធារណរដ្ឋប្រជាធិបតេយ្យប្រជាមានិតកូរ៉េ

ឯកឧត្តម **សំកោង មន្ត្រីវីណៃ** រដ្ឋមន្ត្រីប្រៃសណីយ៍ ទូរគមនាគមន៍ ដឹកជញ្ជូន និងសំណង់

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសភាភារកិច្ចស្រី
ឯកឧត្តម ស៊ី-ថា រដ្ឋមន្ត្រីអភិវឌ្ឍន៍ផែនការ និងសង្គមកិច្ច

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃព្រះរាជាណាចក្រកម្ពុជា
ឯកឧត្តម ស្រីយ៉ា រុនហៀងគិត រដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងកសិកម្ម

តំណាងរដ្ឋាភិបាលនៃសភាអង្គជំនុំជម្រះសាលាដំបូង
ឯកឧត្តម ឆារ ម៉ៅ អនុរដ្ឋមន្ត្រីក្រសួងយុត្តិធម៌

PROTOCOL 2: CHARGES CONCERNING TRANSIT TRAFFIC

To the Agreement between and among the Governments of the Kingdom of Cambodia, the People's Republic of China, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanmar, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam for Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People (hereinafter referred to as "the Protocol")

The Governments of the Kingdom of Cambodia, the People's Republic of China, the Lao People's Democratic Republic, the Union of Myanmar, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam (hereinafter referred to as the "Contracting Parties"),

Referring to the Agreement between and among the Governments of the Lao People's Democratic Republic, the Kingdom of Thailand, and the Socialist Republic of Viet Nam for the Facilitation of Cross-Border Transport of Goods and People, originally signed at Vientiane on 26 November 1999, amended at Yangon on 29 November 2001, acceded to by the Kingdom of Cambodia at Yangon on 29 November 2001, acceded to by the People's Republic of China at Phnom Penh on 3 November 2002, and acceded to by the Union of Myanmar at Dali City on 19 September 2003, and amended at Phnom Penh on 30 April 2004 (hereinafter referred to as "the Agreement"),

Referring to Articles 3 (n) of the Agreement to the effect that Protocols contain time- and/or site-specific variable elements and that they form an integral part of the Agreement and are equally binding,

Referring to Article 36 of the Agreement, as amended, per which the Agreement may be signed and ratified or accepted and enter into force separately from the Annexes and Protocols,

Referring to the Ninth GMS Ministerial Conference held in Manila in January 2000, the Seventh Meeting of the Subregional Transport Forum held in Ho Chi Minh City in August 2002, and the 11th GMS Ministerial Conference held in Phnom Penh in September 2002, where the Governments agreed to a work program to finalize the Agreement and its Annexes and Protocols by 2005, and

Referring to Article 8 of the Agreement, calling for this Protocol to provide technical details,

HAVE AGREED AS FOLLOWS:

Article 1: General Provisions

(a) Definitions

For the purpose of this Protocol, the following meanings shall apply to the underlined terms:

- (i) Charges: any charges, fees, tolls, taxes, or other levies imposed on transport operations, except customs duties.
- (ii) Cross-Border Traffic: interstate traffic and transit traffic.

me t

S.P.

Protocol 2: Charges Concerning Transit Traffic

- (iii) Interstate Traffic: inbound and outbound traffic between two Contracting Parties.
- (iv) Transit Traffic: traffic across the territory of a Contracting Party, when the passage through that territory is only a portion of a complete journey starting and ending in other Contracting Parties.
- (v) Nondiscrimination: equal treatment in objectively the same circumstances, without undue preferential treatment.

(b) Scope of Application

This Protocol will apply to cross-border traffic.

Article 2: Nondiscrimination

- (a) Without prejudice to existing bilateral agreements governing special border zones, which provide preferential treatment, the Host Country shall, with regard to the levying of charges, not discriminate:
  - (i) among other grounds, on the basis of nationality of the transport operator, the place of registration of the vehicle, or the origin or destination of the transport operation; and
  - (ii) in particular, between cross-border traffic and its domestic traffic.
- (b) However, the least developed Contracting Parties (determined on the basis of the United Nations' designation of least developed countries) may apply preferential toll rates and other charges to the vehicles registered within their territories, when undertaking domestic transport.

Article 3: Transparency

- (a) The Contracting Parties shall exchange information on charges on cross-border traffic in accordance with Article 31 of the Agreement and Article 7 of Annex 4 to the Agreement.
- (b) Each Contracting Party shall communicate to the National Transport Facilitation Committees of the other Contracting Parties any subsequent amendment of the cross-border traffic charges regime at least 15 days prior to its taking effect.

Article 4: Legality

The Contracting Parties shall take the necessary measures so that:

- (a) all charges are levied on a legal basis only;
- (b) only legally authorized authorities are entitled to collect the charges;
- (c) authenticated receipts are issued upon payment of the charges;
- (d) any unauthorized collection of charges is prohibited and punished according to national law or regulations, or made a criminal offense; and
- (e) victims of unauthorized collection of charges can file a complaint.

Handwritten mark

Handwritten signature

Handwritten mark

Protocol 2: Charges Concerning Transit Traffic

Article 5: Efficiency in the Collection of Charges

The Contracting Parties shall prevent the collection of charges from interfering with the facilitation of cross-border transport, e.g., by combining it to the extent possible with other border clearance procedures, as called for by Articles 4 and 35 of the Agreement and Annex 4 to the Agreement.

Article 6: Permissible Charges

- (a) The Contracting Parties may levy the following charges on cross-border traffic, subject to the conditions set out in this Protocol:
  - (i) Tolls: direct charges for the use of road sections, bridges, tunnels, and ferries;
  - (ii) Charges for excess weight, where permissible under the national law and/or regulations of the Host Country;
  - (iii) Charges for administrative expenses;
  - (iv) Charges for the use of other facilities or services;
  - (v) Taxes on fuel purchased in the Host Country; and
  - (vi) Road maintenance charges (to the extent not included in the charges mentioned above).
- (b) The Contracting Parties shall refrain from levying any charges on cross-border traffic other than those listed above.

Article 7: Fuel Taxes

- (a) The Host Country may collect its fuel tax from vehicles engaged in cross-border traffic refueling within its territory.
- (b) The Host Country shall exempt in its territory, from its fuel tax, the fuel contained in the ordinary/original supply tanks of vehicles engaged in cross-border traffic in its territory.
- (c) The Contracting Parties shall however ensure that no vehicles engaged in cross-border traffic (both transit and interstate) be compelled to refuel before leaving their territories.

Article 8: Road Maintenance Fees

The road maintenance fees levied by the Host Country on vehicles engaged in cross-border traffic (both transit and interstate) shall be commensurate to the road maintenance fees levied by the Host Country on its domestic vehicles. The road maintenance fee charged by the Host Country on vehicles engaged in cross-border traffic (both transit and interstate) may be based on the ratio of the length of their scheduled stay in its territory to the period covered by the road maintenance fee charged on its domestic vehicles.

Handwritten mark

Handwritten signature

Handwritten mark

Protocol 2: Charges Concerning Transit Traffic

Article 9: Amendment

Any Contracting Party may propose amendments to the Protocol via the Joint Committee. Such amendments shall be subject to the unanimous consent of the Contracting Parties.

Article 10: Ratification or Acceptance

The Protocol is subject to ratification or acceptance of the Governments of the Contracting Parties. The same applies to an amendment to the Protocol, if any.

Article 11: Entry into Force

The Protocol will enter into force on the date that at least two Contracting Parties have ratified or accepted it, and will become effective only among the Contracting Parties that have ratified or accepted it. The same applies to an amendment to the Protocol, if any.

Article 12: Conforming National Law

Where necessary, the Contracting Parties undertake to conform their relevant national legislation with the contents of the Protocol.

Article 13: Reservations

No reservation to the Protocol shall be permitted.

Article 14: Suspension of the Protocol

Each Contracting Party may temporarily suspend wholly or partly the application of the Protocol with immediate effect in the case of emergencies affecting its national safety. The Contracting Party will inform the other Contracting Parties as soon as possible of such suspension, which will end as soon as the situation returns to normal.

Article 15: Relationship with the Agreement

As a measure to implement the principles laid down in the Agreement, the Protocol cannot depart from or be contrary to these principles. In case of incompatibility between the Protocol and the Agreement, the latter shall prevail. In case of incompatibility between the Protocol and an annex or another protocol, such incompatibility shall be interpreted in light of the Agreement.

Article 16: Dispute Settlement

Any dispute between or among two or more Contracting Parties on the interpretation or application of the Protocol shall be settled directly or by amicable negotiation in the Joint Committee.

Article 17: Denunciation

Once entered into force, the Protocol cannot be denounced separately from the Agreement.

my to

[Handwritten signature]

S.P.

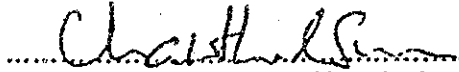
Protocol 2: Charges Concerning Transit Traffic

In witness whereof, the undersigned, being duly authorized, have signed this Protocol.

Done at Kunming on 5 July 2005 in six originals in the English language.

Signed:

For the Royal Government of Cambodia

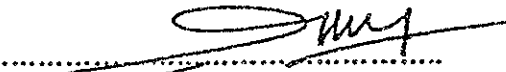
His Excellency Sun Chanthol
Minister of Public Works and Transport

For the Government of the People's Republic of China

His Excellency Zhang Chunxian
Minister of Communications

For the Government of the Lao People's Democratic Republic

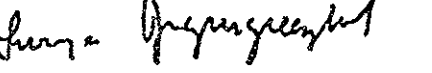
His Excellency Somphong Mongkhonvilay
Minister to Prime Minister's Office

For the Government of the Union of Myanmar

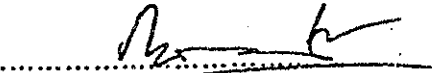
His Excellency Soe Tha
Minister of National Planning and Economic Development

For the Government of the Kingdom of Thailand

His Excellency Suriya Jungreangkit
Minister of Transport

For the Government of the Socialist Republic of Viet Nam

His Excellency Pham The Minh
Vice Minister of Transport